Attest

[illegible]

[illegible]

189 59

1928 - 1933

No. 4.

Vergadering van den Raad van Politie op Maandag den 13e Februari 1928.

Aanvang 7.30 uur 's avonds.

Tegenwoordig: de heeren J. F. Quast. Gezaghebber-Voorzitter, J. H. Eman, Lid en H. Oduber. Secretaris.

De Voorzitter opent de vergadering en verzoekt den Secretaris de notulen van de vorige vergadering voor te lezen.

Waaraan voldaan zijnde en niemand eenig aanmerking daarop gemaakt hebbende, worden deze notulen als goedgekeurd onderteekend.

Vervolgens zegt de Voorzitter dat deze zitting belegd is om de opgemaakte lijsten van kiezers ingevolge art 18. van de verordening van 1869 No 24. af te sluiten en vast te stellen, en stelt voor zulks te doen, vermits er tegen deze lijsten geen bezwaar is ingebracht.

Dien overeenkomstig wordt besloten dat de lijsten met een aantal van twee honderd en een en twintig kiesbevoegden opnieuw zullen worden afgekondigd als bij art 8 der gemelde verordening is voorgeschreven.

Hierop vraagt de Voorzitter het lid Eman of hij iets een of ander voor te stellen of te bespreken heeft, waarop deze een ontkennend antwoord, doch den Voorzitter verzoekt, om zoodra hem antwoord, op het door dezen Raad voorgestelde schrijven aan Z.E. den Gouverneur, F zou hebben bereikt, zulks ter kennis van den Raad te willen brengen.

F betreffende de politie aangelegenheid

't geeft. [paraphs]

De Voorzitter hierop ~~antwoordende~~ zegt, aan dezen wensch van ~~den Raad~~ het lid Eman tegemoet te zullen komen.

Niets meer te verhandelen zijnde en niemand meer het woord verlangende, sluit de Voorzitter de Vergadering.

Aldus voorgelezen, goedgekeurd en onderteekend in de Vergadering van Woensdag, den 7e Maart 1928.

De Raad.

De Voorzitter
J. F. Quast.

De Secretaris.
H. Oduber
J. H. Eman

N° 5.

Vergadering van den Raad van Politie op Woensdag, den 7n Maart 1928.

Aanvang 3 uur des namiddags.

Tegenwoordig: de heeren J. F. Quast, Gezaghebber-Voorzitter,
J. H. Eman, Lid, en H. Oduber, Secretaris.

De Voorzitter opent de vergadering en verzoekt den Secretaris de notulen van de vorige vergadering voor te lezen.

Hieraan voldaan zijnde en niemand eenig aanmerking daarop gemaakt hebbende, worden deze notulen als goedgekeurd onderteekend.

Hierop wordt ter tafel gebracht het ontwerp-keur van den 7n Maart 1928 houdende wijziging van de keur van den 7n Februari 1928, houdende de heffing van opslaggeld van goederen, welke op den Gouvernementssteiger op Aruba overnachten.

De Voorzitter vraagt het lid Eman of hij zich vereenigen kan met de voorgestelde wijzigingen waarop deze een bevestigend antwoord geeft.

Het ontwerp-keur wordt vervolgens door den Raad aangenomen.

Het voorstel van den Voorzitter om de keur, om reden hier een spoedeischend geval aanwezig is, dadelijk na afloop der zitting af te kondigen, wordt ook aangenomen.

Niets meer te verhandelen zijnde en niemand meer het woord verlangende, wordt de vergadering door den Voorzitter gesloten.

Aldus voorgelezen, goedgekeurd en onderteekend in de Vergadering van Vrijdag den 21n December 1928.

De Landraad. De Voorzitter

J. H. Eman A. Wagemaker

De Secretaris.

H. Oduber

N° 6.

Vergadering van den Raad van Politie op Vrijdag den 21n December 1928.

Aanvang 7.30 uur ~~des namiddags~~ s'avonds.

Tegenwoordig de heeren: I. Wagemaker, Gezaghebber-Voorzitter,
J. H. Eman, Lid en H. Oduber, Secretaris.

De Voorzitter opent de vergadering en verzoekt den Secretaris de notulen van de vorige vergadering voor te lezen, die ongewijzigd worden goedgekeurd en geaccepteerd.

Daarop neemt de Voorzitter het woord en zegt: Mijne heeren!

Nu ik op dit oogenblik mijn intrede in Uwen Raad doe en krachtens mijn ambt geroepen ben om als Voorzitter aan Uwe vergaderingen en werkzaamheden leiding te geven, meen ik goed te doen U in het kort uiteen te zetten de hoop die mij vervult en de wenschen die ik koester omtrent het tot meerderen bloei brengen van het bestuursressort mij toevertrouwd, middels eendrachtige en krachtige samenwerking met Uwen Raad.

Als eerste beginsel neem ik aan dat alle zaken het publiek belang rakende door Uwen Raad moeten worden overwogen en beslist.

Om ten deze met vrucht te kunnen werkzaam zijn acht ik het absoluut noodzakelijk dat wij elkander met welwillendheid en goed vertrouwen tegemoet treden en die gevoelens in de vergaderingen immer bestendigen.

Scherp hebben wij toe te zien dat in den Raad het persoonlijke van het zakelijke blijve onderscheiden. Met ernst en opgewektheid zetten wij de schouders onder de gemeenschappelijke taak die ons wacht, een taak die mij, den korten tijd die ik nog maar in Uw midden verkeer, reeds is gebleken een zware te zijn. Vele en groote vraagstukken vragen dringend onze belangstelling, om slechts enkele te noemen: den deplorabelen toestand van de wegen, de drinkwater voorziening, de agrarische aangelegenheden enz. Laat ons het

schoone devies van eendracht maakt macht nimmer uit het oog verliezen.

Ik wil U onmiddellijk er bij verklaren dat ik ten deze hoopvol ben gestemd. Met dank mag ik hier memoreeren de welwillendheid waarmede de ambtenaren en particuliere ingezetenen mij zijn tegemoet getreden.

Wenschen werden reeds geuit, bezwaren voorgebracht, goede en welgemeende raad mij gegeven. En allerwege trof mij in het bijzonder de groote liefde die U voor Uw eiland heeft.

Om goeden raad, eerlijke kritiek en billijke verzoeken uit het midden van Uw college zoowel als daarbuiten, houd ik mij immer aanbevolen.

Het spijt mij dat mijn afgetreden collega Quast hier niet aanwezig is om als Voorzitter in Uw midden afscheid te nemen. Ik wil hem nochtans van deze plaats nog eens een hartelijken afscheid toe roepen.

De omstandigheden waren hem de laatste jaren verre van gunstig. Een groote economische opleving eenerzijds en de gevoerde bezuinigings politiek anderzijds deden de toestanden in snelle tempo achteruitgaan, waartegenover hij voor het grootste deel machteloos stond.

Thans nu de omstandigheden hem gunstiger zouden zijn moet hij het werk aan anderen overlaten.

Het ga hem goed op zijn verderen levensweg.

En hiermede, mijne heeren aanvaard ik mijn taak.

Hierna vraagt het Raadslid J. H. Eman het woord, die de volgende rede uitspreekt.

Mijnheer de Voorzitter.

Hier geldt geen subjectiviteit doch wel het relevéeren van een feit, wanneer ik zeg, dat het presideeren van deze gewichtige vergadering ter behandeling van onze begrooting door een nieuwen Gezaghebber. Voorzitter, de vervulling is, van een collectieven wensch der bevolking van dit eiland.

Sedert lang geleden is aan dezen wensch om een nieuwen Gezaghebber zoowel door de officieele spreekbuis als door de Vox Populi uiting gegeven, totdat er eindelijk onverwachts door de hand der Voorzienigheid in den vorm van een Ministerieele beschikking gehoor is verleend aan het dringend kloppen en klemmend schreeuwen om de verlangde verbetering, of eigenlijk verlichting.

Laat ons geen oude koeien uit de sloot halen, maar de dooden laten rusten en dus de talrijke redenen tot de gewezen ontevredenheid niet opnoemen, trouwens de meest lijdelijke gevoelens hadden steeds deze geuite verontwaardiging ten grondslag gelegen, zelfs op prikkelbare momenten, dat als toppunt van verdrukking, de heiligste burgerrechten op dit eiland, op weergalooze, willekeurige wijze in dezen beschaafden tijd door het afgetreden autocratisch bestuur, ontkend werden.

Men denke, dat een eigenzinnig, negeerend bestuur voor ieder weldenkend en gevoelig burger grievend en stuitend moet zijn, en hem het geestelijk bestaan bitter en onverdragelijk maakt, wanneer het hem niet makkelijk is het dierbaar plekje, hem als godsschepsel aangewezen tot verblijfplaats, te verlaten.

Vergeten maar niet vergeten, vertrouwen wij, dat het Hoog Bestuur in den vervolge met toenemendheid nimmer ter harte zal blijven trekken het lot van dit eiland; als het met dezen stap, van de benoeming van een nieuwen Gezaghebber, blijk had gegeven, van voornemen te zijn. Aldus ten aanzien van het verleden, richten wij heden onzen kinderlijken dank tot den Almachtige en onzen eerbiedigen dank tot onzen Minister der Koloniën voor de ons gedane rehabilitatie en de verbetering van de verhouding tusschen ons en de Vertegenwoordiger van onze geliefde Koningin Wilhelmina, dochter van onze onvergetelijke groote Held, de opheffer der slavernij, Z. M. Koning Willem den derden.

De heer Eman wijst er op dat de telegrammendienst steeds drukker wordt en de telegrambestellers thans evenveel dienst presteeren als de brievenbestellers en acht het billijk dat beide categorieën gelijk worden gesalarieerd. Hij stelt derhalve voor de salarissen der telegrambestellers te verhoogen tot f 75.- 's maands.
Aldus wordt besloten.
punt 26 Vde afdeeling. ~~De Voorz~~.
De Voorzitter wijst er op dat nu reeds eenige groote drinkwater kuechoes in handen van de Arend Petroleum Maatschappij zijn overgegaan en misschien nog meerdere zullen volgen en naar maatregelen zal moeten worden omgezien om den drinkwatervoorraad te vermeerderen, ook al met de toenemende populatie op het eiland, weshalve hij zich voorstelt deze aangelegenheid intensiever aan te pakken dan tot heden werd gedaan.
Hij stelt derhalve voor een post van f 8000.= op de begrooting te brengen.
Aldus wordt besloten.
VIe afdeeling post no 29.
De heer Eman verzoekt inlichtingen omtrent den a.s. bouw van een Gouvernements apotheek. Volgens Z.Ed's meening is dit een luxe, althans geen dringende noodzakelijkheid. Zijns inziens bestaat er in het geheel geen behoefte aan een Gouvernements-apotheek.
Er zijn er vier doktoren die allen medicijnen verstrekken.
Nimmer werden door hem klachten vernomen dat de thans gevolgde wijze van geneesmiddelen verstrekking aan de bevolking onvoldoende zou zijn. Waar ZEd. verder vernomen heeft dat bij de opening van den gouvernements-apotheek de particuliere vergunningen zullen worden ingetrokken, daar wil hij er op wijzen dat met de totstandkoming van iets goeds tevens iets kwaads wordt ingevoerd, daar de mogelijkheid niet is uitgesloten dat de doktoren, tevens particuliere apothekers dusdanig hun inkomsten zullen zien verminderen dat zij van hier weggaan.
De Voorzitter antwoordt hierop dat hem van een en ander niets bekend is en stelt voor om hierover nadere inlichtingen in te winnen bij den Directeur v.d. Openbaren Gezondheidsdienst. Aldus wordt besloten.
VIIe afdeeling post no 34.
De Voorzitter deelt mede dat gezien den onhoudbaren toestand waarin de wegen overal verkeeren, uitgebreide voorziening noodzakelijk is, in verband waarmede een bedrag van f 200.000.= voor 1930 op de begrooting is gebracht vergezeld van eene afzonderlijke toelichting. Onder bijval wordt deze post goedgekeurd.
In verband hiermede wordt door den Voorzitter voorgesteld de posten 40.d en e. van VIIe afdeeling (Openbare werken) van de begrooting af te voeren.
Hiertoe wordt besloten.
VIIIe afdeeling post no 42.
De heer Eman is van oordeel dat het personeel van de sleepboot te laag is bezoldigd, in verhouding tot de loonen die worden betaald door de Olie maatschappijen aan motoristen enz. ZEd. is daarom bevreesd dat het personeel dat zich in dienst van het havenbedrijf bevindt, vandaag of morgen ontslag zal nemen om elders meer te gaan verdienen en stelt daarom voor het salaris van den motorist van f 200.- op f 300.- te brengen en den kapitein en matros ieder eene salarisverhooging van f 50.- toe te kennen.
De Voorzitter antwoordt daarop dat de salarieering van gouvernements ambtenaren en beambten buiten het kader der werkzaamheden van den Raad ligt, temeer waar thans eene commissie tot herziening der traktementen aan het werk is en wier taak nog niet is beëindigd.
De heer Eman kan zich hiermede vereenigen en trekt zijn voorstel in.

De andere posten op de begrooting werden zonder discussie goedgekeurd waarna de geheele begrooting werd aangenomen.

Bij de rondvraag werd niets meer in het midden gebracht, waarna de vergadering door den Voorzitter werd gesloten.

Aldus voorgelezen, goedgekeurd en onderteekend in de Vergadering van ~~Donder~~ Woens.dag den 6e Februari 1929.

De Voorzitter.

I. Wagemaker

De Landraad.

J. H. Eman

De Secretaris

H. Oduber

№ 1.

Vergadering van den Raad van Politie op Woensdag den 6e Februari 1929.

Aanvang 8 uur 's avonds.

Tegenwoordig de heeren: I. Wagemaker, Gezaghebber-Voorzitter, J. H. Eman, lid en H. Oduber Secretaris.

De Voorzitter opent de vergadering en verzoekt den Secretaris de notulen van de vorige vergadering voor te lezen, die, nadat de heer Eman opgemerkt had dat daarin niet voorkwam, datgene ~~dat~~ over het salaris van den Leeraar bij de Hervormde Protestantsche Gemeente gezegd werd, en besloten wordt zulks in de notulen van deze vergadering nog ~~op~~ te doen, worden goedgekeurd en gearresteerd.

(punt. van afdeeling. Salaris van den Leeraar bij de Hervormde Protestantsche Gemeente.

De Voorzitter doet een voorstel om bij de toelichting der begrooting, aangezien salarisverhooging zooals reeds gezegd buiten het kader der werkzaamheden dezer College is, op de wenschelijkheid te wijzen, der verhooging van het salaris van dezen landsdienaar, z. i. is het bedrag van f.   , ruim niet voldoende, waar de titularis reeds voor een zeer ongerieflijk huis, waar niet eens een regenbak aanwezig is f150.- 's maands moet betalen, welk bedrag een groot deel zijner salaris uitmaakt, en waar hij verder onder financieele zorgen moet gaan, zulks onvermijdelijk op zijn geestelijk werk moet terugslaan.)

Hierna wordt ter tafel gebracht een schrijven van den heer Kwartsz, eigenaar van het huis waarin die Leeraar woont, waarin hij die huurprijs rectificeerd van f150.' zooals in den Raad is gezegd op f100.- 's maands.

Waarna de Voorzitter zijn excuses maakt en zegt dat hij omtrent de huurprijs verkeerd was ingelicht.

Aan de orde is thans het 1e punt van de agenda: Behandeling begrooting van inkomsten voor 1930.

De Voorzitter vraagt het lid Eman of hij in

eene algemeene beschouwing wil treden, alvorens het Ontwerp. p.st. voor post. wordt behandeld.

Na van het lid Eman een ontkennend antwoord te hebben bekomen, die tevens voorstelt om het Ontwerp zooals het ter tafel gebracht is aan te nemen, daar hij zich met het geheel kan vereenigen, met welk voorstel de Voorzitter zich vereenigt, wordt de begrooting in haar geheel aangenomen.

Hierop vraagt het lid Eman het woord en na dit bekomen te hebben, spreekt hij de volgende rede uit:

Waarde Collegas.

Zooals het U. blijkbaar bekend is, heeft het Hof van Justitie het vonnis van het Kantongerecht op de Benedenwindsche eilanden, zittingsplaats Aruba, tegen mij tot eene maand gevangenisstraf bevestigd. Hieruit blijkt dat ook door het Hof op juridisch gebied is bevonden geworden, dat ik mij aan een strafbaar feit heb schuldig gemaakt, - ik zeg op juridisch gebied, want volgens mijn geweten en overeenkomstig de strekking van mijn mandaat, als vertegenwoordiger van dit volk op verzoek waarvan ik gehandeld heb, ik alsnog het denkbeeld niet kan opgeven, op dien bewusten nacht niets verkeerds te hebben gedaan, doch wel een daad verricht waaraan ten grondslag ligt naastenliefde en plichtbesef.

Voordat ik deze betrekking, die ik reeds voor een reeks van jaren waarneem met tastbare bewijzen van voldoening vanwege deze bevolking aanvaard heb, heb ik gezworen oprecht de belangen van mijn medeingezetenen te zullen behartigen. Zou ik op dien nacht, dat zij bij mij klemmend aangedrongen hebben om hen te vertegenwoordigen bij het urgent protesteeren tegen een aangelegenheid, die hun voornaamste belangen geldt, dit verzoek moeten hebben afgewezen? Ieder eerlijk mensch zou zulks beschouwen als een verraad en ik niet minder, reden waarom ik met hen ben meegegaan naar het Hoofd van Politie om aldaar hun gegriefde gevoelens te vertolken, dat er een ruwe negerman, die zich aangaf als agent van Politie, bezig was hun mede landgenooten op willekeurige wijze onmenschelijk te mishandelen en bovendien met afgetrokken revolver hun leven te bedreigen.

Door een verdraaiing van de werkelijke toedracht der zaak in een proces-verbaal, heeft het Openbaar Ministerie aldus termen gevonden om mij voor den Strafrechter te brengen en deze op deze onjuiste gegevens objectief beoordeelend mij veroordeeld.

Onwedersprekelijk is het, dat zoo God onze Vader is, wij immers allen broeders en zusters zijn. Nu vanuit dit standpunt wil ik aan de juristen, die mij veroordeeld hebben de vraag stellen in hunne positie als mijne broeders, of wanneer zij op de hoogte waren van de werkelijke toedracht der zaak zij mij dan zouden hebben veroordeeld?

Ten opzichte van U mijne waarde Collega's alsmede van de bevolking van dit eiland, die ik vertegenwoordig, wil ik t.b. de verzekering geven, dat ik op dien avond, handelende in mijn hoedanigheid als Landraad, absoluut geen afkeurenswaardigen daad heb verricht.

Evenals het Plaatselijk Hoofd van Politie ben ik ook een beëedigd Landsdienaar en verklaar ik dat gelijk meerdere gegevens in zijn proces-verbaal als onjuist voor de terechtzitting werden geconstateerd, ook de woorden daarin geplaatst n.l. "hier heb ik honderd mannen klaar staan om den agent aan te vallen, aan te grijpen en te ontwapenen" niet door mij zijn gebezigd, en ook door de betrokkene getuigen verklaard niet te zijn gehoord.

Bij de rondvraag werd niets meer in het midden gebracht, waarna de vergadering door den Voorzitter werd gesloten.

Aldus voorgelezen, goedgekeurd en onderteekend in de Vergadering van Maandag den 29e April 1929

De Voorzitter
[illegible]

De Landraad.
J. H. Eman

De Secretaris
J. Odubs

N°2. **Vergadering van den Raad van Politie op Maandag den 29e April 1929.**

Aanvang 8 uur 's avonds.

Tegenwoordig de heeren: I. Wagemaker, Gezaghebber, Voorzitter, J.H. Eman, lid en H. Oduber, secretaris.

De Voorzitter opent de vergadering en verzoekt den Secretaris de notulen van de vorige vergadering voor te lezen, die ongewijzigd worden goedgekeurd en gearresteerd.

Vervolgens zegt de Voorzitter dat de zitting belegd is om ingevolge art. 6 van de Kiesverordening, de lijsten der kiezers op te maken.

Hierna wordt overgegaan tot het opmaken van bedoelde lijsten.

Deze lijsten worden door den Raad opgemaakt met een aantal van twee honderd en drie en vijftig kiesbevoegden.

Besloten wordt dat gemelde lijsten zullen worden afgekondigd, aangeplakt en gedurende veertien dagen ter inzage van belanghebbenden, nedergelegd ten kantore van den Gezaghebber, zoo als bepaald bij art 6 van bovengemelde kiesverordening.

Bij de rondvraag stelt het lid Eman voor om eene verbetering te brengen in de nummering der nieuwe percelen in de Oranjestad, de Voorzitter hierop repliceerende, zegt dat hij eerlang een voorstel aan den Raad zal onderwerpen, beoogende de straatsgewijze nummering der percelen in de Oranjestad.

De Heer Eman verzoekt den Voorzitter vergunning tot voorlezing van een stuk betrekking hebbende op zijne veroordeeling. Even na het begin moest de Voorzitter spreker tot de orde roepen tengevolge van een naar ZEd. meening daarin voorkomende ongeoorloofde passage ten aanzien van het tegen het lid Eman gewezen vonnis. Even later waarschuwde de Voorzitter, bij een andere naar zijne meening ontoelaatbare uitdrukking, spreker dat indien nog meerdere dergelijke passages zouden worden voorgedragen, hij de vergadering zou sluiten

Toen kort daarop opnieuw een passage werd voorgelezen die ten opzichte van het uitgesproken vonnis naar de meening van den Voorzitter ~~critiek~~ ontoelaatbare critiek op de beslissing van den Rechter inhield, sloot deze de vergadering.

Aldus voorgelezen, goedgekeurd en onderteekend in de Vergadering van Vrijdag den 17e Mei 1929.

De Voorzitter.
Wagemaker

De Landraad.
J.H. Eman

De Secretaris.
J. Oduber

No 3. Vergadering van den Raad van Politie op Vrijdag den 17e Mei 1929.

Aanvang 6.30 uur 's avonds.

Tegenwoordig de heeren: I. Wagemaker, Gezaghebber-Voorzitter, J. H. Eman, lid en H. Oduber, secretaris.

De Voorzitter opent de vergadering en verzoekt den Secretaris de notulen van de vorige vergadering voor te lezen, die ongewijzigd worden goedgekeurd en geaarsteerd.

Vervolgens zegt de Voorzitter dat de zitting belegd is om de opgemaakte lijsten van kiezers ingevolge art 18 van de Verordening van 1869 No 24 af te sluiten en vast te stellen, en stelt voor zulks te doen vermits er tegen deze lijsten geen bezwaar is ingebracht.

Dien overeenkomstig wordt besloten dat de lijsten met een aantal van twee honderd drie en vijftig kiesbevoegden, opnieuw zullen worden afgekondigd, als bij art. 8. der gemelde Verordening is voorgeschreven.

Bij de rondvraag, vraagt het lid Eman het woord, en doet voorlezing van het navolgend stuk:

Mijnheer de Voorzitter.

Het stuk, waaruit las behelsde eene beschouwing over de laatste plaatselijke aangelegenheden en waar het ten deele ging over het gebeurde met een landraad, weergaf het de zienswijze van de bevolking en vertolkte de uiting van deelneming van het volk daaromtrent, echter een kritiek over het vonnis van den Rechter, waar het zulks nergens bespreekt, is moeilijk m. i. er uit te leiden, integendeel er werd daarin gezegd dat onder de vigeerende omstandigheden oplegging van straf logisch was.

Aangezien ik in decente termen sprak, op parlementairewijze en binnen de zedelijke grenzen, art 123 van het Regeeringsreglement, vat ik heus niet op, de aanleiding tot het opschorsen der zitting en waartegen ik sterk moet protesteeren.

Het kritiek voeren over vonnissen van den Rechter in de vergadering van dezen Raad zal door mij, geef ik U de verzekering, zoo ik geen rechtsgeleerde ben, niet ondernomen worden, echter had ik zeker gaarne gewenscht dat ik rechtkennis bezat, om indien noodig ook over dit taak van bestuur te kunnen spreken, ten bate van deze gemeenschap die ik wettelijk vertegenwoordig.

U zult met mij wel eens zijn, Mijnheer de Voorzitter, dat een landraad die niet durft kritiek uit te oefenen in de vergadering van de raad een laffaard een meineedige is, art 120 Regeeringsreglement, terwijl het niet toelaten van kritiek in onze vergadering geen noodig ik U uit om qualificatie daarover te geven.

Door aanhoudend uitoefenen van kritiek door mij in dezen Raad en persoonlijk bij Zijn Excellentie den Heer Gouverneur ter gelegenheid van Landraadsaudientie, mede door de Vox populi, zijn wij eindelijk bevrijd van een schandelijk plaatselijk bestuur, terwijl anders blijkbaar wij nog opgescheept zouden zitten met dezelfde sedert lang al door het algemeen op dit eiland verdoemd Bewindsman.

"Den gobierno sinberguenza, arbitratio nos tin aki; mare e luga aki por bira mericano," was heir de voorgaande leuze en tot deze verkeerde uitdruk van onze prachtige wetsconstitutie, had aanleiding gegeven het afgetreden bestuur.

Niemand hoegenaamd niemand, geen bestuur, geen landraad, geen ingezetene heeft de huidige gunstige economische toestand op onze plaats gecreëerd, doch de hand der Voorzienigheid en zulks blijft steeds een zorg van den hemel die door geen mensch, door zijn kunstmatige middelen voorzien kan worden.

De landraden zijn er, als hoofdzaak om naast het plaatselijk bestuur te zorgen, dat wat ons hemelsche vader ons geeft naar verhouding en gelijk verdeeld wordt onder ons.

In deze geest heb ik mijn mandaat van landraad steeds uitgeoefend en behoud zulks ook voor de toekomst als richtsnoer, reden waarom ik opgesteld ben om in dezen raad kritiek te kunnen uitoefenen, aldus te kunnen vrijen om licht te krijgen.

Hierop doet het lid Eman voorlezing van een brief die hij voornemens is aan Zijne Excellentie ~~te richten~~ den Heer Gouverneur te richten om zoodoende de zienswijze van Zijne Excellentie in deze

aangelegenheid te kennen.

De Voorzitter antwoordt daarop dat het het goed recht van den heer Eman is om zich tendege te wenden tot den Gouverneur om eene beslissing. Z.E.G. wijst dan uitvoerig op het karakter van den Politie Raad die een lichaam is om in het algemeen de bestuurszaken en de belangen van Aruba te bevorderen. Dat de door den heer Eman voorgebrachte kwestie z.i. een zuiver persoonlijk karakter draagt en derhalve niet in den Raad thuis behoort. Nooit of te nimmer, gaat spreker voort, zult U van mij ervaren een stremming of bemoeilijking van meenings uiting al is die nog zoo scherp gesteld, indien het onderwerp betreft die vallen binnen het kader der werkzaamheden van den Raad. Echter zult U mij altijd gereed vinden paal en perk te stellen aan persoonlijke kwesties of zaken die niet tot de werkzaamheden van den Raad behooren.

Hierop vraagt de Voorzitter aan het lid Eman of hij nog ~~het~~ een of andere aanmerking te maken heeft. of het een of ander wenscht voor te stellen.

Waarop het lid Eman ZEd voorstelt om nog een tweede deskundige te benoemen tot het onderzoeken van autos, daar er nu maar een persoon daarvoor is aangewezen, en het geval zich meer malen heeft voorgedaan, dat de deskundige zich buiten de stad bevond en belanghebbenden hierdoor oponthoud hebben moeten ondervinden.

Na eenige beraadslaging wordt besloten deze zaak ~~op~~ ten kantore van den Gezaghebber te behandelen.

Na het lid Eman nog eens te hebben gevraagd of hij nog andere voorstellen te doen heeft of nog meer wenscht te zeggen, en hierop een ontkennend antwoord van deze te hebben ontvangen, sluit de Voorzitter de Vergadering.

Aldus voorgelezen, goedgekeurd en geaccordeerd in de vergadering van Dinsdag den elfden Juni 1929.

De Landraad. De Voorzitter

J.A. Eman I. Wagemaker

De Secretaris

H. Oduber

No 4. Openbare vergadering van den Raad van Politie te Aruba den elfden Juni 1929. des avonds te 8 uur in de Raadzaal.

~~De Voorz~~ Tegenwoordig de heeren: I. Wagemaker, Gezaghebber. Voorzitter, J.A. Eman lid en H. Oduber Secretaris.

De Voorzitter opent de vergadering met een kort woord van welkom aan den Landraad Eman en het publiek dat in grooten getale is opgekomen.

De notulen der vorige vergadering worden door den Secretaris voorgelezen, die ongewijzigd worden goedgekeurd.

Hierna stelt de Voorzitter aan de orde het punt van behandeling: een adres van de bevolking van Aruba aan den Raad van Politie luidende als volgt: De bevolking van Aruba, geeft Uwen Raad hierbij beleefd hare groote bevreemding te kennen over de houding van den Kolonialen Raad bij zijne behandeling der Begrooting over het dienstjaar 1930, ten aanzien van de door Uwen Raad voorgestelde dringende posten voor de constructie van fatsoenlijke wegen op dit eiland, welke posten door genoemde Kol. Raad op de helft der voorgestelde sommen zijn gebracht, en verzoekt Uwen Raad hierbij eerbiedig maar dringend, daartegen te willen protesteeren, door desnoods een beroep te doen tot Zijne Excellentie den Minister van Koloniën over deze aangelegenheid van hoogst belangrijken aard voor Aruba, en Z.E. te bewegen tot inwilliging van de voorgestelde gelden ten bate van dit eiland, dat in den huidigen tijd aan de deskundige leiding van een gediplomeerden Gezaghebber is toevertrouwd.

Na voorlezing van dit stuk neemt de Voorzitter het woord om zijne vreugde uit te spreken over het gelukkig symptoom van eene steeds groeiende belangstelling der ingezetenen van Aruba in de belangen hun eiland rakende.

Reeds dadelijk na de gedeeltelijke verwerping der begrooting door den Kolonialen Raad waren velen tot hem gekomen om daarover hunne inzichten bekend te stellen en bleek hem dat de gevoelige beknotting

van het door den Politie Raad aangevraagde bedrag, groote ontstemming heeft verwekt.

Deze gevoelens kan Spreker volkomen begrijpen.

Waar toch, zooals door de verdedigers der belangen van Aruba in den Kolonialen Raad, zoo kernachtig is opgemerkt, in dit ressort tot op heden nog weinig of niets is gedaan, en alles ligt te wachten op ontwikkeling en verbetering, daar kan het niet anders dan, dat waar nu gelden worden aangevraagd om in een schreeuwende behoefte te voorzien en reeds dadelijk een zoo geweldige bezuiniging wordt toegepast, teleurstelling voor het heden en pessimisme voor de toekomst daarvan het gevolg zijn.

De Voorzitter geeft thans de gelegenheid aan den Raad om zich terzake uit te spreken.

Het lid Eman hierop het woord nemende zegt, dat hij zich volkomen vereenigen kan met de pleitende woorden van den heer Zeppenfeldt. en Dr. Eskes in den Kolonialen Raad, tot het behouden van de op onze begrooting uitgetrokken post van ƒ200.000.= voor den aanleg en onderhoud van straten en wegen.

Dat hij zich van harte verheugt in het feit, dat genoemde heeren het belang van Aruba ter harte gaat. De heer Zeppenfeldt, zegt hij, heeft een langen tijd op Aruba gewoond en is dus volkomen op de hoogte van onze plaatselijke noden.

Spreker wijst er op, dat die gelden voor dringend noodzakelijke behoeften zijn aangevraagd en dat men niet uit het oog mag verliezen, dat er onder de tegenwoordige omstandigheden n.l. een actieven Gezaghebber, goede werkkrachten, zeer economische wijze van vervoer van materialen voor den aanleg thans op de meest goedkoopste wijze gewerkt wordt.

Deze omstandigheden, zegt hij, kunnen later wel veranderen, bij de te verwachten uitbreiding der Petroleum Maatschappijen ten deze, waarbij de loonstandaard aanmerkelijk zou kunnen stijgen.

Ten opzichte van het protest der bevolking van Aruba tegen de bezuiniging door den Kol. Raad van de uitgetrokken bedrag, zegt hij, dat hij volkomen begrijpt, de teleurstelling bij zijne mede-ingezetenen verwekt, echter wil hij opmerken, dat waar Zijne Excellentie de Gouverneur door het ongewijzigd opbrengen van de post op de koloniale begrooting, een voorstander is gebleken om die gelden aan ons toe te staan hij het overbodig acht, dat de Raad zich tot de Staten Generaal zal richten.

Spreker wijst dan verder op het feit dat de begrooting van inkomsten van het eiland die van uitgaven zooals die door den Politie Raad is opgesteld met plus minus ƒ700.000.= overtreft, zoodat eene afvoering van een bedrag van ƒ75.000.= nog te pijnlijker treft.

Daarop stelt de heer Eman voor om behalve een afschrift der notulen met bijlage dat ambtshalve Z.E. den Gouverneur wordt aangeboden, ook een afschrift dezer stukken den Kolonialen Raad aan te bieden en den Gouverneur uit te noodigen bij laatstgenoemden Raad alsnog met klem aan te dringen op wederopbrenging van dit bedrag.

Dit voorstel wordt daarop met algemeene stemmen en met groote instemming van het publiek aangenomen.

De Voorzitter daarop nog eenmaal het woord nemende licht toe, dat de aangevraagde gelden hoofdzakelijk bestemd zouden zijn voor het in behoorlijken staat brengen van den grooten transportweg Oranjestad - St. Nicolaas, die zooals ieder weet in een deplorabelen toestand verkeert. en volgend jaar voor het grootste deel onbruikbaar zal zijn.

Met de aangevraagde gelden, zouden de meest precaire gedeelten kunnen worden hersteld.

Nu echter ziet spreker geen kans om aan de meest dringende behoeften tegemoet te komen. Reeds werd hem door den Manager der Lago Oil en Transport Cy en diverse te St Nicolaas gevestigde handelaren gevraagd of de afvoering der gelden van invloed zullen zijn op de herstellingsplannen, waar

spreker bevestigend op heeft moeten antwoorden, ten gevolge waarvan de stemming bij meergenoemde personen onder het nulpunt is gedaald.

Bij de rondvraag vraagt het lid Eman het woord en na dat te hebben bekomen, doet hij voorlezing van het navolgend stuk, luidende:

Mijnheer de Voorzitter.

Wegens het roekeloos rijden van een chauffeur werden er dezer dagen twee boerjongetjes overreden, waarvan een kort daarop aan de gevolgen der opgeloopen kneuzingen is overleden, terwijl het andere ernstig ziek ligt onder hevige pijnen, aldus in een voor zijne ouders hartverscheurende toestand met zijn den dood voorstellende.

In verband met dit treurig toeval hebben aan den lijve natuurlijk maar enkelen iets gevoeld en zelfs als bericht was zulks maar slechts voor een paar uren het onderwerp van gesprek geweest, doch veronderstelt de smart dier ouders, die voldoende zou zijn om velen in dergelijk geval verkeerende tot wanhoop, krankzinnigheid te drijven.

Men stelle zich daarentegen voor zoo'n geval onder de Shons van Playa en men denke daarbij wat voor opschudding er dan daardoor, niet zou zijn ontstaan in deze samenleving. echter voor God's Koninkrijk noch voor het Koninkrijk der Nederlanden maakt geen verschil of er twee jongens uit aanzienlijke ouders dan wel uit landbouwers waren overreden, zoo bij beide plaatsen beide partijen gelijke rechten hebben.

Mijnheer, de Voorzitter wanneer wij de auto-accidenten op dit eiland met die op groote steden vergelijken, meen ik mij niet te vergissen als ik daarbij beweer dat wij als beschaafde menschen in dit opzicht in een onverantwoordelijke positie verkeeren, tegenover elk welgeordend Maatschappij.

Hier rijst de vraag: wien treft het verwijt uit de groote massa dat in deze richting er hier zoo goed als geen organisatie bestaat en niet met fluweelen tong gesproken, wel een bij wijze van overrijden, geoorloofde menschenslachting.

Ik zou op deze vraag antwoorden, alle leden dezer Maatschappij, een ieder die zich acht een maatschappelijk persoon te zijn en op het tooneel des socialen levens wil verschijnen, doch gewoonlijk zegt men het Bestuur heeft de schuld, alsof alleen de enkelen die het Bestuur vormen, te zorgen hebben voor alle levensomstandigheden bij de groote massa en soms zelfs met tegen werking uit dien kant.

De werkende klasse draagt met zijn arbeid bij tot het in stand houden dezer maatschappij en wanneer de maatschappelijke klasse ook respectievelijk bijdroeg zou mijn inziens, een erg wantoestand als het huidige candeloos autoverkeer niet bestaan.

Hierop verzoekt hij den Gezaghebber, strenge maatregelen te willen treffen, ter vermijding van de herhaling van dergelijke auto-accidenten.

Spreker wees er op, dat er meer politietoezicht noodig is, hetgeen niet te bereiken is, met de tegenwoordige beperkte aantal agenten op dit eiland.

De Voorzitter daarop antwoordende zegt, dat de heer Procureur-generaal hem de toezegging heeft gedaan, dat er in het begin van 1930 dit eiland ook militaire politie zal krijgen en hem tevens te kennen heeft gegeven dat het met het oog hierop niet wenschelijk is, het aantal burgerpolitie op dit eiland uit te breiden, zoodat men zich beperken moet bij de tegenwoordige sterkte.

Echter zullen de aan de politie terzake gegeven instructies nog eens worden herhaald.

Niets meer aan de orde zijnde sluit de Voorzitter de vergadering.

Aldus voorgelezen, goedgekeurd en gearresteerd in de vergadering van Donderdag den 27e Juni 1929.

De Voorzitter
Wagemaker

De Landraad.
J. H. Eman

De Secretaris
G. J. Oduber

N°5.

Openbare vergadering van den Raad van Politie te Aruba den 27e Juni 1929. des na middags. 3 uur in het kantoor. van den Gezaghebber

Tegenwoordig de heeren: I. Wagemaker. Gezaghebber. Voorzitter, J. H. Eman lid en H. Oduber Secretaris.
De Voorzitter opent de vergadering en verzoekt den Secretaris de notulen van de vorige vergadering voor te lezen, die ongewijzigd worden goedgekeurd en gearresteerd.
De Voorzitter neemt hierop het woord en zegt dat deze vergadering belegd is om de notulen van de vorige vergadering goed te keuren om een afschrift dier notulen samen met het bij die vergadering behandelde protest der bevolking van Aruba aan Zijne Excellentie den Heer Gouverneur van Curaçao, zooals in die vergadering besloten werdt, te doen toekomen.
Vervolgens wordt de huwelijksbus opengemaakt en bevonden is te houden een bedrag van f364.80 welk bedrag aan het Bestuur der Armenkas alhier, zal worden afgegeven.
Niemand by de rondvraag het woord verlangende sluit de Voorzitter de vergadering.
Aldus voorgelezen, goedgekeurd en gearresteerd in de Vergadering van Vrijdag den 6e September 1929.

De Voorzitter
[signature: Wagemaker]

De Landraad.
[signature: H. Eman]

De Secretaris
[signature: Oduber]

N°6.

Openbare vergadering van den Raad van Politie op Vrijdag. den 6e September 1929, om 8 uur 's avonds. in de Raadzaal.

Tegenwoordig de heeren: I. Wagemaker - Gezaghebber. Voorzitter, J. H. Eman, lid en H. Oduber Secretaris.
De Voorzitter opent de vergadering en stelt den Secretaris in de gelegenheid de notulen van de vorige vergadering voor te lezen, die ongewijzigd gearresteerd worden.
Alvorens over te gaan tot de in behandeling nemen van het 1e punt van de agenda, richt de Voorzitter een kort. woord. van welkom aan den Landraad en het aanwezig publiek en vraagt. tevens aan den Landraad Eman, of hij eenig bezwaar heeft. tegen de behandeling in deze zelfde zitting van twee bij hem, Gezaghebber, ter doorzending aan den Heer Gouverneur ingekomen requesten, n.l. een geteekend door eenige handelaren te St. Nicolaas en een geteekend door eenige handelaren en auto. exploitanten van de Oranjestad, welke stukken hem, Voorzitter. bereikten, nadat de convocatie brieven reeds waren uitgeschreven en die betrekking hebben tot hetzelfde onderwerp voorkomende op de agenda, waarop het lid Eman zegt, dat by hem geen bezwaar bestaat.
Vervolgens doet de Voorzitter de voorlezing van de navolgende stukken:
1° Een aan het Plaatselyk Bestuur door de Lago Oil & Transport C° Ltd. gericht. schrijven, luidende: - San Nicolas, 30th August, 1929.-
His Honour - The Lieut. Governor. - Aruba.
Sir. We have the honour, together with the associated companies and contractors operating in the Lago Oil & Transport C° Concession at San Nicolas, to bring to your notice the deplorable. condition of the road. from San Nicolas to Oranjestad. You are aware that our business in the island is rapidly increasing and due to this fact. our call upon the road is pro-

portionately greater. We have now had considerable experience of this road and with the rainy season now fast approaching we feel that unless it is put into good condition at an early date our business here will be seriously affected in many ways. During the rainy season parts of this road are so badly flooded that transportation between Oranjestad and San Nicolas is entirely suspended. – A considerable number of our employees in live in Oranjestad and travel to and from San Nicolas, and we are at times seriously inconvenienced owing to them being unable to make the journey. With regard to our Lake Tanker Fleet, we have on an average six or seven vessels sailing daily to Venezuela, and as the Venezuelan Consul is resident in Oranjestad we are obliged to proceed there in order to complete the clearance papers of these vessels. You will, I feel sure, see how seriously our operations would be affected were we unable to sail our daily convoys of Lake Tankers owing to the road communication between San Nicolas and Oranjestad being suspended. We might further mention we have had previous cases where owing to this very position we have been obliged to travel by sea to Oranjestad in order to obtain clearance papers for our vessels. In the course of our daily business we have many other calls on this road, much to numerous to detail, but each one nevertheless essential to the operation of our business. Apart from the ~~flood~~ question of floods, the general condition of the road is so bad that we find upkeep and repairs on cars, etc is an extremely heavy item, and we have repeated complaints from employees in our Concession in this respect. Your serious consideration on the foregoing would be greatly appreciated, and we trust you will look favourably upon our request to have this road put into good condition. We have the honour to be Sir, Yours respectfully; Lago Oil & Transport Co Ltd.

2° Een door eenige handelaren van St. Nicolaas aan Zijne Excellentie den Heer Gouverneur gericht request luidende: Aruba den 5e September 1929. – Aan Zijne Excellentie den Gouverneur van Curaçao – Ondergeteekenden, allen handelaren en auto-eigenaren wonende te San Nicolaas, Aruba, nemen eerbiedig de vrijheid zich tot Uwe Excellentie te wenden met onderstaand dringend verzoek. De toestand van den verbindingsweg Oranjestad - San Nicolaas is in de laatste dagen dusdanig verergerd dat het transport daarover bijna niet meer mogelijk is zonder gevaar voor het breken van assen en veeren. Dit brengt voor allen die hunne zaken op San Nicolaas gevestigd hebben extra hooge kosten mede voor het vervoer van hunne goederen van Oranjestad naar San Nicolaas. Waar er geen andere verbindingsweg bestaat tusschen deze twee centra, zijn wij genoodzaakt voor het transport van alle van buiten aangevoerde goederen die alle te Oranjestad gelost worden, gebruik te maken van dezen weg, die niet eens meer de naam van weg verdient te dragen. Niet alleen voor het vervoer van goederen maar ook voor velen die dagelijksch op en neer langs dezen weg moeten gaan is de toestand onhoudbaar geworden. Redenen waarom adressanten zich tot Uwe Excellentie wenden met het eerbiedig doch dringend verzoek het daarheen te willen leiden dat er spoedig een einde gemaakt wordt aan dezen voor allen onmogelijken toestand, door een zoo spoedig mogelijk herstel van dezen weg.

3° Een door eenige handelaren en auto-explotanten van de Oranjestad aan Zijne Excellentie gericht request luidende: Aruba den 5e September 1929. – Aan Zijne Excellentie den Gouverneur van Curaçao. – Ondergeteekenden, alle handelaren en auto-explotanten wonende te Oranjestad, Aruba, nemen eerbiedig de vrijheid

zich tot Uwe Excellentie te wenden met onderstaande dringende bede om hulp. Nu sedert de laatste tien dagen eenige malen des nachts flinke regenbuien zijn gevallen is de toestand van den verbindingsweg Oranjestad - St. Nicolaas dusdanig verslechterd dat het transport daarover bijna niet meer mogelijk is zonder gevaar voor het breken van assen en veeren, om niet te spreken van de ruïnatie van banden.
Met groote moeite en onevenredig hooge kosten tracht de handel connectie met het voornaamste afzetgebied, St. Nicolaas te onderhouden, doch is dat op den duur niet meer mogelijk. Reeds thans is bij velen onzer eene groote achteruitgang van zaken te constateeren tengevolge van het feit dat onze clienteele die geregeld na afloop van het werk naar de stad kwamen, wegblijven tengevolge van ~~het feit dat onze~~ den ellendigen toestand van den weg die niemand in den avond meer wil passeeren, gezien de voortdurende mogelijkheid dat men door panne aan den weg moet blijven staan. Tevens heeft dezen toestand tengevolge dat de oliemaatschappij aldaar, ter voorkoming van de moeite aan hare employees ter verkrijging van het benoodigde, er toe overgaat hare artikelen in eigen store meer en meer uit te breiden, waardoor een tocht naar Oranjestad wordt voorkomen. Indien aan dezen onhoudbaren toestand niet onmiddellijk en afdoende een einde wordt gemaakt kan met zekerheid worden geconstateerd dat in de toekomst het geheel handelsbedrijf ter hoofdplaats ten doode is opgeschreven. Redenen waarom adressanten zich tot Uwe Excellentie wenden met het eerbiedig ~~verzoek~~ doch dringend verzoek het daarheen te leiden dat dit debâcle voor ons en onze huisgezinnen wordt afgewend door het onmiddellijk herstel van den weg Oranjestad - St. Nicolaas.
Waarna de Voorzitter het woord neemt en zegt:
Mijne heeren;
Zoo is dan eindelijk gebeurd wat wij veel eerder hadden verwacht n.l. eene ernstige algemeene klacht, waaronder een van de Lago Oil & Transport Co. Ltd. te St. Nicolaas over den onhoudbaren toestand van den eenigen verbindingsweg tusschen deze voornaamste plaatsen van het eiland waarvan zulke groote belangen afhankelijk zijn.
Met toenemende zorg werden de individueele klachten dienaangaande reeds geruimen tijd door mij in ontvangst genomen. Gedurende de laatste weken na de enkele kleine regenbuien die vielen, kwamen steeds meerdere klachten in van transport-ondernemers en handelaren over de belemmering van hun bedrijf en de verliezen die geleden werden tengevolge van den deplorabelen toestand van dezen verkeersader. Waar een geringe regenval reeds in staat blijkt te zijn om den toestand van den weg zoodanig achteruit te brengen als thans kan worden geconstateerd, daar zie ik met groote zorg den komenden regentijd tegemoet, waarin praktisch het verkeer geheel zal worden gestremd.
Wat dit beteekent weet ieder onzer en zooals in het rekest van de handelaren ter hoofdplaats wordt uiteengezet, staan en vallen hunne belangen met de beslissing die in hoogste instantie ten aanzien van deze kwestie zal worden genomen. Ook de genoemde oliemaatschappij, nu reeds sedert eenige jaren hier gevestigd en aan wier tegenwoordigheid Aruba zijn opkomst voor een groot deel te danken heeft, kan niet langer de stilzwijgendheid bewaren en begint te vragen om datgene wat stilzwijgend had moeten zijn gegeven. Het is voor het plaatselijk Bestuur pijnlijk en beschamend dat menigmaal, dikwijls onder een grapje werd geïnformeerd naar komende verbetering, zonder dat te dien opzichte ook maar iets in het vooruitzicht kon worden gesteld. En eerst nu het bedrijf der Maatschappij nadeel gaat ondervinden van den onmogelijken toestand wordt officieel op deze zaak de aandacht gevestigd.
Welk een indruk een en ander op de aanne-

vreemdelingen moeten maken, behoef ik niet te zeggen. Eene commissie gekozen door de belastingbetalende employees der Pan American Petroleum C° om hun bezwaren in te brengen tegen de betaling van inkomstenbelasting, wees met groote vrijmoedigheid op de algeheele afwezigheid van eenig comfort op het eiland en noemde met name den weg van St. Nicolaas als voorbeeld.

Zooals de weg thans ligt is er geen mogelijkheid van tijdelijk repareeren en zal met permanent herstel moeten worden begonnen. Dit zal echter een kapitaal kosten, waarover door den Gouverneur en Koloniale Raad zal moeten worden beslist.

Op de suppletoire begrooting 1929 is een bedrag uitgetrokken van f400.000.- voor 1e termijn havenverbetering. Aangezien de mogelijkheid groot is dat dit jaar aan die werken niet kan worden begonnen omrede de werkzaamheden in de haven van Curaçao voor dien tijd niet zullen zijn beëindigd, ware het voorstel aan Z. E. den Gouverneur te doen dezen post beschikbaar te stellen voor de onmiddellijke verbetering van den weg St. Nicolaas en de benoodigde gelden voor havenverbetering per suppletoire begrooting voor 1930 opnieuw beschikbaar te stellen.

Daarna vraagt het lid Eman het woord en na het bekomen te hebben, spreekt hij de volgende rede uit:

Mijne heeren:

Zoowel de klacht vervat in den brief van de Lago Oil C°, als de twee requesten over den weg Stad - St. Nicolaas, hebben overvloedige, grondige redenen van bestaan en wil ik daarom nog van mijn kant eenige pleitende woorden voeren, inmiddels ga ik geheel met U eens, Mijnheer de Voorzitter, den heer Gouverneur te verzoeken die f400.000.- voor den aanleg van een aan de eischen des tijds beantwoorden den weg beschikbaar te willen stellen.

Het bevreemdt mij niet dat de Lago Maatschappij eindelijk hare ontevredenheid officieel kenbaar gemaakt had over den weg St. Nicolaas - Stad, die op een decente wijze niet meer begaanbaar is. Deze sedert geruimen tijd al bestaande wantoestand heeft de verdraagzaamheid van alle menschelijke wezens op dit eiland tot het toppunt gedreven en heden ontaard in een ten hemel schreiende onbillijkheid.

Neme ons dus niet kwalijk degenen, van wie wij nog de medewerking ontbreken om uit dezen chaos te geraken, dat wij als de aangewezen personen tot het bevorderen van het algemeen belang dezer gemeenschap, nogmaals, aangaande dit onderwerp, onze protesteerende stemmen verheffen en wij beleefd verzoeken ons recht te laten wedervaren.

Kortheidshalve wil ik achterwege laten eene beschrijving van den ellendigen toestand van bedoelden weg, doch verzoeke, van mij aan te nemen, dat ik in hunne volle beteekenis de woorden slecht, onbegaanbaar hier gebruik, ter aanduiding van den toestand van den onderhavigen weg.

Mijnheer de Voorzitter, tusschen haakjes en dus afwijkend van de gebruikelijke zakelijkheid in onze vergadering, kom ik even met een humoristisch bewijsvoering in verband met dit interessante onderwerp, als eerste punt op onze hedenavonds agenda, n.l. De weg St Nicolaas - Stad is ontegenzeggelijk een uiterst drukken verkeersweg, eene drukker dan welke ook op ons zustereiland Curaçao, met uitzondering van dien van Otrabanda om het Schottegat, dus trekke de conclusie onze vertegenwoordigers op Curaçao, die van even bedoelden weg persoonlijk niets weten, en blijkbaar ook weinig daarvan gehoord hebben, van de drukte op dezen weg.

Van een chauffeur vernam ik het volgende staaltje: Hij vertelde mij, dat hij op een dag reed met zijn truck heel op zijn gemak op dezen afschrikkenden weg naar St. Nicolaas toe, (de oasis van Aruba) en passeerde hem eerst de Ge-

zaghebber in zijn fijne kostbare auto, tweedens de Directeur van de Lago Oil in zijn niet minder kostbaar vehikel en vervolgens de Directeur van de Arend Petroleum Mij in zijn Packard, schommelden hotsend over den weg wegens de ontelbare hobbels en steenen daarop, en dacht hij in zich zelve, het is toch onverantwoordelijk, doch redeneerde hij verder, Gouvernement en Maatschappijen zijn rijke instellingen, dus fiat. Of deze personages niet onderweg zijn blijven steken en belemmerd in hunne gewichtige verrichtingen, weet hij verder niet, maar wat hem wel ten zeerste getroffen had, was, toen hij een chauffeur ontmoette in een auto van ƒ5000.- plus nummerplaat inclusis rijvergunning ƒ85.-, die gekocht is onder voorwaarde van de maandelijksche afbetaling, met gebroken as, front-veeren en scheur in den radiator, een schade van ± ƒ500.-, terwijl naast hem een Gouvernements-geneeskundige, dringend opgeroepen naar een ernstig zieke patient, verhinderd in de uitvoering van zijn altruistische missie wegens opgeloopen platte banden.

Dergelijke triestige verschijningen op dezen verwoestende en tergende weg, komt iederen dag veelvuldig voor. Andere ondermijnende gevolgen, die deze moeilijke verbinding tusschen Stad-St Nicolaas creëert, zijn die in verband met den handel en het proletariaat. Een inkoop kan van zelfsprekend wegens het kostbaar vervoer niet zoo gunstig gedaan worden op St. Nicolaas, als in de stad en waar het een gewaagd traject is naar de stad te gaan, ziet de Maatschappij zich ertoe gedwongen tot gerieflijkheid en het bevoordeelen van haar personeel, zelf op groote schaal te importeeren. De passage naar St. Nicolaas kost ƒ1.25, dus een werkman uit de andere districten, die op St. Nicolaas wil werken en iederen avond thuis terugkeeren, zou aan passage iederen dag moeten betalen ƒ2.50, wil hij ter voorkoming hiervan daar blijven, komt het op het zelfde neer, want St. Nicolaas is de duurste plaats op de heele wereld, geloof ik, en zou hij niet minder aan eten moeten besteden.

Op een goeden weg tusschen St. Nicolaas-Stad wordt niet meer besteed dan 15 minuten, terwijl thans niet minder dan een uur, met al de eraan verbonden risico, over genomen wordt. De tegenwoordige onhygiënische; wanordelijke concentratie van levensgedoe op St. Nicolaas, waarover de fiscus noch het gezag voldoende controle kan houden, zou verbeterd kunnen worden, door een afstand van 15 minuten rijden naar de stad, ten bate van de stoffelijke, zedelijke en sociale belangen van dit eiland.

Resumeerend, het langer dralen met het aanleggen van een degelijken weg, een schijn bezuiniging is, waarvan de wijsheid en verstandig beleid ver afblijft.

Mijnheer de Voorzitter, wij dienen dus onversaagd ernaar te streven de benoodigde gelden te krijgen en wanneer wij naar medewerking uitzien, kunnen wij reeds rekenen met die van den Gouverneur, den Gezaghebber en meerdere leden van den Kolonialen Raad.

Van dit college ontbreken wij nog de adhaesie van 5 leden, om tot een oplossing te geraken in deze zoo gewichtige zaak.

Zoowel uit de aan Zijne Excellentie ingediende twee requesten, alsmede uit deze notulen zal het die leden duidelijk blijken de strikte noodzakelijkheid van dien weg. En waar ons enkel hunne medewerking ontbreken, wil ik van deze plaats rechtstreeks op hen een beroep doen, niet alleen namens mijn mede-landgenoten, maar tevens uit die van meerdere Curaçaonaars op Aruba en ook op Curacao zelf wiens belangen in nauw verband staan met deze verkeersweg.

Bij de rondvraag zegt het lid Eman, dat hij nog hier en daar eenige wantoestanden bemerkt heeft en waarover hij zou wenschen te spreken, maar dat hij zich daarvoor nog niet voorbereid heeft en stelt

zich voor, in een volgende zitting daarover te spreken.

De Voorzitter hierop aan het woord doet de toezegging aan het lid Eman dat hij binnenkort over zal gaan tot het bijeenroepen van een vergadering en wel met het doel een suppletoire begrooting voor het dienstjaar 1930 aan de goedkeuring van dezen Raad te onderwerpen, in welke zitting het lid Eman dan ~~in~~ de gelegenheid zal hebben over die wantoestanden te spreken.

Niemand meer het woord verlangende, sluit de Voorzitter de vergadering met een kort woord van dank aan het lid Eman voor zijne opkomst en aan het publiek voor hunne belangstelling.

Aldus voorgelezen, goedgekeurd en gearresteerd in de Vergadering van Vrijdag den 15n November 1929.

De Voorzitter
Wagemaker

De Landraad.
J. H. Eman

De Secretaris
Oduber

N° 7 Vergadering van den Raad van Politie op Vrijdag den 15n. November 1929.

Aanvang 8 uur des avonds

Tegenwoordig: de Heer J. Wagemaker, Gezaghebber, Voorzitter, J. H. Eman, lid en H. Oduber, Secretaris en later J. R. Arends, lid.

De Voorzitter opent de vergadering en heet den Raad en het in grooten getale aanwezige publiek welkom.

Op verzoek van den Voorzitter leest de Secretaris de notulen van vorige vergadering voor welke daarna worden gearresteerd.

De Voorzitter verzoekt daarop den Secretaris de ingekomen stukken, onder welke een brief van Dr. J. R. Arends, waarbij deze verklaart zijne benoeming tot landraad aan te nemen, voor te lezen. Na voorlezing van genoemde stukken en onderzoek van de geloofsbrieven van het nieuwe lid J. R. Arends, wordt deze toegelaten, waarop de Voorzitter het woord neemt en het nieuwe lid van harte welkom heet in den Raad. Spreker memoreert dat hij in de laatste vergadering van dit college zijn vreugde uitgesproken heeft over het feit dat er een groeiende belangstelling valt waar te nemen onder de burgerij voor publieke zaken. Deze vreugde culmineerde toen hij de buitengewone belangstelling zag bij de laatst gehouden verkiezing. Spreker ziet daarin een teeken van kracht en economische groei. Aruba, vervolgt spreker, kan er wel bij varen als de interesse van het publiek levendig blijft, daarom noodigt hij de ingezetenen aan deze belangstelling bij voortduring te blijven toonen en eendrachtig samen te werken, want immers: "Eendracht maakt macht". En door steeds eendrachtig te zijn kan het doel bereikt worden n. l. dat Aruba een belangrijk deel zal worden van Groot Nederland. Nadat het lid Arends den voorgeschreven eed in handen van den Voorzitter afgelegd had, vroeg het lid Eman het woord

en zeide:

Mijnheer de Voorzitter: De intrede van Dr. Arends in den Raad van Politie is in velerlei opzichten toe te juichen. Hiermee is bereikt dat de Raad weer voltallig is. Thans kan de Raad met meer kracht zijn stem doen hooren.

Als het algemeen belang steeds voor oogen gehouden wordt, en eendrachtig samengewerkt wordt, zal veel bereikt kunnen worden. Het is echter niet noodig om het elkaar steeds naar den zin te willen maken, elkaar na te praten en in elkaar's kielzog te varen. Noodig is het wisselen van gedachten om daaruit conclusies te trekken tot belang van het algemeen. Spreker heet ook van zijn kant de nieuwe landraad hartelijk welkom.

Daarna verkrijgt het lid Arends het woord en zegt als volgt:

Mijnheer de Voorzitter, geachte lid Eman, 't Zij mij vergund bij mijn eerste intrede te midden van Uw college in de eerste plaats mijn dank uit te brengen voor de hartelijke woorden zoo juist door U gesproken.

Ik van mijn kant hoop dat er in dit college steeds zal heerschen een geest van nauwe samenwerking in het belang van dit eiland en zijne ingezetenen, die mij de eer hebben aangedaan mij als hun vertrouwensman en vertegenwoordiger hier in uw midden te brengen.

Ik hoop in staat te zijn mijn volk te toonen dat ik dat vertrouwen waardig ben door mijn algeheele medewerking te verleenen waar het noodig zal zijn om Aruba te brengen op de plaats waar het behoort te staan, om Aruba te maken onafhankelijk, in dien zin dat het inplaats van een lastpost voor het moederland, in de toekomst zal blijken te zijn een parel aan de Nederlandsche Kroon. Een feit is het dat Aruba een toekomst heeft waarvan wij vroeg of laat de vruchten zullen plukken; wanneer door goed beleid en wijs bestuur Aruba tot bloei gebracht wordt. Om tot dat doel te geraken moeten wij uit onze oogen kijken en op onze hoede zijn. Aruba is van een onbeduidende stip in de Caraibische zee thans geworden een door de heele wereld bekende plaats, waarnaar zeker velen met begeerige oogen zitten te kijken. Daarom zeg ik, moeten wij op onze hoede zijn. Wij moeten onze fouten en tekortkomingen onder de oogen zien en ons niet door eigenbelang sympathie, antipathie of anderszins laten weerhouden dingen te zeggen die in het belang van het eiland moeten gesegd worden.

Daarom, mocht het ooit noodig blijken hier in dit college feiten aan te halen of waarheden te openbaren die hard zouden kunnen klinken in de ooren van anderen, ik zal niet nalaten ze te zeggen wanneer de belangen van het eiland zulks eischen. Bij voorbaat echter wil ik hier verklaren dat het in mijne bedoeling ligt, dit slechts in de strikt noodzakelijke gevallen te doen en dat ik hoop dat alle discussies in dit college steeds zoo vriendschappelijk mogelijk zullen gevoerd worden en de toon en geest die hier zullen heerschen altijd zullen zijn een toon en geest van aangenaam onderling overleg en coöperatie. Dit is een conditio sine qua non, voor ons, om tot ons doel te geraken, Aruba te brengen tot groei en bloei en tot een zegen voor zijne ingezetenen.

Er zijn tal van wantoestanden die hier verdwijnen moeten, te veel om op te noemen. Ik wil op dit oogenblik niet hierover uitweiden maar deze slechts even aanstippen en hoop bij de rondvraag gelegenheid te krijgen voor een meer gedetailleerde bespreking.

De toestanden die dringend om verbetering vragen zijn dan: Hygiëne, met als voornaam onderdeel: drinkwatervoorziening. Ambulante kooplieden, die hier schatten

Uw aandacht hebben en hoop dat het U. gegeven moge zijn alle tot een ~~goede~~ ~~oplossing~~

weghalen zonder dat het eiland er eenig voordeel van geniet.
Verkeersregeling, die naar ik hoop met de komst van een goede politie wel in de juiste baan geleid zal worden. Verder nog: Aanvulling vacature tweede notaris, draadlooze station, dure openbare werken, havenwerken, steiger enz. enz.

Ik weet, mijnheer de Voorzitter dat reeds vele van deze toestanden tot goede oplossing te brengen. Mijnheer de Voorzitter, ik dank U. Ik heb gezegd.

Daarna neemt de Voorzitter het woord en deelt mede dat deze vergadering bijeengeroepen was ter behandeling van de suppletoire begrooting 1930 en stelt voor deze artikelsgewijze te behandelen.

De eerste 4 punten worden zonder noemenswaardige discussie en zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Bij punt 5 n.l. Straatverlichting geeft de Voorzitter de volgende toelichting: In Oranjestad zijn er maar 53 lampen voor straatverlichting dit aantal moet vermeerderd worden. Om paraat te zijn voor het geval de electrische centrale uitgebreid wordt, is deze verhooging ad ƒ.3600 aangevraagd.

Het lid Arends het woord verkrijgende vraagt den Voorzitter, of er iets bekend is dat er in de naaste toekomst kans is op een behoorlijke lichtvoorziening, waarop de Voorzitter antwoordt dat de eigenaar van de centrale eenigen tijd geleden plannen opgevat heeft tot verbetering van de lichtvoorziening. Voor zoover hem bekend zijn deze plannen nog steeds actief loopend. De opzet eischt echter belangrijke studie. Hoe het eind van deze plannen zal zijn, weet spreker niet, doch hij wil paraat zijn en alvast de noodige gelden uit trekken.

Ook deze post wordt daarop zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Daarna komt in behandeling de post de nieuwe verbindingsweg Oranjestad-San Nicolaas.
De Voorzitter geeft de volgende inleiding:
Van alle belanghebbenden heeft het bestuur klachten moeten hooren omtrent den slechten toestand van den bestaanden weg. Spreker heeft den Raad van Politie bijeengeroepen en de noodige voorstellen aan den Gouverneur gedaan. Het antwoord van Zijne Excellentie was, dat deze kwestie niet zoo maar in eens kon worden opgelost, dat er ƒ100.000 beschikbaar gesteld werd voor herstel van den weg, en tevens werd gevraagd om nadere inlichtingen omtrent de geschatte kosten van herstel van den ouden weg. Spreker heeft zich toen rechtstreeks in verbinding gesteld met den landraad Eman en heeft toen de heele weg aan een critisch onderzoek onderworpen. Het viel hem daarbij op hoeveel bochten, hellingen en obstakels van allerlei aard deze weg heeft. Het werd hem duidelijk dat er een meer practische en economische verbinding noodig was. Toen deze kwestie weer opkwam heeft spreker gezocht naar een trace. De uitkomsten waren verrassend. Het bleek hem dat er een goede weg gebouwd kon worden, welke in alle opzichten beter zal zijn dan de bestaande. Spreker toont de vergadering aan de hand van een schetskaart het verschil tusschen den ouden en den nieuwen weg aan. De nieuwe weg zal recht zijn, zonder obstakels en zal bovendien dit voordeel hebben, vooral uit strategisch oogpunt dat hij op alle punten uitzicht biedt op de verschillende baaien langs dit gedeelte van de kust. De aanleg van dezen nieuwen weg zal goedkooper zijn dan herstel van den ouden slechteren weg n.l. ƒ237.000 goedkooper. Een groot gedeelte van den nieuwen weg zal over vlakke klip loopen

Deze nieuwe weg zal een hoofdweg worden, waarop verschillende zijwegen getrokken kunnen worden n.l. naar Santa Cruz etc. Spreker stelt zich voor in 5 à 6 jaren een geheel wegennet te krijgen op Aruba, een kustweg met verschillende zijwegen. Spreker memoreert dat de handel veel belang heeft bij een goede verbinding met San Nicolaas zooals de geprojecteerde weg, die veel korter, aangenamer en goedkooper zal zijn dan de oude, en bovendien technisch veel beter. Het belang van de bevolking verzet zich tegen reparatie van den ouden weg, zonder meer.
Het lid Eman het woord verkrijgende zegt: De noodzakelijkheid van deze weg is reeds ten volle geconstateerd. Het staat vast dat een goede verbinding tusschen Oranjestad en San Nicolaas van zeer groot belang is voor den handel, niet alleen van hier doch ook van Curaçao. Een verbetering van den ouden bestaanden weg zou m. i. te kostbaar zijn. Het is echter jammer dat waar dezen weg gebouwd wordt in hoofdzaak om aan de Petr. Maatschappij en den handel tegemoet te komen, die Maatschappij een Commissariaat er op na houdt waardoor de handel in een kwijnende toestand gebracht is geworden. Waar ik weet dat het doel van dezen weg is om den handel alhier te doen opleven en waar ik uit een onderhoud met de directeuren der Maatschappij den indruk gekregen heb dat deze nog grootere plannen heeft tot uitbreiding harer Commissariaat en zij geen positieve belofte wilde geven, haar zaken in de naaste toekomst te zullen inkrimpen, zou ik U, mijnheer de Voorzitter willen voorstellen de verdere behandeling van deze kwestie, welke van zoo groot belang voor ons allen is, tijdelijk uit te stellen totdat wij tot een oplossing daarover gekomen zijn.

Het lid Arends het woord verkrijgende zegt:

Persoonlijk was spreker tegen den aanleg van een nieuwen weg, doch later werd hij bekeerd tot het inzicht van den voorzitter en ging toen veel voelen voor diens plannen tot verkrijging van een geheel wegennet over het eiland. Doch intusschen zijn er moeilijkheden gekomen die hem er toe brengen zijn stem niet aan den nieuwen weg te geven. De handel op Aruba is hard achteruit gegaan sedert de oprichting van het Commissariaat der Pan Am. Spreker heeft met zijn collega Eman een bespreking gehad met de directeuren van de Lago en de Pan Am. Dit onderhoud heeft geen tastbare resultaten opgeleverd, aangezien de heeren van de Pan Am. geen concrete garantie gegeven hebben dat de Maatschappij de zaken van het Commissariaat zou inkrimpen. Om deze reden voelt spreker zich niet verantwoord voor den nieuwen weg te stemmen. Deze weg was in den beginne gevraagd in het belang van den handel, doch spreker denkt dat zooals de zaken nu staan de nieuwe weg nog meer funest zal zijn voor den handel te Oranjestad. De Vice-president van de Pan Am. wordt hier binnenkort verwacht. Spreker zou daarom willen voorstellen de beslissing in deze nog eenigen tijd, zeg twee weken uit te stellen.

De Voorzitter zegt in antwoord op het door de beide leden gesprokene dat hij eveneens een onderhoud met den directeur van de Pan Am. heeft gehad waarbij hij er op gewezen heeft dat de komst van de Maatschappij op Aruba haar zekere zedelijke verplichtingen oplegt jegens de bevolking. De door de Maatschappij alhier gebrachte geldvoorziening heeft tengevolge gehad dat de standaardmunt met 150% verhoogd is. De Amerikanen rekenen in dollars terwijl voor de Arubaansche bevolking nog steeds de

gulden munteenheid is. Waar nu de dollar de gulden in het dagelijksche leven vervangt heeft dit ten gevolge dat iedereen zijn uitgaven naar die munteenheid heeft te regelen en de prijzen der goederen daarnaar worden geregeld.

Genoemde heer verklaarde aan het eind der bespreking, genegen te zijn de stock van de Maatschappij's winkel in te krimpen naar mate de goederen voorraad bij den handel te Oranjestad zich uitbreidt en zulks tot de stock in haar winkel zal zijn teruggebracht tot die der eerste levensbehoeftig. De huidige toestand zou te wijten zijn aan het feit dat de winkels te Oranjestad bepaalde artikelen, waarop de Amerikanen zeer gesteld zijn, niet voorhanden hebben.

Indien de vertoogen van den handel niet helpen dan kan men zich altijd nog wenden tot het hoofdkantoor in New York. Echter mag deze aangelegenheid niet vastgekoppeld worden aan de kwestie van den nieuwen weg. Afgescheiden van de vraag of er tegemoet gekomen zal worden aan de verlangens van den handel, blijft een goed wegennet noodzakelijk. En ten slotte heeft de Pan Am eveneens recht op een goede verbindingsweg met Oranjestad, daar deze Maatschappij ook bijdraagt aan de koloniale belastingen. Men moet de zaak niet te donker inzien. De nieuwe weg zal zeer zeker verbetering in de bestaande toestand brengen. Spreker wijst op hetgeen hij in de Oost Indië gezien heeft. Een Olie maatschappij had een bloeiende nederzetting ongeveer 9 KM van Palembang verwijderd voorzien van alle comfort, er was daar een prachtig clubgebouw, enz. Toen kwam er een geasfalteerde weg die de nederzetting verbond met Palembang. Wat gebeurde er toen? De employe's lieten hun geriefelijke societeit links liggen en gingen naar het dure Palembang wanneer ze eens uit wilden gaan. Zoo zal het ook hier zijn. De mensch wil nu eenmaal graag zoo nu en dan er tusschen uit wezen, wil wel eens wat anders zien dan alle dag, al is dit ook slechter. Men moet ook niet vergeten dat Oranjestad thans nog op haar minimum is, en heelemaal nog geen attracties heeft. Op den duur zullen hier echter ontspannings gelegenheden komen, zwembad, hotel etc. Palmbeach bezit een strand en badgelegenheid, volgens een kenner van deze streken, zoo prachtig als nergens anders in West-Indie. Er zijn hier dus mogelijkheden.

Concurrentie tegen de "Store" te San Nicolaas is onmogelijk. De handel te Oranjestad zal het dadrom langs bovenaangegeven weg moeten zoeken. Spreker vervolgt en zegt dat er op de begrooting een som gelds is uitgetrokken voor een nieuwe weg. Als de Raad deze weg niet dankbaar accepteert, deze weg waarvoor zooveel gestreden is moeten worden, dan zal de uitwerking op Curaçao allerfunest zijn. Dit zou een zeer gevaarlijk experiment zijn.

De kwestie tusschen handel en Commissariaat staat en valt niet met den aanleg van een nieuwen weg. Er is nu een Kamer van Koophandel hier. Voor haar is in deze al aanstonds een taak weggelegd.

Spreker gelooft niet dat er gedurende de eerste drie jaren sprake zal kunnen zijn van geregelde toestanden. De huidige tijd is er een van groei. Men moet elk oogenblik op zijn qui-vive zijn, zelfs in tijden van schijnbare stilte. Voor de samenleving alhier is verbetering van de sociale omstandigheden zeer nodig. Hoe kan er een behoorlijke handel zijn indien er geen goede verkeersweg is tusschen de hoofdstad en een zoo belangrijk punt als San Nicolaas, vraagt spreker.

Spreker waarschuwt nog dat als er een-

maal geconstateerd is dat de Raad van Politie den nieuwen weg niet wil, deze weg voor altijd van de baan zal zijn.

Spreker wekt de burgerij op tot onverslapte doorzetting van den strijd in het algemeen belang. Zonder publieke belangstelling kan geen bestuursambtenaar iets tot stand brengen. Houdt daarom uw kruit droog en het geweer bij de voet, maant spreker. Tenslotte zal succes niet uitblijven.

De leden Eman en Arends verklaren ten slotte geen bezwaar te hebben tegen deze post, laatstgenoemde erbij voegende dat hij hoopt dat door het heden avond gesprokene de betrokken maatschappij tot het inzicht zal zijn gekomen dat zij wel degelijk rekening te houden heeft met de rechtmatige verlangens van anderen.

Het lid Eman bij de rondvraag aan het woord, vraagt den Gezaghebber-Voorzitter of hij eenig bezwaar heeft tegen de aanvulling van de vacature van een tweede notaris.

De Voorzitter hierop antwoordende zegt dat hij niet weet hoeveel notarissen de wet voor Aruba voorschrijft.

Na eenige discussie waarbij de leden Eman en Arends het feit releveeren dat er klachten rond gaan over den tegenwoordigen notaris, die zelf in de kranten ~~rond gaan over den tegenwoordigen~~ [de roimeester van de stad.] tot uiting gekomen zijn en den wensch van een deel van de bevolking vertolkten tot voorziening in deze vacature, wordt besloten deze aangelegenheid nader te overwegen.

Het lid Eman verder aan het woord zegt dat de roimeester van de buitendistricten ook niet voor zijn taak berekend is, daar hem steeds vergezellen moet wanneer hij eenige metingen te doen heeft.

De Voorzitter hierop repliceerende zegt dat de titularis eenigen tijd geleden zijn ontslag bij hem ingediend heeft, maar op zijn, Gezaghebber-Voorzitters aandringen die post is blijven bekleeden, en zegt verder, dat hij zoowel deze zaak als de kwestie van den Hypotheekbewaarder met den Gouverneur opgenomen heeft en hoopt, dat binnenkort een oplossing te vinden is.

Het lid Eman vraagt of de Voorzitter denkt dat met de voorgestelde uitbreiding van het personeel op het Postkantoor, de dienst er door meer coulant zou worden.

Waarop de Voorzitter antwoordende zegt dat dit niet zoo zeer aan het personeel gelegen is als wel aan de bekrompenheid van het lokaal, dat niet voldoende ruimte biedt voor wat daar afgehandeld moet worden.

Het lid Arends aan het woord zegt dat er klachten te over zijn over ons Radiostation, dat niet meer aan de eischen voldoet, daar het geen behoorlijke verbinding met Curaçao krijgen kan, doordat het te zwak is, waardoor het niet hoorbaar is tusschen al de sterkere stations hier in den omtrek; dat dit veel nadeel aan den handel berokkent.

De Voorzitter hierop repliceerende zegt dat hij dit punt reeds met den Gouverneur opgenomen heeft en dat hij getracht heeft een kortegolfstation voor Aruba te krijgen, waardoor een kleine f. 1500 meer in de kas van het eiland zou kunnen vloeien als telegramgelden.

In verband hiermede wordt besloten een post groot f 2400,- op de begrooting te brengen ter aanschaffing van de noodige toestellen tot het omzetten van ons tegenwoordig radiostation in een korte golf station.

Het lid Arends zegt dat hij met genoegen gezien heeft dat er op de Suppletoire Begrooting f. 10000.- uitgetrokken is voor

schoonmaken en uitdiepen van tankies en openbare putten, en zegt verder dat er verscheidene dingen zijn die aan controle dienen onderworpen te worden en noemde met name de limonadefabrieken, broodbakkerijen, vischventers enz. Hij zegt verder ook dat de ambulante kooplieden groote schade aan den Handel berokkenen, daar zij voor een paar maanden of weken hier blijven en er weer uittrekken met een vette buidel, zonder dat de fiscus er eenig voordeel van heeft; spreker weet dat er hiertegen door het Gouvernement niets te beginnen is, hij wil de aandacht van het bestuur hierop vestigen. En spreekt verder van het verkeer en zegt dat nu er eenige militaire politie (opgeleide) hier gekomen zijn, hij hoopt dat het dezen gelukken moge het verkeer goed te regelen. Spreker komt nu terug op de openbare werken en drukt zijn bevreemding uit dat er bij het aanleggen van wegen geen enkel Arubiaan als voorman geemployeerd is en verder dat hij meermalen gezien heeft dat steenen naast den nieuw aan te leggen weg neer worden gegooid in groote hoeveelheid dan voor het aanleggen daarvan noodig zijn en dat deze steenen na het beeindigen den weg weer naar elders vervoerd worden, waarbij de kosten zeker verhoogd worden en verder dat hij bij den aanbouw van de nieuwe gevangenis opgemerkt heeft, dat er op een andere wijze gewerkt wordt dan hier de gewoonte is; dat volgens hem duurder uitkomt. Hij spreekt hier als leek.

De Voorzitter hierop aan het woord zegt dat de voorlui die aan de wegen werkzaam zijn, skilled labourers zijn, die waterpassers en andere instrumenten hanteeren kunnen en dat hij het in den beginne ook met Arubiaansche voorlui beproefd heeft maar dat de arbeiders hier tegen waren, zij ontvangen niet gaarne orders van hun gelijken, terwijl hij moet opmerken dat het Arubiaansche werkvolk hem buiten gewoon goed is gebleken te zijn. En stelt verder den technicus van der Helde, mede aanwezig ter vergadering, in de gelegenheid de andere vraag van het Ld. Arends te beantwoorden.

Deze aan het woord zegt dat hier gewerkt wordt naar reeds opgemaakte plannen van het Dep. v. Openb. Werken op Curacao en volgens diens aanwijzingen, dat die werken in schijn duur zijn maar in de praktijk goedkooper uitkomen dan op andere werkwijze.

Het Lid Eman: Mijnheer de Voorzitter:

U heeft onlangs gereleveerd een zinsnede uit een artikel uit "La Union" waarin Uw bestuur als autocratisch wordt betiteld, maar m. i. zijn Uw gevoelens zeer democratisch, in voormelde artikel staat ook dat de Landraden voor "Spek en boonen" zijn, maar ik meen vanavond genoeg getoond te hebben dat zulks niet waar is en moet nog het feit aanstippen dat de wetsbepalingen die voor tientallen van jaren onder het vorig autocratisch bestuur niet in werking waren, onder het tegenwoordig bestuur tot hun recht zijn gekomen.

Niets meer te behandelen hebbende en niemand meer het woord verlangende, sluit de Voorzitter de vergadering.

Aldus voorgelezen, goedgekeurd en geteekend in de Vergadering van Maandag den 30en December 1929.

De Voorzitter

[illegible]

De Landraden:

J. H. Eman

[illegible]

De Secretaris

O. Jodabs

No 8.   Vergadering van den Raad van Politie op
Maandag den 30e December 1929.
Aanvang 8 uur 's avonds.

Tegenwoordig: de heeren I. Wagemaker, Gezaghebber-Voorzitter, J. H. Eman en Dr. J. R. Arends leden en H. Oduber, Secretaris.

De Voorzitter opent de vergadering en nadat deze de Secretaris in de gelegenheid stelt om de notulen van de vorige vergadering voor te lezen, die ongewijzigd gearresteerd worden, zegt hij dat deze vergadering belegd is om de begrooting van uitgaven voor het jaar 1931 in behandeling te nemen. Hij vraagt den leden of alvorens hiertoe over te gaan, zij in eene algemeene beschouwing wenschen te treden.

Waarop het lid Eman een kort woord voert sprekende over de verkeersregeling, die volgens hem nog niet in de juiste banen gelegd is.

De Voorzitter hierop repliceerende zegt dat er nog steeds daar aan gewerkt wordt en dat hij hoopt dat het verkeer binnenkort geheel geregeld zal zijn; dat men bezig is, de verschillende borden die op aangewezen plaatsen komen moeten, te maken.

Het lid Eman spreekt verder over het radiostation en zegt dat hij vernomen heeft dat de toestellen op Curaçao zelf in elkaar gezet worden en dat hij het betwijfelt of de verbetering die het gouvernement zich voorstelt hierin te brengen, wel een vooruitgang zal blijken te zijn, wanneer dat, met gerepareerde toestellen mocht geschieden.

Het lid Arends merkt hierbij op dat z. i. wij niet bevreesd hoeven te zijn, daar het zeker is dat wanneer wij een kortegolfstation krijgen, het zeker een verbetering zal zijn. Al worden de toestellen in Curaçao in elkaar gezet, dat neemt niet weg dat zij even goed zullen voldoen. Het feit dat we het systeem van lange golf in kortegolf omzetten beteekent op zich zelf reeds eene verbetering.

Waarna wordt overgegaan tot het artikelsgewijze behandelen van de begrooting, die zonder hoofdelijke stemming, na eene korte discussie op eenige punten, [na] in haar geheel wordt aangenomen.

Het lid Eman neemt bij het eerste punt van de begrooting het woord en zegt dat de heer Wagemaker uit kieschheid niet zelf wil overgaan tot het aanvragen van eene salarisverhooging, maar naar sprekers inziens is de betrekking van Gezaghebber een zeer verantwoordelijke betrekking en dat om het prestige van den Gezaghebber hoog te houden, deze aanzienlijke uitgaven heeft; spreker kan zich nog best herinneren dat hij niet lang geleden reeds geprotesteerd heeft tegen het aanstellen van goedkoope Gezaghebbers, en stelt daarom voor om dezen post te verhoogen tot f12.000; verder zegt spreker dat hij ook vóór eene verhooging over de geheele linie is, want z. i. drukte de duurte van het leven ook op de overige ambtenaren, daar de verhooging van traktementen geen gelijken tred met de verhooging van de levenstandaard op het eiland heeft gehouden, hij stelt daarom voor, aangezien de salarissen der ambtenaren bij ~~verordening~~ verordening zijn vastgesteld en de Raad geen bevoegdheid heeft om daaraan te tornen, om de ambtenaren eene verhooging toe te kennen bij wijze van eene extra periodieke verhooging.

Zoowel de Voorzitter als het lid Arends gaan met deze voorstellen accoord.

Bij de bespreking van art. 17a. stelt het lid Eman voor om de telegrambestellers ieder een maandloon van f100.- te geven.

Het lid Arends zegt dat hij hiermee niet accoord gaat, en zegt verder dat het rondbrengen van telegrammen niet zoo'n verantwoordelijke werk is, dat z. i. met een maandloon van f 75.- volstaan kan worden. Welk voorstel aangenomen wordt.

Bij de bespreking van art. 29. wordt ~~[illegible]~~ na eene korte discussie besloten het salaris van twee opzichters bij den reinigingsdienst te stellen op f225.- 's maands per man.

Bij de bespreking van art. 35a. Onderhoud van landsgebouwen enz. stelt het lid Arends de vraag, welke de ambtenaren zijn die nog gebruik maken van de pasangrahan; welke vraag door den Voorzitter wordt toegelicht.

Op eene andere vraag van het lid Arends omtrent het niet gebruik maken van den pasanggrahan door sommige gouvernements ambtenaren tengevolge van vrij hooge logeerkosten, geeft de Voorzitter eene uiteenzetting, er op neer komende dat verzorging van gebouw en logeergasten niet voor lager tarief kan geschieden tengevolge van de hooge prijzen der levensmiddelen.

Overigens wijst de Voorzitter er op dat hoewel hij de gestelde vragen hiermede heeft beantwoord, dat onderwerp buiten de bevoegheid van den Raad ligt; daar dat uitsluitend den bestuursdienst aangaat.

Na de behandeling der begrooting neemt het lid Eman het woord en zegt dat hij kort geleden een reis naar Curaçao gemaakt heeft en dat hij in gesprekken met meerdere leden van den Koloniålen Raad de ~~meening~~ indruk heeft gekregen dat dezen in eene goede stemming zijn en Aruba niet zullen weigeren wat voor haar vooruitgang noodig geacht mocht worden.

Bij de rondvraag neemt het lid Arends het woord en zegt dat verschillende personen bij hem zijn geweest om zich te beklagen over het optreden van de militairen die op Savonet met politiedienst belast zijn. Dit laat veel te wenschen over.

Er is zeeds meermalen voorgekomen dat de menschen door deze militairen mishandeld zijn geworden.
Hem is zelfs bekend dat er tegen een van deze militairen een aanklacht is ingediend, wegens het wederrechtelijk binnentreden van de woning van een particulier, die in zijn huis werd gearresteerd en door de militairen mishandeld.
Hij zegt niet te weten wat de Ambtenaar van het Openbaar Ministerie van plan is te doen, doch hij hoopt dat deze zaak evenals iedere andere ~~zaak~~ volgens de wet zal worden behandeld immers ook de politiedienaren vallen onder de wet.
Hij deelt verder nog een geval mede, dat de militairen wederrechtelijk in het middernachtelijk uur een woning zijn binnengedrongen waar de vrouwelijke bewoners in nachtcostume lagen te slapen.
Verder ~~nog~~ een geval van recenten datum waarbij de boschwachter van Savonet gewond werd.
Hij oordeelt het daarom noodig hier officieel tegen dergelijke misstanden te protesteeren. Wanneer de burger in zijn eigen woning niet meer veilig is, dan weet hij niet waar het einde zal zijn.
Hij zegt met de Engelschen mede: "My house is my castle".
De Voorzitter repliceerende zegt; dat het eerste geval hem bekend is en dat recht gedaan zal worden.
Wat het laatste geval betreft, zegt hij; heeft de betrokken persoon op Kerstdag te diep in het glaasje gekeken. Een chauffeur ging toen bij de politie assistentie vragen daar de bedoelde persoon tegen zijn auto stond te leunen en niet weg wilde gaan, dat hij toen gearresteerd is geworden en ter ontnuchtering naar de politiewacht is overgebracht, het is hem echter niet bekend dat bedoelde persoon toen door de militairen mishandeld is geworden, althans hij heeft een andere voorstelling van de zaak gekregen.
Wat het tweede en derde geval betreft, wil hij opmerken dat de politie terzake voldoende zijn gewaarschuwd en dat over het algemeen het tegenwoordige corps op loffelijke wijze zijne diensten verricht; waarbij hij hulde brengt aan den Luitenant Weyerman voor diens leiding. Overigens waarschuwt Spreker voor overbrenging van dergelijke klachten, aangezien die uitsluitend komen van den kant die meermalen met de politie in aanraking komt. De man door wie de klacht omtrent mishandeling is ingediend kent hij persoonlijk en heeft met dezen zelf zeer onaangename ervaringen opgedaan.

Het lid Eman hierop aan het woord zegt, dat hij voor de vermeerdering van de politiesterkte moet aandringen, daar zelfs vreedzame burgers niet meer veilig zijn op straat, hiervan heeft hij persoonlijke ondervinding opgedaan, beweerende dat er ook onder de voor fatsoenlijk stand passeerenden zijn, die er op uit zijn, kwaadaardigheden

uit te voeren.

Daarna wordt nog even aangeroerd de kwestie, vacature een tweede notaris, vroedmeester, het verleenen van crediten aan de handelaren alhier van accijnzen en invoerrechten, het verschaffen van uniformen aan de leden van de Weerbaarheidskorps.

De Voorzitter sluit zich bij de leden aan en verklaarde zijne medewerking te zullen verleenen.

Niemand meer het woord verlangende en niets meer te verhandelen zijnde, sluit de Voorzitter de vergadering.

Aldus voorgelezen, goedgekeurd en gearresteerd in de Vergadering van Maandag den 10e Februari 1930.

De Voorzitter.
Wagemaker

De Landraden:
J. Eman
J. R. Arends

De Secretaris
H. Oduber

No 1. Vergadering van den Raad van Politie op Maandag den 10e Februari 1930.
Aanvang 7.30 uur 's avonds.

Tegenwoordig: de heeren I. Wagemaker, Gezaghebber Voorzitter, J. H. Eman en Dr. J. R. Arends, leden en H. Oduber, Secretaris.

De Voorzitter opent de vergadering en stelt den Secretaris in de gelegenheid de notulen van de vorige vergadering voor te lezen, die ongewijzigd gearresteerd worden.

Hierna neemt hij het woord en zegt dat deze vergadering belegd is om het ontwerp-begrooting van inkomsten voor het jaar 1931 in behandeling te nemen, en vraagt tevens den leden of zij tot eene artikelsgewijze behandeling ervan wenschen over te gaan of wel zich vereenigen kunnen met het ontwerp zooals het ter tafel is gebracht; en nadat beide leden hun meening te kennen gaven, dat aangezien de cijfers die erin voorkomen gebaseerd zijn op de opbrengst over het afgeloopen jaar zij vóór zijn, om het zooals het ter tafel ligt aan te nemen; de Voorzitter sluit zich bij de leden aan en het ontwerp-begrooting wordt in zijn geheel aangenomen.

Na de behandeling hiervan vraagt de Voorzitter aan de leden of zij eenige andere zaken hebben die zij zouden wenschen te bespreken.

Het lid Eman neemt hierop het woord en leest de navolgende rede voor:

Mijnheer de Voorzitter! Men zegt, "Waar het hart van vol is, daar loopt de mond van over," en dit is het geval met mij op het oogenblik. Mijn officieel hart is vol vreugde. Veroorloof mij deze eigenaardige uitdrukking "officieel hart" waarmede ik eigenlijk wil bedoelen, dat ik als Landraad terwille van deze gemeenschap heden bijzonder blij ben, naar aanleiding van het verkenningsbezoek van de afgevaardigde leden van den Kolonialen Raad op dit zustereiland; en over welke blijdschap ik mijn mond wil laten spreken. Met het oog op de economische en sociale belangen van Aruba is dit bezoek vanwege bovengenoemde

wetgevende en ontleenende lichaam, hetgeen voor de eerste maal in de annalen van dit eiland plaats heeft genomen mijns inziens van groote beteekenis.
Op tastbare en oprechte wijze is aan de ingezetenen van dit eiland de overtuiging gegeven van het groot belang, dat de Koloniale Raad in de economische ontwikkeling van dit eiland stelt, door zelfs zich ambulant te hebben gemaakt, teneinde op aanschouwelijke wijze zich op de hoogte te stellen van de plaatselijke toestanden en de prompte uitvoering van de noodzakelijke verbeteringen te bewerkstelligen.
Waar wij weten, dat alsnog niet tot de rooster van werkzaamheden noch de missie van den Kolonialen Raad behoort; het bezoeken der onderhoorige eilanden, dienen wij het afgelegd bezoek te hanwaarden als een blijk van speciale belangstelling, daarbij in aanmerking nemende de respectievelijke gewichtige posities der heeren op het Zustereiland Curaçao, alwaar hun tegenwoordigheid niet dan hoogstnoodzakelijk gemist kan worden.
Door persoonlijk van gedachten gewisseld te hebben en besprekingen te hebben gehouden met de Leden van den Kolonialen Raad, waarbij ons toezegging werden gedaan, dat met de noodige voortvarendheid onze dringende belangen in hun Centrum behandeld zullen worden, meen ik dat wij heden voorloopig een afwachtende houding mogen aannemen.
Met groot genoegen heb ik genoteerd de fijne attenties door den heer Gezaghebber den heeren bewezen gedurende hun verblijf ten deze, welken hoffelijken ontvangst van wege onze plaatselijke Overheid aan Onze Vertegenwoordigers, wij hartelijk toejuichen en appreciëeren.
Mijnheer de Voorzitter: Van een tweede blijdschap wil ik mijn hart nog luchten op dit oogenblik n.l. van den heer Administrateur van Financiën, wie samen met de Leden van den Kolonialen Raad ten deze was geweest op inspectiereis heb ik vernomen dat ons Ontwerp Begrooting 1931 door het Hoog Bestuur in zijn geheel is aangenomen,

dat zijn verdere behandeling in den Kolonialen Raad in de zelfde stemming zal vallen hebben wij thans alle reden om zulks te verwachten.
Bij voorbaat wil ik dus den heer Gezaghebber feliciteeren met de verhooging van zijn traktement, hetgeen was voorgesteld op de Begrooting en zulks in de eerste plaats niet met het oog op het kleine materieel voordeel aan verbonden, doch wel daarin ziende de bevestiging door het Hoog Bestuur van onze zienswijze, dat zijn ambtelijke prestaties wel hoog genoeg daarvoor staan.
Echter, Mijnheer de Voorzitter, nog grooter zou deze blijdschap bij mij geweest zijn, wanneer ik tevens had kunnen vernemen, dat ook aan de verbetering van inkomen van de overige ambtenaren bij deze gemeenschap is gedacht, hetgeen wij in eenen adem bij het bespreken van den Gezaghebberstraktement ook gevraagd hebben.
Bekrompenheid wegens onvoldoende inkomen is ook bij dezen het geval, en op eene evenredige verbetering, kunnen zij ook aanspraak maken, zijnde allen verdienstelijke ambtenaren; door ieder ambtenaar op Aruba wordt zeker meer gewerkt dan voor wat hij verdient; ik wil dus hopen, dat het bevredigen en aanmoedigen van deze nog niet bedeelden, ook zal volgen.
Mijnheer de Voorzitter, op deze linie verder mijn aanmerkingen leidende, kan ik bij een mistand, waarbij de onbillijkheid te zeer in het oog vallend is, dan dat men er niet onmiddellijk in zou grijpen, De laagste bezoldiging van een employé, vergeleken met anderen bij het gouvernement of particulieren op Aruba, is die van een kommies, n.l. ƒ2.50 per dag, een peon bij de Openbare Werken krijgt ƒ4.-, een checker ƒ8.-, tot ƒ12.-, een civiel opzichter ƒ225.- in de maand, bemanning van de loodsbooten ƒ200.- 's maands, brievenbestellers ƒ150.- en deze zijn geen buitensporige salarieeringen, maar heel normaal en wel in overeenstemming met de huidige loonstandaard op Aruba.
De kommiezen zijn in den laatsten tijd ook verplicht politie dienst te doen, en dus niet alleen

het waken tegen fiscale ontduikingen, dat van
de stroom naar de koloniale kas geen druppel
afvalt, hun zorg is, maar bovendien zouden zij
op straat moeten uitkijken naar vehikels, die
zonder rijvergunning rijden, naar het onbevoegd
dragen van vuurwapenen enz, dus Mijnheer de
Voorzitter het toekennen van dergelijke geringe
salaris aan deze zeker niet minder nuttige be-
ambten bij deze gemeenschap, dan die zooeven tot
voorbeeld aangehaald, beschouw ik zulks gewoon-
weg als misbruiken van de nuchterheid en arge-
loosheid van deze medeburgers, die misschien
ook gedrongen door private omstandigheden zich
als de dupen daarbij neerleggen.
Mijnheer de Voorzitter: Telkenmale als ik deze uni-
form beambten soms diep in den nacht tref, krijg
ik een schaamteblos, omdat ik dan voel dat van
hen op mij reflecteert een stilzwijgend verwijt:
(Je bent lid van den Raad van Politie, in welker
vergadering de bezoldiging der plaatselijke beamb-
ten behandeld wordt, je kent volkomen goed onze
ellende, wegens een onvoldoend salaris voor dag-
en nachtdienst, onderworpen aan een hoog leven-
standaard als vigeerend op deze plaats. Waarom
doe jij je bezworen plicht niet, ook ten onze opzichte
belangstellend te zijn?
Mijnheer de Voorzitter en geachte lid Arends, deze
zijn de martelende gevoelens, die deze ongezonde
toestand, een ten hemel schreiende onbillijkheid
behelzende, in mij reageert.
Ik wil daarom voorstellen dat wij samen spannen
dat deze menschen recht zal wedervaren, als ver-
dienstelijke dienaren bij deze gemeenschap.
De Voorzitter, het woord nemende, zegt hierop, dat
hij van meening is dat de salarieering der ambtena-
ren op Aruba, in het algemeen niet in verhouding
staat tot hunne arbeidsprestaties, en zegt verder
dat hij omtrent deze zaak met de leden van den
Kolonialen Raad gedurende hun verblijf alhier
heeft gesproken en spreker hoopte dat bij de be-
handeling van de begrooting, de heerschende
toestanden, als duurte van het leven enz in aan-

merking zullen worden genomen en dat eene rege-
ling tot stand zal komen, die aan de z. i. onbillijke
toestand een einde maakt.
Bij de rondvraag wordt door het lid Eman te berde
gebracht het verlichtingsvraagstuk en zegt dat hem
bij de bespreking met de leden van den Kolonialen
Raad, de verzekering is gegeven dat zij na hun aan-
komst op Curaçao eerstdaags een oplossing aan deze
zaak zullen geven.
Het lid Arends zegt dat hij voornemens was hierover
lang uit te weiden, maar na zich in verbinding
te hebben gesteld met de leden van den Kolonia-
len Raad en van deze de plannen die ten deze op-
zichte bestaan te hebben vernomen, ziet hij hiervan
af.
De Voorzitter is van meening dat om Aruba van
een goede en rendabele verlichting te voorzien, men
ten opzichte van dit bedrijf eenige dispensatie van
de bestaande electriciteitsverordening zou moe-
ten verleenen.
Daarna wordt door het lid Eman ter sprake ge-
bracht het employeeren van vreemdelingen bij de
Openbare Werken, waarbij hij zegt, dat het aanbe-
veling verdient, Arubanen aan te nemen, voor
opzichters, tijdschrijvers enz. en verder dat hij deze
zaak met de technisch-ambtenaar opgenomen heeft
en dat deze hem de toezegging heeft gedaan, dat hij
de voorkeur zal geven aan Arubanen.
Vervolgens wordt door genoemde spreker, de radiosta-
tionkwestie naar voren gebracht en spreekt hij zijn
vreugde uit, dat de korte golf zend- en ontvangtoe-
stellen reeds opgesteld zijn, en wij dus reeds in ver-
binding staan met de buitenwereld direct, en
drukt zijn hoop uit dat wij ook in verbinding met
het Moederland zullen kunnen komen.
De Voorzitter hierop aan het woord zegt, dat hij
betwijfelt of de toestellen het wel zoover zouden
kunnen brengen, dat er reeds in October d. j. de
toestellen verwacht kunnen worden voor een krach-
tige kortegolf-station, dat de tegenwoordige maar
een noodstation is.
Het lid Arends, aan het woord zegt, dat het nog

niet vast staat dat er met de tegenwoordige toestellen geen verbinding met het Moederland te krijgen zou zijn; hij heeft van de heeren seniors vernomen dat men thans bezig is een luchtnet te maken dat op het station passend is en waardoor de zendingskracht hiervan versterkt zou worden.

Hierna wordt de kwestie rechterlijke macht door het lid Arends ter sprake gebracht; daarop neerkomende, dat het reeds tijd wordt dat Aruba een vaste rechter krijgt.

Spreker zegt, dat hem twee gevallen ter oore zijn gekomen, waarbij vreemdelingen wederrechtelijk zijn opgesloten geworden, dat hij hoopt dat de Voorzitter, als Hoofd van Politie maatregelen zal willen nemen ter voorkoming van deze misstand.

De Voorzitter aan het woord, zegt dat hij van den ommegaand rechter bij diens laatste bezoek alhier, vernomen heeft dat een rechter dit jaar uit Holland uitgezonden wordt, maar dat tot nu toe niet beslist is, of het systeem van rouleering gevolgd zal worden of wel een vaste rechter en griffier hier zal komen.

Wat de door het lid Arends bedoelde gevallen betreft, kan spreker mededeelen dat een geval hem bekend is geworden en hij dadelijk maatregelen genomen heeft en de persoon op vrije voeten heeft laten stellen, terwijl hem een ander geval bekend is toenpens een vreemdeling zonder legitimatie papieren betreffende die als ongewenscht beschouwd werd en deswege in verzekerde bewaring gesteld werd ten einde te worden uitgezet, hetgeen inmiddels ook gebeurd is.

Het lid Arends wijst daarna op de kwestie vroedvrouwen, en zegt dat deze kwestie dringend om verbetering vraagt, tot staving hiervan noemde spreker twee gevallen van levenloosgeborenen op, waarbij hij, als geneeskundige, op het overlijdensbewijs als oorzaak van den dood heeft moeten vermelden: "geen voldoende bijstand bij de bevalling" en zei verder dat hij ook van een zijner collega's vernomen heeft dat dit jaar reeds zoo'n geval zich bij hem heeft voorgedaan.

Spreker zegt verder dat eenigen tijd geleden deze kwestie reeds op Curaçao in bespreking is gebracht en dat er toen besloten werd een cursus te openen tot opleiding tot bekwame vroedvrouwen, maar 't schijnt bij dat voornemen te zijn gebleven, althans is er tot nu toe niets in dezen zin gedaan. Spreker noemde de toestand waarin wij te dien opzichte verkeeren ergelijk.

De Voorzitter repliceerende, stelt voor aan Dr. Arends om deze zaak met zijne collega's te bespreken en verder te zien wat zij dan tot stand kunnen brengen, en dat het gouvernement bereid gevonden zal worden steun te verleenen.

Daarna wordt door het lid Eman ter sprake gebracht de kwestie vlaggen of huldebetoon aan een geëmployeerde op het gouvernementskantoor, hij zegt dat hij daarmede bedoelt dat hem ingelicht is geworden, dat op den verjaardag van een juffrouw dienende op het Vreemdelingendienst-bureau, bij verschijning van deze ambtenares op genoemd kantoor de vlag geheschen werd, tegelijkertijd de gramophoon bespeeld, terwijl het kantoor van binnen gedecoreerd was, dat aangezien hier alleen bij Koninklijke verjaardag of aankomst van een magistraat ~~[illegible]~~ op het eiland, op de gouvernementsgebouwen gevlagd wordt; dat zelfs bij het overlijden van den Inspecteur van het Onderwijs op Curaçao, hier op de Openbare School niet toegelaten werd den vlag halfstok te hijschen, dat het geval dat hij hier aanhaalt niet dan prikkelend op de burgerij kan werken en bij de ambtenarij jaloezie opwekken; dat officieele gebouwen voor het bewijzen van persoonlijke attentie niet de plaats is.

Spreker eindigt met de raad dat indien de Voorzitter, als Gezaghebber de sympathie van de bevolking van Aruba behouden wil, hij dergelijke persoonlijke uitingen behoort te remmen.

De Voorzitter het woord verkrijgende antwoordt dat het door het lid Eman te berde gebrachte, rakende geen punt van algemeen belang gevoeglijk

buiten bespreking van den Raad van Politie gelaten kon worden. Door dergelijke futiele persoonlijke aangelegenheden hier te bespreken, doet de Raad afbreuk aan zijn prestige.
Dat hard werkende employé's, zooals er hier op Aruba zijn, op hun jaardag gehuldigd worden, zooals thans gebeurd is, kan spreker niet zoo erg vinden en hij ziet niet in waarom hij dat verbieden zou, zoolang de dienst er niet onder lijdt. Het vlaggen moet als een uiting van blijdschap beschouwd worden en kan daarin niets gezien worden.
Spreker zegt verder dat hij de mentaliteit van de ambtenaren kent en dat hij verzekeren kan dat geen een ontevreden is dat de ambtenares in kwestie op zoo hartelijke wijze op haar verjaardag is gehuldigd geworden. Indien spreker de sympathie van de bevolking van Aruba op grond van deze zijne opvatting zou moeten verliezen dan wil hij wel zeggen dat hij geen prijs stelt op deze sympathie.
Hierop wendt het lid Eman zich tot het lid Arends en vraagt dezen wat zijne opinie is in deze zaak, deze hierop antwoordende zegt, dat volgens hem over deze aangelegenheid reeds voldoende is gesproken, dat hij alleen uit een principieel oogpunt; den Voorzitter een ophelderinig vraagt omtrent diens gezegde n.l. dat deze aangelegenheid buiten de bevoegdheid van den Raad valt, en verzocht den Voorzitter hem wel te willen mededeelen wat dan wel binnen de bevoegdheid van den Raad is.
De Voorzitter hierop repliceerende zegt, dat de Raad van Politie, die het algemeen belang moet dienen, zich heeft te wachten om de individueele vrijheid van den persoon aan te tasten, hetgeen in deze kwestie geschiedt.
Wij hebben ten zeerste te waken dat de handelingen van onzen Raad geen persoonlijke grieven te voorschijn roepen, noch personen in hun sociale vrijheid belemmeren. Men blijve van het particuliere leven der burgerij verre.

Het lid Arends zegt daarop, dat hij den Voorzitter bij zijne redeneering gevolgd heeft en dat volgens zijn meening het lid Eman deze aangelegenheid beschouwd heeft als van algemeen belang te zijn en dat hij het daarom hier ter sprake heeft gebracht.
De Voorzitter aan het woord zegt dat er dan niet tot een overeenstemming te komen is, daar het op slot van zaken een verschil van inzicht betreft.
Aldus voorgelezen, goedgekeurd en gearresteerd in de Vergadering van Maandag den 24e Maart 1930.

De Voorzitter.
[signature]

De Landraden.
[signature]
[signature]

De Secretaris.
[signature]

No 2. Vergadering van den Raad van Politie op Maandag den 24e Maart 1930.

Aanvang 8 uur 's avonds.

Tegenwoordig de heeren: I. Wagemaker, Gezaghebber Voorzitter, J. H. Eman en Dr. J. R. Arends, leden en H. Oduber, Secretaris.

De Voorzitter opent de vergadering en nadat de Secretaris op diens verzoek de ingekomen stukken, waaronder een schrijven van het lid Arends, dd. 13 Februari d. j. voorleest, waarin deze ~~kennis~~ aan den Raad kennis geeft, dat hij het eiland voor een paar dagen gaat verlaten, ~~dit~~ voor kennisname wordt genoteerd, ~~komt aan de beurt~~ worden de notulen ~~voorgel~~ der vorige vergadering, die ongewijzigd worden gearresteerd; ~~Zegt hij~~ De Voorzitter verklaart, dat deze vergadering belegd is om ~~dan~~ ingevolge art. 6. van de Kiesverordening de lijsten der kiezers op te maken.

Twelk stuk.

Waarna wordt overgegaan tot het opmaken van bedoelde lijsten.

Deze lijsten worden door den Raad opgemaakt met een aantal van twee honderd en negen en tachtig kiesbevoegden.

Daarna wordt besloten dat gemelde lijsten zullen worden afgekondigd, aangeplakt en gedurende veertien dagen ten kantore van den Gezaghebber, ter inzage van belanghebbenden overgelegd, zooals bepaald bij art. 6. van bovengenoemde kiesverordening.

Bij de rondvraag brengt het lid Eman weer ter sprake de salarissen der ambtenaren, daarbij er op wijzende dat z. i. de Raad gebruikmakende van het recht hem toegekend bij art 125 van het Regeerings-reglement zich rechtstreeks tot den heer Gouverneur zou moeten wenden, tot verkrijging van een billijker salarieering der kommiezen, die volgens hem het slechts betaald worden, als zijnde deze een urgente aangelegenheid, ten aanzien van de onhoudbaarheid van den huidigen toestand.

Na eenige discussie wordt besloten het voorstel van het lid Eman aan te nemen.

Daarna wordt door denzelfde spreker, ter sprake gebracht de achteruitgang van den handel en andere bedrijven, als landbouw, veeteelt, zoutwinning, visscherij en aloë-cultuur, die tot kort voor de vestiging van de Petroleum bedrijven, de voornaamste bronnen van inkomsten van het eiland waren, die echter voor het grootste gedeelte opgegeven zijn, terwijl de aloë cultuur, het voornaamste product van Aruba, sterk achteruitgaande is, alles tengevolge van de hooge loonstandaard teweeg gebracht door de vestiging van voornoemde olie bedrijven en zei verder dat het gemis aan deze bronnen van inkomsten werd tot nog voor kort gecompenseerd door de voordeelen uit het olie bedrijf. Spreker beweert verder dat het tijdperk van bloei voor Aruba, reeds tot het verleden behoort, eer de Pan. Am. eigen commissariaat er op na houdt, en wijst op nieuw op de door den handel geuite klachten over slapte in zaken.

Deze maatschappij komt de door haar gedane toezeggingen niet na en de door haar gedane beloftes zijn maar politieke complimenten.

Spreker grond deze conclusie op een gesprek dat hij met een commis-voyageur had, die klaagde dat hij niets aan de kooplieden in de stad heeft kunnen verkoopen tengevolge van den precairen financieelen toestand waarin de handel verkeert, terwijl hij bij de Pan. Am. ook zoo goed als niets heeft kunnen verkoopen daar hij geen amerikaansche artikelen had; spreker zei verder dat hij den indruk heeft gekregen dat deze menschen onder den indruk verkeeren dat het Nederl. gouvernement de belangen van zijne onderdanen veronachtzaamt. Spreker vervolgt en zegt dat meerdere zelfstandige Arubianen, de geschiedenis gelezen hebbende en die de gevoelens van het Moederland kennen, zouden zich nooit kunnen voorstellen dat het Moederland ons negeert, echter is het zoo het geval niet bij de geheele massa en met het oog hierop meent hij dat alle toestanden hier, die vermoedelijk het aanwakkeren en het versterken van onze nationale gevoelens storen, ontruimd dienen te worden.

De Voorzitter hierop repliceerende zegt dat het hem wel bekend is dat verschillende artikelen uit den stock van de commissariaat uitverkocht zijn,

en dat die niet meer worden aangevuld en zeide verder dat er verschillende andere artikelen in haar stock hooger geprijst zijn dan in de stad en die dus voordeeliger in de stad gekocht kunnen worden en noemde m. n. hoeden die ƒ1.00 duurder zijn dan hier in de stad.

Verder zei spreker dat deze zaak behoort te blijven rusten en dat daaraan geen nadere aandacht kan worden geschonken vóór de nieuwe wegklaaris.

Het lid Arends is van dezelfde meening als de Voorzitter.

Daarna wordt door het lid Eman opgeworpen de kwestie, gouvernements-geneeskundige in het 4e district en zegt dat protesten in de couranten tot uiting zijn gekomen waarin de dokter zelfs de onvindbare genoemd wordt, dat hij daarom den Gouverneur zou willen voorstellen een geneeskundige meer te benoemen, met standplaats in de buurt van Sabaneta of Balashi, waar hij gemakkelijk te bereiken zou zijn.

De Voorzitter hierop aan het woord zegt dat hij de uitdrukking onvindbare ten opzichte van de tegenwoordige titularis moet terugwijzen. De Directeur van de Lago Shipping. C° klaagde onlangs dat de schepen die binnenkomen soms op den quarantaine-dokter moeten blijven wachten, daar deze veel geroepen wordt door zijne patienten in het 3e en 4e district.

Spreker is van meening dat voldoende termen aanwezig zijn tot aanvulling van het korps gouvernements-geneeskundigen te Aruba.

Het lid Arends zegt hierop dat het niet in de bedoeling van het lid Eman is, dat Dr: Gelfmann zich onvindbaar maakt, maar wel dat de plaats waar deze woont; n. l. binnen het kamp der Pan. Am. niet voor een ieder toegankelijk is en niet dan met groote kosten en oponthoud te bereiken is, en zelfs dan is het mogelijk dat de dokter niet aangetroffen wordt, daar hij zich aan boord van het een of ander binnengekomen schip kan bevinden en lang op zich laat wachten.

Het lid Eman zegt dat hij niet bedoeld heeft dat Dr: Gelfmann zich met opzet de onvindbare maakt of zich m. a. w. schuilhoudt, maar door de door het lid Arends evengenoemde redenen soms niet bereikbaar is.

Hierna komt ter sprake de kwestie hypotheekbewaarder en een tweede notaris, die volgens het lid Eman in herhaalde vergadering in bespreking bij dezen Raad is gebracht en tot nu toe geen oplossing heeft gekregen. Spreker zei verder dat niet hier alleen het gemis aan een hypotheekbewaarder gevoeld wordt; maar zelfs op Curacao, daar er notarissen op Curaçao zijn, die een stapel werk op hun tafel hebben staan, die zij niet af kunnen maken, daar zij de gegevens die zij daarvoor noodig hebben, niet op tijd van den hypotheekbewaarder op Aruba kunnen krijgen, door zeer uiteenloopende werkzaamheden van den tegenwoordigen titularis.

Spreker zei verder dat hij iemand op het oog heeft, wien hij bij den Gezaghebber voor deze baantjes zou kunnen voordragen.

De Voorzitter aan het woord, zegt dat deze aangelegenheid reeds als een voorstel van den Raad aan den Gouverneur is voorgelegd.

Daarna wordt door het lid Eman ter sprake gebracht, wat over de optreding van een militair belast met politiediensten, in de couranten geschreven wordt; spreker zegt dat hem het geval waarop zij 't oog hebben, bekend is. Dat de daarbij bedoelde militair hem eveneens bekend is, en dat hij van deze weet te zeggen dat hij bij zijn optreden van het eene uiterste in het andere valt, dat het gebleken is dat hij voor de taak van agent van politie niet berekend is. En dat het de wensch van het publiek is, dat die man weggezonden wordt; het temperament van die man is niet geschikt voor den dienst.

Hij acht het zelfs niet consequent tegenover het korps, dat dit zijn goeden naam zou verliezen, door ontactvol optreden van een hunner.

Het lid Arends hierop aan het woord, zegt dat hij prijs er op stelt in deze, zijn meening kenbaar

te kunnen maken en zegt verder dat de militair in kwestie is gebleken niet een geschikt agent te zijn; de man kan een uitstekend militair zijn, ook als mensch zou hij uitstekende kwaliteiten kunnen bezitten, maar hij moet zeggen, dat het gebleken is, dat hij als agent van politie niet deugt.

Zoo iemand kan niet anders dan het korps in discrediet brengen, hij meent dat ook dat gevoel bij het korps bestaat. Spreker zegt verder dat het hier niet tegen den persoon gaat, maar dat zoowel voor de rechten van het volk als voor den goeden naam van het korps hier, dient te worden gewaakt.

De Voorzitter hierop aan het woord zegt dat uit het gesprokene hij de gevolgtrekking moet doen dat het hier niet tegen het korps in het algemeen gaat, maar wel tegen een bepaald persoon, de kwestie blijft altijd een delicate en, dat diensten worden gevergd van menschen die geen opleiding in die richting gehad hebben.

Spreker zegt verder dat het hem genoegen doet te vernemen dat over het korps in het algemeen met tevredenheid gesproken wordt, met uitzondering echter van het feit daareven door het lid Eman besproken en door het lid Arends eveneens met adhaesie.

Spreker verzocht verder met eenige concrete feiten voor den dag te komen waaruit de ongeschiktheid van de bedoelde militair zou blijken.

Waarop het lid Arends het woord neemt en zegt dat hij als bewijs van het zoo even door hem beweerde, moet aanvoeren: het mishandelen van een arrestant, wat vaststaat en door zijne superieuren ook toegegeven is. Verder dat de mishandelde zijn klacht heeft ingediend. De mishandelde is kort ~~voor zijn~~ daarvoor, door spreker in zijne kwaliteit van geneeskundige behandeld en eveneens na die mishandeling, en dat hij toen een abces had tengevolge van een gebroken tand, tengevolge van die mishandeling.

Daarna wordt nog door genoemde lid Eman ter sprake gebracht de verlichting-vraagstuk, het werpen van vuilnis naast vleesch- en vischhal en later stelt dezelfde spreker nog voor krachtens art. .... van het Regeeringsreglement, schouw te drijven op de Openbare Werken en het bezoeken door den Raad van de verschillende scholen, wat in lang niet is geschied.

De Voorzitter geeft eenige inlichtingen op de twee eerste punten en zegt verder dat bij hem geen bezwaar bestaat om de Openbare Werken nu en dan een oogenschouw te nemen en de scholen op bepaalde tijden te inspecteeren.

Niemand meer het woord verlangende en niets meer te behandelen hebbende, sluit de Voorzitter de Vergadering.

Aldus voorgelezen, goedgekeurd en gearresteerd in de Vergadering van Donderdag den 17e April 1930.

De Voorzitter.

[signature]

De Landraden:

[signature]

De Secretaris.

[signature]

No 3.

Vergadering van den Raad van Politie op Donderdag den 17e April 1930.

Aanvang 8 uur 's avonds.

Tegenwoordig de heeren G. Wagemaker, Gezaghebber-Voorzitter, Dr. J.R. Arends lid en H. Oduber, Secretaris. Afwezig: J.H. Eman, lid.

De Voorzitter opent de vergadering en nadat de Secretaris op diens verzoek, voorlezing doet van de ingekomen stukken, waaronder een schrijven van het lid Eman, waarin hij kennis geeft, ~~—~~ de zitting niet bij te zullen wonen, en van de notulen van de vorige vergadering, worden deze laatsten ongewijzigd goedgekeurd.

Hierna komt in behandeling het 1e punt van de Agenda n.l. Sluiting en vaststelling van de kiezerslijsten.

Deze lijsten worden, vermits er geen bezwaar er tegen is ingebracht ingevolge art 18. van de Verordening van 1869 No 24, afgesloten en vastgesteld.

Dien overeenkomstig wordt besloten dat deze lijsten met een aantal van twee honderd en negen en tachtig kiesbevoegden, opnieuw zullen worden afgekondigd als bij art 8 der gemelde Verordening is voorgeschreven.

Bij de rondvraag neemt het lid Arends het woord zegt dat hij er prijs op stelt te verklaren dat hem uit een onderhoud met Z.E. de Gouverneur tijdens diens bezoek aan het eiland gebleken is dat bij Z.E. het voornemen bestaat om binnen afzienbaren tijd te voorzien in de behoeften van Aruba, welke behoeften voornamelijk zijn ontstaan door de groote vooruitgang van het eiland.

Hierop stelt dit lid aan den Voorzitter de vraag of er door Z.E. ook bepaalde toezeggingen zijn gedaan.

De Voorzitter het woord verkrijgende zegt: Mijnheer de Landraad.

Het was ook voor mij een voldoening om Z.E. den Gouverneur te ontmoeten en ik kan met genoegen verklaren dat Gouverneur van Slobbe de beste indrukken van ons eiland heeft meegenomen en zijn volle aandacht wijdt aan de verschillende kwesties ons eiland betreffende, als daar zijn: de politie, haven, hygiene, straten- en wegenbouw, watervoorziening enz.

Z.E. heeft een speciaal onderzoek ingesteld naar den weg Oranjestad - San Nicolaas.

Het toezicht over den verderen bouw van dezen weg is opgedragen aan een ingenieur die speciale studie van wegenbouw heeft gemaakt.

Ten opzichte van openbare werken volgt de Gouverneur het systeem om elk eiland een proportioneel aandeel toe te kennen. Ten aanzien van de hygiëne is voornamelijk de kwestie van de vroedvrouwen onder het oog gezien en zal spoedig een beslissing in deze genomen worden.

Een oplossing van de geneeskundige hulp van de buitendistricten zal verkregen worden door de splitsing van de werkzaamheden van den geneeskundige te San Nicolaas, en de benoeming van een specialen havendokter.

Binnenkort zal een aanvang gemaakt worden met de havenwerken en wordt een baggermachine eerstdaags verwacht.

Ten aanzien van de electriciteitsvoorziening is nog niets definitief van het hoofdkantoor van de Arend Petroleum Mij te Londen gehoord.

Wat de watervoorziening betreft, staat het nog niet vast of de in den grond aanwezige watervoorraden voldoende zullen zijn om tot het oprichten van een waterleiding te kunnen overgaan.

Ook de salarieering der ambtenaren heeft de aandacht van Zijne Excellentie.

Wat de kommiezen betreft hoopt Z.E. spoedig verademing ten goede te kunnen brengen.

Daar hebt U in ~~groote~~ trekken het program van Gouverneur van Slobbe voor Aruba.

Waarop het lid Arends de Voorzitter bedankt voor de verschafte inlichtingen.

Niemand meer het woord verlangende en niets meer te behandelen hebbende, sluit de Voorzitter de Vergadering.
Aldus voorgelezen, goedgekeurd en gearresteerd in de Vergadering van Woensdag den 3e December 1930.

De Voorzitter.
Wagemaker

De Landraden.
J. H. Eman
J. R. Arends

De Secretaris.
Odubs

No. 4.

Vergadering van den Raad van Politie op Woensdag den 3e December 1930.
Aanvang 8 uur 's avonds.
Tegenwoordig de heeren: I. Wagemaker, Gezaghebber Voorzitter, J. H. Eman en Dr. J. R. Arends, leden en H. Odubert Secretaris.
De Voorzitter opent de vergadering en verzoekt den Secretaris de notulen van de vorige vergadering voor te lezen, die ongewijzigd worden goedgekeurd en gearresteerd.
Na een kort woord van welkom aan de Landraden en het aanwezig publiek, zegt de Voorzitter dat deze vergadering belegd is om de begrooting van uitgaven voor het jaar 1931 in behandeling te nemen. Hij vraagt den leden of alvorens hiertoe over te gaan, zij in eene algemeene beschouwing wenschen te treden.
Na hierop een ontkennend antwoord te hebben ontvangen, wordt overgegaan tot het artikelsgewijze behandelen van de begrooting, die zonder hoofdelijke stemming, na een korte discussie op enige punten, in haar geheel wordt aangenomen.
Bij artikel 1. Bezoldiging van een Commies, verkrijgt het lid Eman het woord en wijst op de groote dienstpraestaties van den tegenwoordige titularis en tevens op het al te groote verschil in de bezoldiging van deze en die van den Gezaghebber. Spreker acht de voorgestelde verhooging meer dan billijk en zegt verder dat hij zelfs veel hooger zou willen gaan, om zoodoende de bezoldigingen van deze ambtenaren in evenredigheid te brengen.
De Voorzitter hierop antwoordende, zegt dat alhoewel hij de meening van het lid Eman deelt, hij zulks toch moet afraden, en zegt verder dat indien een hoogere bezoldiging voorgesteld wordt en deze niet door het Hoofdbestuur wordt aangenomen, de belanghebbende dan de dupe daarvan zou worden, terwijl de nu voorgestelde verhooging, waar het binnen de perken is gesteld, meer kans van slagen heeft.
Het lid Arends, desniettegenstaande hij accoord gaat met het lid Eman, sluit zich aan bij den Voorzitter, om de door deze aangegeven redenen.
Bij artikel 12 geeft de Voorzitter de volgende.

toelichting:
De zeer lage loonen voornamelijk van Hulp-kommiezen en Kommiezen hebben een zoodanig verloop onder deze categorieën tengevolge dat het doenlijk is om zonder nadeel voor den Lande, deze dienst op den duur behoorlijk te doen functioneeren, derhalve werd wederom eene verhooging der tractementen opgebracht.
Het lid Eman, het woord verkrijgende zegt dat hij geheel de woorden van den Voorzitter onderschrijft.
Ook het lid Arends sluit zich hierbij aan.
Het lid Eman het woord verkrijgende, zegt dat een salaris van f96.- 's maands voor een hulp-kommies ten eenemale onvoldoende is.
Het lid Arends aan het woord, verklaart het hiermede geheel eens te zijn en vestigt nogmaals de aandacht op het feit dat een chauffeur hier f150.-'s maands verdient.
Met algemeene bestemmen wordt besloten, het salaris van de hulp-kommiezen te brengen op f150.-, dat van de kommiezen op f175.-, dat van de hoofdkommiezen op f225.- en van den kommies-verificateur op f300.- 's maands.
Het lid Emanstelt hierop de volgende motie voor:
De Raad van Politie in openbare vergadering bijeen spreekt nogmaals als zijne overtuiging uit, dat de bezoldiging van het douane-personeel in het algemeen niet in overeenstemming is met de van dezen gevergde arbeidsprestaties en den duren levensstandaard. Hij brengt deze aangelegenheid met de verschuldigde gevoelens van eerbied doch met klem onder de aandacht van Zijne Excellentie den Gouverneur en den Kolonialen Raad en gaat over tot de orde van den dag, welke motie met algemeene stemmen wordt aangenomen.
Bij artikel 39 verkrijgt het lid Eman het woord en vraagt den Voorzitter in welke stadium het electriciteitsvraagstuk verkeert.
De Voorzitter antwoordt hierop dat hij ieder oogenblik uit Curacao bericht verwacht omtrent het sluiten der contracten en dat naar zijn weten thans geen hinderpalen het sluiten daarvan in den weg staan.

Bij artikel 42 zegt het lid Arends het woord verkrijgende, dat volgens het uitbreidingsplan van San Nicolaas, de straat van den nieuwen weg naar de hoofdpoort van de Pan American Petroleum Company verplaatst moet worden over een afstand van enkele meters en dat op die plaats thans een houten en een steenen gebouw staan, die afgebroken zouden moeten worden; dat hij van meening is dat deze afbraak een noodelooze uitgave met zich zou meebrengen, aangezien er thans reeds een straat bestaat, die heelemaal niet verplaatst behoeft te worden, zooals het plan aangeeft.
De Voorzitter merkt op dat de beide huizen in kwestie staan op Gouvernementsgrond; dat nog steeds niet aangevraagd is, zoodat de eigenaren daarvan, ten allen tijde verplicht kunnen worden deze gebouwen te verplaatsen en dat de thans bestaande straat met het oog op de veiligheid van het verkeer beslist verlegd dient te worden.
Het lid Arends verklaart hierop dat zijn bezwaar niet opgeheven is en dat hij deze uitgave een onnoodige acht.
Bij art 43 geeft de Voorzitter de volgende toelichting:
In deze dagen van droogte is het nogmaals duidelijk geworden dat Aruba een watervoorziening dringend noodig heeft. Bij proeven die genomen zijn is het gebleken dat van putten, waarvan een 15 tal nieuwe gegraven zijn, de laagst gelegenen het zoutste water geven en de hoogst gelegene het zoetste. Nergens is een bron aangeboord welke doorloopend voldoende water zou kunnen geven. Een reservoir is nergens in den bodem aangetroffen, het water dat men aantrof was steeds water dat van een hooger gedeelte naar een lager gedeelte gestroomd was. Afdamming van het regenwater zou eveneens bezwaarlijk gaan, daar het water zich met de in den bodem aanwezige zouten zou mengen, waardoor dit onbruikbaar zou worden.
Distillatie van zeewater lokt spreker niet aan, tengevolge van de hooge kosten daaraan verbonden. De levensduur van de machinerieën wordt op ten hoogste 10 jaar geschat aan de Caraibische-Zee met een

een hooge zoutgehalte. Vele andere bezwaren zijn aan deze methode verbonden, als daar zijn: 1° de noodzakelijkheid om duur betaalde vakkundige arbeiders voor de bediening te hebben; 2° de noodzakelijkheid om een groote hoeveelheid reserve onderdeelen voorhanden te hebben enz.

Na deze bezwaren overwogen te hebben is spreker tot het volgende plan gekomen, de Arend Petroleum Maatschappij en de Pan American Petroleum Company kunnen goed zuiver drinkwater uit Londen en New York leveren tot een hoeveelheid van onderscheidenlijk 1000 en 2000 ton per week tegen kostprijs, welke zal bestaan uit; lig en ankergelden voor het schip; benevens het tijdverlies bij de lossing. Een en ander wordt door de Arend Petroleum Maatschappij op niet hooger dan f0.20 per ton geschat. Een speciale pijpleiding van het schip naar 12000 tons tank, staande op het terrein der Arend Petroleum Maatschappij zou het water in eerste instantie opnemen. Van uit de tank verder per pijp~~leidingsnet distri bueert het water zich doorgaande middels~~ leiding naar de stad: waar een 40 meter hooge watertoren, waarin het water wordt opgepompt; het water zich door eigendruk middels pijpleidingsnet distribueerd in de stad, terwijl een doorgaande leiding naar Sta Cruz met hydranten, dat dorp van water kan voorzien.

Volgens spreker is dit plan het beste.

Op de vraag van het lid Arends of beide Maatschappijen op zich genomen hebben het water te leveren, antwoordt de Voorzitter, dat zij in principe met het plan accoord gaan en omtrent de hier uiteengezette mogelijkheid met hunne Directies in correspondentie zijn getreden.

Het lid Eman het woord verkrijgende zegt dat de Voorzitter met zijn breedvoerige toelichting over deze post hen voert op tweeërlei gebieden: 1e Geologisch, voor wat betreft zijn meening op opgedane ervaring ten opzichte van onze onderground'sche watervoorraden; en 2° wetenschappelijk, voor wat betreft den duur en betrouwbaarheid van een distillatie inrichting, z. i. heeft de praktijk hier reeds voldoende uitgewezen dat wij geen eigen water hebben, ons meest rijk watergebied, zegt hij, is in de buurt van Boebali, doch bij druk scheppen uit de daar aanwezige putten begint het water geleidelijk minderwaardig te worden, tot dat het zelfs op den duur bijna niet meer voldoet als drinkwater.

Spreker voortgaande zegt dat hij niet veel vertrouwen heeft in machinerieën, deze dingen zijn wispelturig en worden ook moe.

Dat hij zich principieel kan vereenigen met deze post, en acht het initiatief van den Gezaghebber wel steekhoudend, het eiland op zoo'n natuurlijke, eenvoudige wijze van goed drinkwater te voorzien. Op het oog hebbende de eventualiteit dat wegens een of ander ~~onverwachte~~ verhoopte ongunstige wending van zaken, de Arend Petroleum Maatschappij, het centraal waarop in dit geval voor de watervoorziening gebouwd wordt, hare bedrijf zou stopzetten, is wel in verband met dit voorstel van den Gezaghebber, de voornaamste factor. Doch men zou vóór dat men er toe zou overgaan tot het spendeeren van deze gevoteerde gelden, in de gelegenheid kunnen komen, om ten opzichte van het al of niet aanblijven van deze Maatschappij, te oordeelen of dit werk; al dan niet uitgevoerd zal worden.

Bij artikel 45, bouw van een woning voor den Commandant der Mariniers, zegt het lid Eman, het woord verkrijgende, dat hij meent dat defensie - uitgaven ten laste van het Rijk komen.

Waarop de Voorzitter antwoordt dat de woningbouw voor rekening van de Curacaosche begrooting komt.

Bij de indvraag, vraagt het lid Eman het woord en zegt: Men staart zich hier blind op burgerpolitie en is blijkbaar niet voldaan met onze militaire politie. Echter kan men in de verschillende persuitingen tegen de militaire politie steeds een zekere mate van waardeering beluisteren en gaat de critiek meestal over gedragingen van de een of ander politie-militair individueel. Ik voor mij, ben vóór de militaire-politie, indien er maar aan het hoofd daarvan staat een concensieus man, en kan niet inzien wat voor.

bezwaren men tegen dit corps heeft.
Het lid Arends het woord verkrijgende zegt dat hij met het lid van den Kolonialen Raad Eskes, van meening is dat het niet omgaat burgerlijke- of militaire politie, doch om goede politie.
Spreker verklaart zich op grond van de opgedane ondervindingen beslist tegen de militaire politie. In het Koloniaal Weekblad, orgaan van de Vereeniging Oost en West, werd onlangs gevraagd naar doorslaande argumenten tegen de militaire politie. En spreker wil van uit deze plaats verklaren dat hij tegen de militaire politie is, op tweeërlei grond. 1° politie en militair zijn onvereenigbaar in één persoon; een politieman moet immers tactisch weten op te treden, terwijl een militair slechts heeft te gehoorzamen aan een commando en uiteraard niet mag schipperen of parlementeeren. 2° de ongelijke rechtsverhouding van militairen tegenover burgers. Op Aruba hebben wij aan den lijve ondervonden dat militairen die zich tegenover burgers vergrijpen niet gestraft worden. Spreker kent drie voorbeelden hiervan. De bewuste politie militairen hadden tegen de betrokken burgers, proces-verbaal opgemaakt, doch deze zijn nooit voor den rechter gebracht. Hieruit trekt spreker zijn conclusie en staat volgens hem vast dat de burgers in hun recht waren.
Niemand meer het woord verlangende en niets meer te behandelen hebbende, sluit de Voorzitter de Vergadering.
Aldus voorgelezen, goedgekeurd en gearresteerd in de Vergadering van den 30ⁿ Januari 1931.

De Voorzitter
Wagemaker

De Leden:
J.H. Eman
J.R. Arends

De Secretaris.
J. Oduber

No. 1. Vergadering van den Raad van Politie op Vrijdag den 30ⁿ Januari 1931.
Aanvang 8 uur 's avonds.
Tegenwoordig: de heeren J. Wagemaker, Gezaghebber-Voorzitter, J.H. Eman en Dr. J.R. Arends, leden en H. Oduber, Secretaris.
De Voorzitter opent de vergadering en stelt den Secretaris in de gelegenheid de notulen van de voorgaande vergadering voor te lezen, waaraan voldaan zijnde, deze worden goedgekeurd en gearresteerd.
Daarop brengt de Voorzitter ter tafel het ontwerp-begrooting van inkomsten voor het jaar 1932 en vraagt den leden of zij in eene algemeene beschouwing wenschen te treden alvorens over te gaan tot het artikelsgewijze behandeling hiervan.
Na van beide leden een ontkennend antwoord ontvangen te hebben, wordt het ontwerp in behandeling genomen, dat in zijn geheel zonder hoofdelijke stemming, zooals het ter tafel is gebracht aangenomen wordt.
Het lid Eman verzoekt daarop voor heden avond de vergadering te sluiten daar hij om dringende redenen weg moest en stelt voor de zitting Maandag avond 2 Februari te 8 uur voort te zetten.
Met algemeene stemmen wordt dit verzoek ingewilligd en sluit de Voorzitter de vergadering.
Aldus voorgelezen, goedgekeurd en gearresteerd in de Vergadering van den 24ⁿ Februari negentienhonderd en een en dertig.

De Voorzitter.
Wagemaker

De Leden.
J.H. Eman
J.R. Arends

De Secretaris
J. Oduber

No. 2 Vergadering van den Raad van Politie op Maandag den 2e Februari 1931.

Aanvang 8 uur 's avonds.

Tegenwoordig: de heeren L. Wagemaker, Gezaghebber-Voorzitter, J.H. Eman en Dr. J. R. Arends, leden en H. Oduber, Secretaris.

De Voorzitter opent de vergadering die ter vergadering van den 30e Januari j.l. was uitgesteld tot heden avond, waarna wordt overgegaan tot het in behandeling nemen van het tweede punt van de agenda van die vergadering: n.l. opmaking van de lijsten der kiesbevoegden ingevolge artikel 6 van de Kiesverordening 1869. P. B. No 24.

Deze lijsten worden na eenige opmerkingen van het lid Eman, opgemaakt met een aantal van drie honderd en tien kiesbevoegden.

Daarna wordt besloten dat deze lijsten, zooals bij artikel 8. van de Kiesverordening is bepaald, zullen worden afgekondigd, aangeplakt en gedurende veertien dagen ter inzage van belanghebbenden ten kantore van den Gezaghebber nedergelegd.

Bij de rondvraag neemt het lid Eman het woord en spreekt de navolgende rede uit:

Mijnheer de Voorzitter:

Ik wil hopen, dat niemand mij euvel zal duiden, zoo ik deze gelegenheid gewenscht heb om op officieele wijze de algemeene teleurstelling ten deze te vertolken, over de vage houding van den Kolonialen Raad ten opzichte van de geoorteerde gelden op onze Begrooting van dit jaar.

Uit persoonlijk standpunt zou ik lijdelijk en meegaand kunnen blijven, doch ik denk aan mijn mandaat van Landraad, welk's strekking ik volkomen besef van heb, en in het bijzonder met betrekking tot de gekozen vertegenwoordiging bij deze Bevolking, welke ik voldoende gemotiveerd acht, is het mij onmogelijk dubbel spel te probeeren.

Speciaal voor dezen Raad moet de evenbedoelde gedragslijn van het Hooger College principieel onaangenaam zijn, omdat deze Raad, mijns inziens daardoor gekleineerd en genegeerd wordt in zijne adviseerende bevoegdheid.

De kleinste man op Aruba weet immers dat sinds op zijn geboorteplaats een gemeente is georganiseerd, deze gemeenschap zich ruimschoots bedropen had, doch dat het surplus bestemd werd tot opheffing van het Zustereiland Curaçao.

Aruba heeft aldus het overtuigend bewijs geleverd; nooit nijdig te zijn geweest op Curaçao, die wel contact had met de buitenwereld, terwijl Aruba niet; en gunde gaarne al hetgeen zij overhield, na de noodzakelijke uitgaven voor een sober onderhoud, aan Curaçao toe als bijdrage in hare sociale voorzieningen.

Van deze drie dicht bij elkaar liggende zuster-eilanden, doch jammer ver van het Moederland, was alleen Curaçao representatief, maar Aruba mocht niet anders dan trotsch om zijn, dat zij toch een zuster in deze omgeving had, die in aanzien stond.

Eensklaps kwam als een stormwind de Oliéprins, die Aruba zag aan, doch voor hem van waarde. En deen onstuimigen schitterenden Prins gaf Aruba zich gewonnen. Zij wreef haar oogen uit, zag even om zich heen en mee ging zij in den maalstroom van het drukke leven. Mee, zij het ook onbeholpen, zich niet terstond aanpassen aan het nieuwe leven" (Tekst van de rede van Gouverneur van Slobbe bij de opening der nieuwe werken op Aruba op 22 December 1930.)

Mijnheer de Voorzitter, aan dit drukke nieuwe leven, dient Aruba zich aanpassend te maken en heeft daarvoor dringend noodig wat haar overblijft, reden waarom zij meent Curaçao te moeten verzoeken, haar te willen verschoonen van verdere offers ten bate van Curaçao en zulks voortaan te laten behouden voor eigen gebiedende behoeften. Ongetwijfeld zal het Moederland blij om zijn, dat Aruba vooruit gaat en dat zij zich beijvert ook een aardig stuk van het Koninkrijk te worden, zal het Moederland zeker evenwel met voldoening zien. Vanzelfsprekend is het dus, dat het hare goedkeuring zal wegdragen, dat Aruba uit vooruitstrevende gevoelens zelfbeschikking erlangt over hare penningen ten eigen behoeve.

Bij het vernemen, dat er geen uitvoering gege-

ven zal worden aan de voorgestelde werken bij
den aanvang van dit jaar, zooals de verwachting
was, werden naar de Landraden verwijten ge-
slingerd, zoowel in ernstige als humoristischen zin
b.v. "Wat wij hier hebben, zijn geen Landraden, maar
lange draden" Zij kunnen ons geen rekenschap
geven van de door ons opgebrachte gelden, waar-
schap. over wij hun zeggingschap hebben gegeven, tot ons ge-
meenschappelijk belang. Een keer per jaar gaan
zij naar de zitting, om een door den Gezaghebber
ontworpen begrooting te beamen, welke verder
afhankelijk blijft, van de genadige stemmen in de
Koloniale Raad, maar daarna, houden zij zich
ook van alles afzijdig, ver van het officieel tooneel,
alsof zij maar eenvoudig toeschouwers waren"
Niet ons alleen maar ook het Moederland bedrie-
gen zij met hun gecamoufleerde activiteit van
Landraad door een keer per jaar naar de zitting
te gaan en nog een ander keer, naar het Diner
van den Gouverneur bij Z.E.'s inspectiereis op Aruba,
en wanneer de Heeren van den Kolonialen Raad
hier komen, als "Joker" voor hen te spelen. Het Moe-
derland vertrouwt wel dat zij hunne betrekking
vervullen overeenkomstig de betreffende artikelen
van het Regeerings-Reglement, waartoe zij zich on-
der eedsbelofte verplicht hebben. De qualificatie
van deze fouten, waaraan zij zich schuldig gemaakt
hebben, laten wij aan derden over". Gelukkig dat
wij hier hebben, een Gezaghebber met een warm hart
en die zich zoo bijzonder inspant voor de belangen
van de Arubianen, wie hij nog niet eens goed kent,
maar laten de lange draden niet vergeten, dat
hij transcient is en dat dit extra bemoeien van hem,
meer is dan zijn plicht als Gezaghebber en eerder
de taak is van de Volksvertegenwoordigers, zooals
de Gouverneur terecht gezegd had n.l. "De ontwikke-
ling van Aruba, kan niet uitsluitend van het Be-
stuur uitgaan, zij kan zelfs niet in de voornaam-
ste plaats van het Bestuur uitgaan. De kracht
van een gebied wordt gevormd hoofdzakelijk door
den geest van het Volk."
Mijnheer de Voorzitter. Zooeven aangehaalde ver-

wijten, laten mij niet koud; vooral waar ik weet; dat
zij uitlatingen zijn van teleurgestelde gemoederen,
maar hebben mij ertoe geprikkeld, deze wrijving in
ons milieu te brengen.
De laatste belastingaanslagen, die zelfs tot de
onbeduidenste man getroffen hadden, waren lang niet
mild te noemen, doch werden voorwaardelijk geaccep-
teerd en wel onder het vertrouwen, dat deze opgebrachte
gelden op bepaald verwachte wijze gecompenseerd
zullen worden.
De noodzakelijkheid, om met verbetering van we-
gen en straten door te gaan is onbetwistbaar, tevens
het verwerken van de hiervoor gevoteerde gelden, ver-
schaft werk aan vele werkloozen hier, die stellig ver-
wacht hadden, dat het jaar aanvangen zou met de-
ze werken. Deze werkloosheid heeft zich nog niet
tot hare omvangsgrenzen geopenbaard, omdat onze
arbeiders periodieke arbeiders zijn, waarvan een
deel nog persisteerend bezig zijn in hunne Cunucus,
de hoop nog niet opgegeven hebbende, iets van den
oogst te zullen halen, doch het is aan de hand van
de hardnekkige droogte reeds te voorzien, de volko-
men mislukking der oogst en dan komen deze men-
schen in massa aanstroomen om werk vragen.
Mijnheer de Voorzitter. Wat zullen wij dan doen
voor zoo'n ongewenschte verschijnsel? De menschen
terug sturen met een mooi praatje dat zoodra door den
Kolonialen Raad de aangevraagde gelden beschik-
baar gesteld worden zij werk zullen krijgen, geef ik
U de verzekering, dat zij met deze afscheping geen ge-
noegen zullen nemen, maar dat het een van beide
zal zijn: óf werkverschaffing- of ondersteuningsfonds.
Op het Moederland is men druk bezig werk-
verschaffingsprojecten te bedenken en op de Vereenig-
de Staten van Noord Amerika, werden reeds mil-
liarden dollars gevoteerd voor Openbare werken tot
werkverschaffing. Op New York alleen $876.000.000.-
Zou het geen zaak zijn, die drie ton voor aan-
leg van wegen die voor onbepaalden tijd in observa-
tie is gesteld, en dat goedkoop gewerkt kan wor-
den te verwerken, zelfs afgezien van het nobel
doel wat daarmee ook bereikt wordt n.l. angstige

bezorgdheid aan vele huisvaders te voorkomen.

Aruba staat op het ogenblik in rekening-courant (hare oude depositos niet bijtellende) doch veronderstel dat Aruba aan de Koloniale Raad zou vragen, een voorschot van zegge Zes millioen gulden tegen termijn-aflossing, om aan productieve werken te besteden en daarbij de volgende referenties overlegde: In 1928 heb ik opgebracht f 721.000, In 1929 f 1.200.000. In 1930 anderhalf millioen, terwijl in 1931 ik de kans heb om op te brengen f 2.000.000, omdat ik een der Maatschappijen hier gevestigd, alhoewel nog in uitbreidende stadium reeds winstgevend, aangeslagen heb in de Inkomstenbelasting voor half millioen gulden; mijn tegenwoordige gewone uitgaven beloopen hoogstens f 300.000.-

Mijnheer de Voorzitter. Hebben meerdere gemeente op het Moederland die heuningen openstellen in verhouding betere perspectieven dan deze? Mijn inziens, niet; doch dat zoo'n voorstel van Aruba, door de huidige pessimistische stemming van den Kolonialen Raad afgewezen zal worden, geloof ik wel en deze zijn de omstandigheden, die de idealwensch van Aruba, n.l. "Los van Curacao", versterken.

Niet omdat wij denken dat de Koloniale Raad partydig is, en zich speciaal tegenover Aruba schrap zet, waar uit de individueele naieve uitlatingen, alsmede de handelingen der leden van dit College, het tegenovergestelde blijkt; doch zij moeten inzien, dat Aruba heden meerderjarig is, en haar meer zelfstandigheidsmarge toegekend moet worden. De wroede werken van den Kolonialen Raad in den wind slaan, zal natuurlijk niet verstandig zijn van Aruba, doch dat zij zich moet laten welgevallen een freubel bejegening vanwege de Koloniale Raad, wijl zij reeds op eigen wieken kan drijven, zal een te ridicuul en domper figuur zijn, die door het Moederland als eene verdooving van de nationale gevoelens der Arubianen beschouwd, niet getolereerd zal worden.

Ik ben zelf vader, maar toch acht ik als een groot voordeel indien mijn vader nog leefde en mij raadgevend bijstond; doch dat zoo'n bejaarde man, die voelt dat hij niet meer hard kan loopen, zonder risico zijne stroeve beenen te zullen breken, mij het hard loopen belet, uit vrees dat ik zou strompelen, zal ik natuurlijk zoo'n overdreven voorzichtigheid; niet in acht nemen, maar zulks alleen toeschrijven aan de animo van zijn leeftijd.

Koloniale Raad moet niet uit het oog verliezen het groot verschil tusschen de positie van Aruba, en die van Curaçao, en wil ik hem verwijzen naar de eerste tekst van de rede van den Gouverneur: "Heden staat Aruba hier wakker en klaar, tintelend van leven, bijna niet in staat af te wachten, wat de toekomst brengen zal.

Mijnheer de Voorzitter- De warme belangstelling van het Bestuur, zooals U. ook afgehoord hebt, is ons verzekerd; bij monde van den Gouverneur, en die van den Kolonialen Raad door zijne leden. Wij geven hiervoor onzen oprechten dank en de verzekering van ons vertrouwen en wij opperen den vurigen wensch, dat de Gouverneur telegrafisch machtiging zende aan den Gezaghebber om met aanleg en reparatie van wegen en straten tot werkgelegenheid aan onze menschen, te beginnen, die hierop klemmend wachten.

Mijnheer de Voorzitter. Ons werkloosheidvraagstuk in zijn geestrakend vorm is lang niet een moeilijk probleem, maar eenvoudig een storm in een glas water, die door eventjes de hand op te leggen gesust kan worden, doch juist het onderwonder dat men niet eens tot deze kleine moeite bereid is, verwekt verbittering.

Door het verwerken der geoorloofde gelden voor wegen, gepaard met andere werkverruimingen, als aloë snijen, visscherij, bovendien de werkgelegenheid bij de Maatschappijen, die voor onze inheemsche arbeiders dezer dagen wat gunstiger is geworden, zal er absoluut m.i. geen sprake zijn van malaise op Aruba, dat bij den handelstand dit jaar het niet rooskleurig zal uitzien, is niet te verhelpen, doch dat wij de wereld-depressie, aldus zonder kleerenscheuren kunnen doorworstelen, zijn wij in vergelyking.

de bevoorrechten op de tegenwoordige wereld; terwijl Aruba klaar staat tintelend van leven, afwachtende wat de toekomst brengen zal, wat haar te beurt zal vallen bij het normaliseeren van den wereldtoestand.

Aruba wordt meegeteld onder de visschers in dit troebel water en dat zij veel kans heeft, is Mijnheer de Voorzitter, mijn volhardend zienswijze.

De Voorzitter antwoordde daarop dat hij op het door den heer Eman gesprokene allereerst een correctief wil maken met de opmerking dat niet de Gezaghebber maar Voorzitter van den Raad van Politie de begrooting ontwerpt.

Spreker is verheugd uit de rede van het lid Eman te vernemen dat hij overtuigd is van de sympathie en belangstelling die spreker voor het hem toevertrouwde ressort heeft. Want de woorden die hij thans gaat spreken zouden wel eens in anderen zin kunnen worden uitgelegd daar het een protest is tegen hetgeen het lid Eman heeft gezegd. De rede van den heer Eman toch richt zich hoofdzakelijk tegen den Kolonialen Raad, wiens handelwijze of houding tegenover Aruba onsympathiek of stiefmoederlijk zouden zijn. Spreker protesteert daar met nadruk tegen en wijst op de belangstelling die dat college voor Aruba heeft getoond gedurende den tijd van zijn verblijf alhier. Verder verwijst hij naar de groote en kostbare werken die nog kort geleden tot stand kwamen en waarvoor de gelden door den Kolonialen Raad zonder eenige tegenstribbeling zijn gevoteerd, alsmede naar de begrooting voor 1931 die voor Aruba in zijn geheel is aangenomen. Daarmede heeft de Koloniale Raad blijk gegeven groote aandacht te besteden aan Arubaasch belangen en gaarne bereid te zijn het eiland te geven wat het behoeft; en te geven met royale hand.

Niemand heeft echter eenig vermoeden gehad dat de welvaartsperiode ook in deze kolonie in zulk een korten tijd zou overgaan in een economische inzinking en achteruitgang. De inkomsten over de 2e helft 1930 liepen op het eiland Curaçao geweldig terug. En Zijne Excellentie de Gouverneur en de Koloniale Raad zagen den toestand zoo ernstig in dat einde dezes besliste was dat uiterste zuinigheid moest worden betracht met de noodzakelijkheid tot herziening der Koloniale-begrooting 1931. En mijne heeren die gevoelens van voorzichtigheid vindt U momenteel overal. U kunt U op de hoogte stellen in de couranten hoe men het verschijnsel tracht te verklaren maar tevens de bekentenis lezen dat men er geen begrip van heeft wanneer die toestand eindigt. Daarom is hetgeen door den Gouverneur en den Kolonialen Raad met de begrooting 1931 wordt gedaan, geen daad, gericht tegen Aruba, doch uitsluitend een daad van gezond financieel beleid. De heer Eman weet dat zeer wel maar blijft desondanks toch maar uitsluitend vasthouden aan alles eischen voor eigen ressort onverschillig hoe het met de rest gaat.

Wij moeten veel meer leeren ons zelf te zien als deel van een ondeelbaar geheel.

Aruba deel van het gebiedsdeel Curaçao en doordien deel van het Moederland. Laat ons toch aankweeken dat groote gevoel van saamhoorigheid, dat het cement vormt van levenskracht en sterkte eener natie.

En juist in deze dagen mijne heeren, hebben we dat met ernst te doen. In den hevigen storm kunt U op de Oceanen meerdere schepen bijeen tegen komen die een bijzonder teeken voeren in den vorm van een wimpel. Dat sein sterkt onderling de kracht en den moed van het zwoegende scheepsvolk, want het beteekent: "Laat ons bij elkander blijven tot onderlinge hulp en steun."

Mijne heeren dat verzoek behoeven we eigenlijk niet te doen want we behooren bij elkander, zijn een geheel. Ik wil het alleen maar als spreke-king gebruiken in dezen tijd van storm en duisternis ook voor het schip van staat. Laat ons voorzoover noodig eigen wenschen op zijzetten in de vaste overtuiging dat het welzijn van het geheele gebiedsdeel dit noodzakelijk maakt.

Het lid Arends daarop het woord verzoeken.

de zegt dat hij nadrukkelijk protesteert tegen hetgeen door het lid Eman is gezegd over de Politie-Raad van Aruba." Wij beamen geen begrooting maar ontwerpen die en stellen hem vast, daarvoor worden de stukken ons tijdig genoeg toegezonden. Verder is de Raad geen Joker van den Kolonialen Raad en geen marionet voor diners van den Gouverneur. Ik protesteer nogmaals uitdrukkelijk tegen de door het lid Eman gegeven voorstellingen en overigens sluit ik mij geheel aan bij het door den Voorzitter gesprokene."

Het lid Eman het woord hernemende zegt dat hij niet bedoeld heeft den Kolonialen Raad te beschuldigen opzettelijk Aruba achter uit te stellen, doch wilde doen uitkomen dat de Koloniale Raad tengevolge van de daling der middelen, overdreven voorzichtigheid wil toepassen en daardoor te groote offers van Aruba eischt.

Daarna zegt het lid Eman, dat nu men spreekt over een vaste rechter voor Aruba, die naar allen schijn binnenkort met zijne werkzaamheden zal beginnen, hij op de wenschelijkheid zou willen wijzen, dat het gerecht ook over een goed geroutineerde griffier zou kunnen beschikken, volgens spreker, is de griffier de ziel van het gerecht.

De Voorzitter hierop repliceerende, wijst op het feit dat z.i. de Raad in deze kwestie niet influeeren kan en waarschuwt den Raad om zich niet op een terrein te begeven dat buiten het kader der werkzaamheden van den Raad ligt.

Het lid Eman brengt daarna ter sprake, de opheffing van de politieposten in de buitendistricten. Spreker merkt op dat bij ordeverstoringen op die plaatsen het gezag niet tijdig zou kunnen ingrijpen, daar de posten te ver gelegen zijn van Sabaneta en Sta Cruz, hij zou gaarne willen zien dat er weer een post op Sabaneta en een op Sta Cruz kwam te staan, waar de bevolking in voorkomende gevallen assistentie kan inroepen.

De Voorzitter hierop antwoordende, zegt dat het systeem van een manspost ondeugdelijk is en demoraliseerend werkt, wanneer de persoon daar gestationneerd wordt zonder voldoende controle enz. dat ook een vaste post, die op geregelde uren afgelost wordt, geen aanbeveling verdient, nu het korps militaire politie zoo beperkt is.

Spreker vindt dat de nu toegepaste methode van patrouilleeren per motorrijtuig in vele opzichten de voorkeur verdient, als daar zijn: 1° het niet vastzitten op een post; 2° tijd besparing bij de aflossing en 3° uitgestrektheid van het gebied dat door deze methode van patrouilleeren steeds gecontroleerd wordt.

Het lid Arends sluit zich aan bij het door den Voorzitter gesprokene, echter opmerkende, dat nu het eiland over een telefoonnet kan beschikken, een publiek telefoon op die plaatsen zou kunnen worden geplaatst; die dan dienen kan om bij acute gevallen assistentie van de politie te vragen.

Het lid Eman stelt voor, nu de bezuinigingsperiode is ingetreden, om de betrekkingen van chauffeur en opzichter bij de reinigingsdienst, te combineeren.

Spreker zegt, over de standplaats van de gouvernements-geneeskundige van het 3° en 4° district, dat de bevolking van Sta Cruz en Sabaneta teleurgesteld zijn, nu zij vernomen hebben dat het woonhuis dat van gouvernementswege voor deze gebouwd zal worden, op St. Nicolaas zal komen te staan, en bijvoegende dat hij dit onderwerp ter tafel heeft gebracht op speciale opdracht van de menschen van Sabaneta, waaronder de heer Enrique Arends, namens zijn mede parochianen.

De Voorzitter hierop repliceerende zegt dat het nog niet uitgemaakt is, waar de woning voor deze gouvernements-geneeskundige zal komen te staan; spreker zegt, dat z.i. St Nicolaas met zijn groote bevolkingscentrum de aangewezen plaats zou zijn. Het is immers rationeeler om den dokter daar te laten wonen waar hij het meest geroepen zal worden.

Niemand meer het woord verlangende en niets meer te behandelen hebbende, sluit de

Voorzitter de vergadering.

Aldus voorgelezen, goedgekeurd en gearresteerd in de vergadering van den 24e Februari 1931.

De Voorzitter

M. Wagemaker

De Leden

J. H. Eman

J. R. Arends

De Secretaris

H. Oduber

No. 3.

Vergadering van den Raad van Politie op Dinsdag den 24e Februari 1931.

Aanvang 3 's namiddags.

Tegenwoordig: de heeren J. Wagemaker, Gezaghebber-Voorzitter, J. H. Eman en Dr. J. R. Arends, leden en H. Oduber, Secretaris.

De Voorzitter opent de vergadering en stelt den Secretaris in de gelegenheid de notulen van de voorgaande vergaderingen voor te lezen, die nadat het lid Arends opgemerkt had dat daarin de bezwaren door het lid Eman geuit, tegen het bouwen van de woning voor de gouvernements-geneeskundige van het 3e en 4e district, op St Nicolaas, ontbrak – en het lid Eman, dat hetgeen door het lid Arends, op zijn rede gezegd is, onvolledig was opgenomen en besloten wordt de notulen in bovenvermelde voorschreven aan te vullen, worden deze goedgekeurd en gearresteerd.

Met meerderheid van stemmen (zijnde de meening in den Raad verdeeld) wordt besloten aan de notulen van de vorige vergadering de volgende zinsneden toe te voegen: 1e aan het slot van het protest van het lid Arends: "Echter bestaat bij de bevolking van Aruba den indruk, dat Aruba door den Kolonialen Raad achter is gesteld, niet nu, maar van jaren her;" en
2e bij het door het lid Eman gesprokene: "Het lid Eman aan het woord, verklaart dat hij van meening is, dat de gouvernements-geneeskundige niet verplicht is betalende patienten te bezoeken of te behandelen en het daarom zijne opinie is, dat de woning voor deze op Savaneta of in de buurt van Sta. Cruz moet komen te staan, daar er op die plaatsen meer armen zijn;"

Hierop neemt de Voorzitter het woord en zegt dat deze spoedvergadering belegd is om de ingekomen bezwaren tegen de lijsten van kiesbevoegden te behandelen.

Alvorens hiertoe over te gaan, verzoekt het lid Eman het woord en vraagt welk standpunt de Raad zal innemen ten aanzien van de vraag hoe het al of niet kiesgerechtigd zijn van de bezwaarders uitgemaakt zal worden.

De Voorzitter antwoordt hierop dat z.i. de Raad de officieele registers als richtsnoer zal hebben te volgen, dat erfgenamen van onverdeelde boedels niet in aanmerking kunnen komen, daar de hoegrootheid van ieders aandeel moeilijk te bepalen is en voor wat vaartuigen betreft; alleen die vaartuigen, welke in den zin van het Burgelijk Recht met vaste goederen d.i. onroerende goederen gelijk worden gesteld n.l. vaartuigen boven de 10 ton in aanmerking kunnen komen.

Aangezien de Raad hierover van meening verschilt; wordt dit voorstel aan eene stemming onderworpen en met meerderheid van stemmen aangenomen, het lid Eman stemt hiertegen, daar dit standpunt niet met zijne inzichten strookt.

Daarna wordt overgegaan tot het nazien der bewijsstukken van bezwaarden en worden als kiesvoegd een aantal van 94 aangenomen en 145 niet kiesbevoegd verklaard, daar niet voldoende bewezen is dat zij eenig vast goed bezitten ter waarde van ƒ500.- of vaartuigen boven de 10 ton; van de eersten wordt besloten afzonderlijke lijsten te maken.

Bij de rondvraag ~~neemt~~ het lid Arends het woord verkrijgende, vraagt den Voorzitter, welke maatregelen genomen zijn inzake werkverschaffing voor werkloozen, erbij voegende dat verscheidene werkloozen bij hem gekomen zijn met de vraag hun een briefje te geven om werk te gaan zoeken bij de Lago Oil and Transport Co Ltd. alhier, omdat volgens hun het medelid Eman eveneens dergelijke briefjes zoude geven.

De Voorzitter antwoordt hierop, dat nadat hij van het lid Eman vernomen had dat dagelijks meer dan honderd menschen bij hem kwamen informeeren wanneer de openbare werken beginnen zouden, hij besprekingen over dit probleem met de directeur van de Lago Oil & Transport Co Ltd. heeft gehad die hem daarbij mededeelde dat zij zooveel mogelijk inplaats van vreemde werkkrachten de kinderen des lands zal employeeren. In de eerste plaats zullen in aanmerking komen voor een plaats gezinshoofden, en te dien einde heeft spreker zich in verbinding gesteld met de verschillende pastoors, die uiteraard het beste met de arbeiders bekend zijn. Spreker geeft aan gegadigden een brief om zich daarmede bij de Maatschappij om werk te vervoegen. Met het lid Eman heeft spreker geen overeenkomst gemaakt dat deze eveneens dergelijke briefjes kon uitgeven.

Het lid Arends het woord verkrijgende zegt dat dus is komen vast te staan dat het lid ~~Arend~~ Eman geen bevoegdheid heeft briefjes aan werkzoekenden uit te reiken, en dat hij, Arends, het jammer zou vinden, indien lichtgeloovigen de dupe zouden worden van het lid Eman.

Het lid Eman, het woord verkrijgende zegt, dat hij niet kan inzien waarom de Raad zich met deze kwestie moet bemoeien, dat n.l. iedereen aan werkloozen een briefje kan afgeven om zich daarmede bij de Maatschappij te vervoegen om werk.

Het lid Eman zegt ten slotte dat het lid Arends in den aanvang dezer zitting gesproken heeft over verdraaien zijner woorden door spreker ten aanzien van de achteruitstelling door den Kolonialen Raad van de belangen van Aruba doch dat spreker zulks niet met opzet gedaan heeft, alleen had hij den indruk gekregen alsof het lid Arends constateerde dat de Koloniale Raad Aruba achteruit gesteld had.

Niemand meer het woord verlangende en niets meer te behandelen hebbende, sluit de Voorzitter de vergadering.

Aldus voorgelezen, goedgekeurd en gearresteerd in de vergadering van den 2e Juli 1931.

De Voorzitter
[illegible]

De Landraden:
J. H. Eman
J. Arends

De Secretaris.
J. Oduber

Nº 4. Vergadering van den Raad van Politie op Donderdag den 2e Juli 1931.

Aanvang 3 uur 's namiddags.

Tegenwoordig: de heeren J. N. v. d. Veen Zeppenfeldt, Gezaghebber, Voorzitter, J. H. Eman en Dr. J. R. Arends, leden en H. Oduber, Secretaris.

De Voorzitter opent de vergadering en stelt den Secretaris in de gelegenheid de notulen van de vorige vergadering voor te lezen, die nadat het lid Arends opgemerkt had, dat daarin aan het ≠ niet is opgenomen, zijn antwoord # op 't laatst door het lid Eman gesprokene, over verdraaiing zijner woorden en besloten wordt dit alsnog te doen, worden deze goedgekeurd en gearresteerd.

≠ Slot.

Aan het Slot der notulen van de vorige vergadering, na het laatst door het lid Eman gesprokene wordt alsnog toegevoegd:

"Het lid Arends hierop antwoordende, zegt, dat hij heelemaal niet gesproken heeft, over een opzettelijke verdraaiing zijner woorden."

Hierna wordt door den Voorzitter overgelegd, een afschrift van den brief van den heer Geronimo Rafael aan den Raad van Bestuur, waarbij genoemde heer afstand doet van zijne bezwaren tegen de beslissing van den Raad van Politie, genomen in zijne vergadering van den 24e Februari d.j., alsmede een radiogram van Zijne Excellentie den Gouverneur, waarbij Z.E. kennis geeft dat hij geen bezwaar heeft tegen de sluiting der kiezerslijsten, waarna hiertoe wordt overgegaan.

Deze lijsten worden ingevolge art: 18 van de Verordening van 1869. P. Bl. Nº 24. afgesloten en vastgesteld.

Eenivereenkomstig wordt besloten dat deze lijsten met een aantal van vier honderd en vier kiesbevoegden, opnieuw zullen worden afgekondigd als bij art: 8 dier Verordening is voorgeschreven.

Bij de rondvraag zegt het lid Arends, het woord verkrijgende, dat hij zou willen voorstellen aan den Raad; om gebruik te maken van het recht bedoeld in art. 46 van het P. B. 1869 Nº 24; om aan den Gouverneur mededeeling te doen van het feit; dat naar 't Raadsmeening tengevolge van de vooruitgang van de stoffelijke welvaart op Aruba, het bedrag van ƒ 500.- bedoeld in art 5 van deze Verordening, behoort te worden verhoogd tot ƒ 1000.- voor wat Aruba betreft.

Het lid Eman het woord verkrijgende zegt, dat hij niet kan meegaan met het voorstel van het lid Arends, dat waar er in Holland reeds algemeen kiesrecht bestaat en zelfs stemplicht; hij juist zou willen zien dat het bedrag van ƒ 500.- werd teruggebracht tot b.v. ƒ 100.=, opdat de kleine man ook kiesbevoegdheid zou krijgen.

De Voorzitter hierop het woord nemende, zegt; in principe wel te kunnen gevoelen voor de zienswijze van het lid Eman, in aanmerking genomen dat het aantal kiezers op dit oogenblik n.l. 400. wel wat te klein is voor een eiland als Aruba.

Het lid Arends zegt hierop in antwoord, dat een vergelijking zoals door het lid Eman gemaakt tusschen de kiesbevoegdheid in Nederland en op Aruba niet opgaat; gezien het feit dat er hier zeer veel analfabeten zijn, die bij een stemming niet eens weten wat zij doen, dat volgens hem het voorstel Eman geheel in strijd is met den geest van bedoeld art. 46 en daarom inconsequent is, aangezien immers slechts bij achteruitgang van de stoffelijke welvaart het bedrag van ƒ 500.- behoort te worden verlaagd.

Het lid Eman het woord hernemende, zegt, dat het nog heelemaal niet vaststaat dat de stoffelijke welvaart op Aruba zou zijn vooruitgegaan, immers hoort men hier dagelijks van faillissementen.

Het voorstel Arends in stemming gebracht, wordt met meerderheid van stemmen verworpen.

Het lid Eman vervolgens het woord verkrijgende, houdt de volgende rede:

Mijnheer de Voorzitter.-

Het feit, dat thans aan het Hoofd van het Plaatselijk Bestuur staat de Heer Zeppenfeldt, wordt hier met groote voldoening en blijdschap waargenomen.

Zulks niet alleen uit een principieel standpunt n.l. dat hij Arubiaan is, maar bovendien omdat hij de zoon is van den Heer B.E. v.d. Veen Zeppenfeldt; wie als lid van den Kolonialen Raad op ondubbelzinnige en onvermoeide wijze voor de belangen van dit eiland gepleit had: of beter gezegd; gevochten, want tot niet lang geleden nog; was het een harde strijd geweest om iets van het Hoog Bestuur toegezegd te krijgen voor Aruba.

Zoowel de Heer Zeppenfeldt als zijn zoon, de tegenwoordige Gezaghebber van Aruba, hadden gelijktijdig gedurende hunne respectievelijke betrekkingen, n.l. lid van den Kolonialen Raad en Ontvanger op Aruba, het oprechte vertrouwen van het eiland gewonnen.

De Heer N. Zeppenfeldt is een door deze gemeenschap gewild en vertrouwde ambtenaar en zijn Gezaghebberschap, behalve ten opzichte van stoffelijke voordeelen, is een onschatbaar factor tot het kweeken van de gewenschte verhouding tusschen volk en Overheid, inclusis de Nationale liefde, die op dit gebiedsdeel van het Koninkrijk achteruit gaat.

Het collecteeren van gelden voor het Volksfeest op de Koninginnedag placht hier te geschieden door een Sub-committe van dames, immers deze bijdragen dienen van duidelijk spontanen aard te zijn, echter dit jaar zenden de Rechter, de Ontvanger en de Secretaris van den Gezaghebber twee boden rond met inschrijvingslijsten; een bode van den Rechter met papier in de hand bij U aan de deur is reeds een schrikbeeld.

Terecht is de vrees dat thans hier geen toepasselijke commissie samen te stellen is uit de particulieren, zoo men kent de gevoelens in deze samenleving, die voor Nationale zaken niet gestemd, maar integendeel ontstemd zijn, wegens meerdere oorzaken voortvloeiende uit het Bestuur zelf, het geroepene lichaam om te zorgen voor de hechtheid van den band tusschen volk en Overheid.

Een van deze voornaamste ontevredenheid producerende bronnen, is het Openbaar Ministerie, alwaar het optreden brutaal en vexeerend is; ik wil niet met opzet onaangenaam zijn en detailleer daarom niet op dit oogenblik deze reeks van klachten, meenende dat zulks beter op zijn plaats is, in ~~[illegible]~~ eene geheime zitting of aan den Gezaghebber, met verzoek zulks over te brengen aan Zijne Excellentie, doch kortheidshalve wil ik beweren dat het algemeen belang eischt, dat den man die hier de dienst doet, weggeruimd wordt.

<u>Werkeloosheid</u>: Volgens het blad "La Prensa" zou de Gouverneur aan de diverse takken van dienst belast met Openbare Werken order gegeven hebben, om werkverschaffingsprojecten ten uitvoer te leggen, waarbij uitgesloten worden kunstwerken, en alleen handenarbeid noodig is, als het graven van putten, aanleg van wegen en straten enz., teneinde de werkloosheid te bestrijden.

Gaarne maak ik van deze suggestie vanwege Zijne Excellentie gebruik, om mijn voorstel van nog kort geleden, om de gevoteerde gelden voor de verschillende gebouwen als: Woning voor den Rechter, voor den Ontvanger, Gerechtsgebouw, Doktershuis, Postkantoor e.a. te concentreeren op het bouwen van wegen, waarvoor uitsluitend handenarbeid noodig is, te herhalen (Indien dit voorstel van mij doorging zou volgens mij, de belangen van den heer Plantz, in het gedrang komen ~~dat~~ en dat zou m.i. jammer zijn, gezien de dienstprestaties van deze energieke ambtenaar, en daarom zou ik gaarne zien, dat het door dezen Raad aangevraagde verhooging van de toelaag voor dezen ambtenaar, hem ook door den Kolonialen Raad werd toegekend, opdat een juistere verhouding tusschen het traktement van den Gezaghebber en van deze ambtenaar verkregen zou worden. Mijn inziens moet voor dezen ambtenaar het allereerst een huis gebouwd worden, daar hij thans een huurhuis bewoont en hoogen huur daarvoor moet betalen.)

Deze gebouwen zijn in de huidige deprimeerende tijdsomstandigheden overbodig; terwijl mijn inziens men in geen geval de voorbeeld moet geven aan gebouwen boven den aanleg van wegen naar Santa Cruz en Noord, die bij het algemeene nut gepreferreerd zijn.

Mijnheer de Voorzitter - De weg naar den nieuwen steiger en de installatie van een nieuw electriciteit-centrale, ten deze hadden den laatsten tijd een paar honderd menschen aan het werk gehouden, doch deze werken houden over enkele dagen weer op en dan meen ik, dat het gevreesde moment zal aanbreken, dat het Gouvernement op zijn zorg zal moeten nemen, deze werkkrachten plus de reeds bestaanden.

De Pan. Am. schijnt hare werking weer te gaan verruimen en dient bij deze Maatschappij ernstig te worden aangedrongen, om aan onze inheemsche arbeiders werkelijk de voorkeur te geven bij het aanwerven van werkkrachten. De Gezaghebber Wagemaker heeft zeer zeker, zoowel uit eigen beweging als in opdracht van den Gouvernement zijn best gedaan, om preferentie voor onze menschen te verkrijgen, echter het schijnt dat hij bij genoemde Maatschappij geen gewicht in de schaal had kunnen brengen; althans weinig blijvend resultaat is te bespeuren van zijne pogingen, terwijl zelfs een en ander recommendatie van hem bij genoemde Maatschappij, genegeerd werd.

De onbillijke toestand is blijven bestaan, dat Arubianen aan het hek van de Maatschappij iederen dag hangen en om werk bedelen, terwijl vreemdelingen wel geplaatst worden; ik kan een lijst aanbieden van boven de 400 arbeiders, waaronder ook vakliedem, die mij verzocht hebben, de bemiddeling rechtstreeks van den Gouverneur zelf te trachten te bekomen bij de Maatschappij te hunnen bate en op grond hiervan wil ik de Raad voorstellen, den Gezaghebber te verzoeken namens den Raad eerstdaags Zijne Excellentie's bemiddeling in te roepen.

Onze inheemsche krachten kunnen met uitzondering van het technisch personeel en de daarop volgend categorie al de plaatsen bij de Maatschappij vervangen die thans gebezigd zijn door vreemdelingen, onder voorwendsel dat de Arubianen voor die werken niet geschikt zijn. Deze verkeerde voorstelling van zaken bij de Maatschappij is ook naar onze Openbare Werken getransfereerd, zoo men hier ook houdt meerdere vreemde werkkrachten in dienst, beweerende dat de Arubianen voor die werken ongeschikt zijn, o.a. een verver, die lang niet te vergelijken is met onze goede ververs; en die thans bereid zijn te werken voor f4.- @ f5.- per dag, terwijl deze vreemdelingen bij de O. W. nog kort geleden f10.- per dag betaald werd, volgens zijne opgave.

Op grond van de bevoegdheid mij toegekend bij art. 126. van het Regeeringsreglement, protesteer ik hier tegen en zie gaarne dat de Gezaghebber in dezen de noodige maatregel neemt.

Ondervoede kinderen van de school op Noord.

Door den Heer C. Raven op initiatief van Pastoor Koenen is een iederen middag eetgelegenheid voor die schoolkinderen geopend en waarin spreker grootendeels bijdraagt. Deze maatschappelijke hulpbetoon is reeds twee maanden aan den gang en het is mij aangenaam te vernemen van den Gouvernements-geneeskundige D: J. E. M. Arends, die in zijne hoedanigheid in de laatste dagen die scholen bezocht had, dat die kinderen beter beginnen uit te zien.

Ongetwijfeld ligt het op den weg van het Gouvernement, om dergelijke beweging te ondersteunen. Reden waarom ik het Plaatselijk Bestuur hiervan in kennis stel, vertrouwende, dat het hierbetreffend de noodige inlichtingen zal inwinnen en termen vinden om zijn steun daaraan te geven.

De Voorzitter het woord nemende bedankt het lid Eman voor de waardeerende woorden gericht aan het adres van zijn vader, en hemzelf, daarbij voegende, dat echter naar zijn meening de hem toegezwaaide lof wat overdreven is.

Voor wat betreft het overige van de rede van het lid Eman betreft, meent spreker te kort hier te zijn om een juist oordeel te kunnen vellen. Wel kan spreker verklaren dat hij bij zijn bezoeken aan de directies der beide alhier gevestigde petroleum maatschappijen de toezegging gekregen heeft, dat zooveel mogelijk inheemsche werkkrachten aangenomen zullen worden. Bij deze bezoeken moest spreker echter de klacht der directies vernemen van te weinig discipline onder Arubaansche werklui, die te veel thuis blijven, dikwijls om een kleinigheid. Zoo b.v. bleef er wegens een sterfgeval nog onlangs een 20-tal werklieden thuis. De werklieden moeten leeren begrijpen dat een groot bedrijf dergelijke ongeregelde opkomst van de arbeiders niet kan velen.

Het lid Eman het woord verkrijgende, zegt dat Aruba plotseling een industrieel land geworden is en dat de arbeiders zich nog niet aan de veranderde toestanden hebben aangepast. Wat het voorbeeld van den Voorzitter betreft, meent spreker dat het begraven van een overledene, een moreele plicht is, waarmede een werkgever rekening behoort te houden.

Het lid Arends het woord verkrijgende, sluit zich bij het lid Eman, aan, wat betreft de waardeerende woorden door dit lid aan het adres van den Voorzitter en diens vader gericht. Echter wat betreft het door het lid Eman over de werkeloosheid gesprokene, heef z.i. dit lid daarmede blijk gegeven, dat hij zeer slecht op de hoogte is met de toestand. Een feit is dat door de Lago Oil & Transport C° Ltd. honderden vreemde arbeiders ontslagen en voor deze Arubaansche arbeiders in dienst genomen zijn. De Lago-tanker "La Salina" is onlangs bemand met uitsluitend Arubanen. Spreker kan niet begrijpen hoe het lid Eman durft beweren dat deze Maatschappij bij voorkeur vreemdelingen en geen Arubanen in dienst neemt. Spreker protesteert daarom tegen deze verkeerde voorstelling van zaken en verklaart met nadruk dat de bedoelde Maatschappij in den laatsten tijd voldoende blijken van haar goede wil ten opzichte der inheemsche bevolking heeft gegeven.

Wat betreft de aanval van het lid Eman op den dienstdoenden Ambtenaar van het Openbaar Ministerie, meent spreker, dat het ~~lid Eman~~ hier niet de juiste plaats is om deze zaak te behandelen. Het lid Eman kan zich - indien hij zulks nog niet gedaan heeft - over dezen ambtenaar bij zijn chef beklagen. Maar het lid Eman schijnt de Raad van Politie als paard voor zijn wagen te willen spannen, om te komen waar hij wenscht te komen, doch waar hij niet komen kan.

Spreker zegt verder dat het lid Eman gezegd heeft dat door den heer C. Raven op initiatief van Pastoor Koenen voedsel verstrekking aan schoolkinderen op de Noord plaats vindt, waaraan het lid Eman grootendeels bijdraagt. Spreker betwijfelt het of het initiatief van den Pastoor is uitgegaan, doch het doet hem genoegen te hooren dat het lid Eman zulk een filantropisch doel steunt en hij hoopt zeer dat de heer Eman hiermede zal blijven doorgaan, ook nadat de a.s. verkiezing heeft plaats gehad.

Het lid Eman hierop het woord verkrijgende antwoordt dat het niet zijn bedoeling was hier in den Raad een klacht te doen tegen den dd. Ambtenaar van het Openbaar Ministerie, doch dat hij slechts een opmerking maakte en hij zeer zeker in den Raad aanmerkingen mag maken. Verder zegt spreker, dat het lid Arends opzettelijk tegen hem opgejaagd schijnt te zijn, in den voorlaatste zinsnede van zijn rede heeft hij niet gesproken over wat door hem gedaan wordt voor de voedselverstrekking aan ondervoede kinderen, maar wel over wat door derden gedaan werd en welk doel z.i. ondersteuning van gouvernementswege verdient.

Na een over en weer spreken over de werkeloosheid, wordt nadat niemand meer eenig voorstel te doen had noch het woord verlangde, de ver-

gadering gesloten.
Aldus voorgelezen; goedgekeurd en gearresteerd in de Vergadering van Dinsdag den derden November 1931.

De Voorzitter.

Wagemaker

De Landraden:

J. R. Arends

A. Deusenbroek

De Secretaris.

G. J. Oduber

No 5.

Vergadering van den Raad van Politie op Dinsdag den 3e November 1931.

Aanvang 8 uur, 's avonds.

Tegenwoordig: de heeren: S. Wagemaker - Gezaghebber Voorzitter, Dr. J. R. Arends, lid en H. Oduber, Secretaris.
Afwezig: de heer J. H. Eman, zonder kennisgeving.
De Voorzitter opent de vergadering en stelt den Secretaris in de gelegenheid de notulen van de vorige vergadering voor te lezen, die ongewijzigd worden goedgekeurd en gearresteerd.
Hierna wordt overgegaan tot het nazien der bewijsstukken van de benoembaarheid van de nieuw verkozen landraad, de heer Dr. Deusenbroek, welke stukken als afdoende worden aangenomen en de benoemde toegelaten en zoodoende geïnstalleerd wordt, na alvorens den voorgeschreven eed in handen van den Gezaghebber te hebben afgelegd.
De Voorzitter resumeert hierop de stijgende belangstelling van het publiek in de zaken het algemeen belang rakende, welke z. i. culmineerde bij de laatste verkiezing, die spreker betreurd niet te hebben meegemaakt, doch waarvan hij alle details kent. Spreker richt daarna een kort woord van welkom tot den nieuwen landraad en spreekt daarbij de hoop uit dat de goede verstandhouding en samenwerking die gedurende de twee en een halve jaar dat hij dezen Raad presideert geheerscht hebben, zullen blijven voortduren, hetgeen z. i. slechts het algemeen belang ten beste zal kunnen komen. Spreker drukt tevens zijn spijt uit, dat het afgetreden lid Eman, niet ter vergadering is verschenen om persoonlijk afscheid van hem te nemen, daarbij zeggende dat deze voor tien lange jaren deze post waargenomen heeft naar zijn beste weten en kunnen en met hart voor de belangen van zijn geboortegrond heeft gehandeld en meermalen daarvoor in de bres heeft gestaan, spreker drukt eindelijk zijn wensch uit dat het het aftredend lid verder goed moge gaan.

Het lid Dussenbroek hierop het woord verkrijgende, spreekt de volgende rede uit:

Mijnheer de Voorzitter,

Geachte Collega,

Met het belang van Aruba voor oogen hoop ik, dat Uwe woorden zooeven gesproken in vervulling mogen gaan.

Ik dank U zeer en hartelijk voor Uwe gelukwenschen. Dokter Arends en ik hebben elkander op ander terrein en niet alleen medisch leeren kennen; moge de goede verstandhouding zich mede onder Uwe leiding als Voorzitter van de Politieraad handhaven.

Dat daarmede de belangen van Aruba in den ruimsten zin van het woord, zoowel van de bevolking als anderszins, het meest gediend worden, behoeft geen nader betoog.

Mijnheer de Voorzitter, vergunt U mij, dat ik deze gelegenheid te baat neem, om bij wijze van entree in den Raad van Politie, enkele algemeene beschouwingen ten beste te geven.

Bij de bestudeering van de verschillende reglementen, het Bestuur van dit eiland betreffend, heb ik getracht een antwoord te vinden op de volgende vragen:

Waarom heeft de regeering het instituut "Raad van Politie" in het leven geroepen en wat is de taak van den Landraad als lid van den Raad van Politie?

In het regeeringsreglement is een artikel van 1921, No 117, dat luidt als volgt: De Gezaghebber wordt in de uitoefening van het dagelijks bestuur bijgestaan door twee Landraden, en art. 124: De Raad van Politie dient wegens alle zaken het eiland betreffend, de Gouverneur van bericht en raad.

In het boek: "Handelingen over de reglementen op het beleid der regeering in de kolonie Suriname en Curaçao, bewerkt door Mr. Dr. H.W.C. Bordewijk, staat als 1e memorie van toelichting bij art. 117: De Landraden kunnen eenigermate vergeleken worden met de wethouders in onze gemeenten.

Niettegenstaande deze artikelen duidelijke taal spreken, zou ik nog gaarne meerdere instructies voor den Raad van Politie en ter zijner tijd van U, Mijnheer de Voorzitter, gaarne Uwe meening vernemen, speciaal wat betreft de 1e memorie van toelichting op art. 117. Misschien is de taak van den Landraad meer bepaald als uitgemaakt is de vraag:

Wat zijn zaken het dagelijks bestuur betreffend?

De bestudeering van de verschillende archieven leverde interessante toestanden op. Vraagstukken, die reeds in 1899 urgent waren, wachten heden, na 32 jaren, met nog grootere urgentie, nog steeds op de oplossing.

In "West Indië in het Parlement" door J.M. Plante Febure, vond ik op pag. 135, over decentralisatie van het Bestuur, dat reeds in 1899 zeer verscheidene malen werd aangedrongen op decentralisatie van het Bestuur: dat, ofschoon het eiland Curaçao ruimschoots in zijn behoeften kon voorzien en zelfs een flink bedrag overhield. Tengevolge van de staatsrechtelijke samenkoppeling van dit eiland met de 5 overige eilanden, waarvan, met uitzondering van Aruba, jaarlijks het saldo nadeelig was, op Curaçao nieuwe belastingen moesten worden ingevoerd. Dit zou niet het geval zijn, indien het eiland zijn eigen bestuur had.

Hetzelfde geldt nog heden ten dage met dit verschil, dat ook het eiland Curaçao te kort komt en geen kleine bedragen, zoodat het resultaat is, dat Aruba, en alleen het kleine Aruba, dat zich altijd heeft kunnen bedruipen, nu ook nog voor het eiland Curaçao mag betalen.

Mijnheer de Voorzitter, wat in 1899 urgent was, ik herhaal, is het nu nog in hoogere mate, n.l. decentralisatie van het Bestuur.

Ik hoop, dat ook de politieraden kans gegeven wordt het nieuw ontworpen Regeerings reglement te bestudeeren en hun meening te zeggen, opdat

voldaan kan worden aan art. 124: De Raad van Politie dient wegens alle zaken het eiland betreffend de Gouverneur van bericht en raad.

Ik ben overtuigd, dat wanneer decentralisatie van bestuur, in den geest van Gemeenteraden, die hun eigen financiën beheeren, onder een algemeen Bestuur; Staten van Curaçao, of welke naam dan ook, in, laat ik zeggen 1921 of 1915, desnoods 1905 reeds zijn beslag had gekregen, heden ten dage Aruba er beter geoutilleerd uit zou zien.

Arm Aruba, arme Raad van Politie, die niet eens een onderdak heeft om te vergaderen en Aruba's belangen te behartigen, maar als een bedelaar moet vragen om onderdak bij de dienaren van het Gerecht.

Hadden wij, wat reeds in 1899 noodig was, nu gehad, wat zouden we prachtige wegen hebben. Wat zouden we een model paviljoen kunnen hebben voor onze verwaarloosde tuberculose patienten, wat zouden we..................; maar laat ik niet droomen, hoe het had kunnen zijn.

Zijne Excellentie den Gouverneur zeide bij de opening van den nieuwen weg: "Aruba mag nu wel tevreden zijn." Met alle eerbied voor den drager van het hoogste wereldlijke Gezag in dit Gebiedsdeel, moet het mij van het hart: "Neen Excellentie, tevreden zijn we nog niet."

Mijnheer de Voorzitter, alvorens ik eindig, moet ik dank zeggen aan die stemgerechtigden, die in mij iemand zagen, om de belangen van Aruba te behartigen.

Dat de onmisbare zegen van den Allerhoogste op mijn arbeid als landraad moge rusten.

Ik heb gezegd.

De Voorzitter op de rede van het lid Dussenbroek antwoordende zegt, dat z.i. het door de vorige spreker gesprokene valt buiten den gezichtskring van den Raad van Politie, die geen critiek mag uitoefenen op de indeeling van dit gebiedsdeel, doch dit moet overlaten aan hoogere wetgevende colleges. Het zal wel niet de bedoeling van den vorigen spreker zijn om reeds een antwoord op zijn vragen te verwachten, doch dit wil spreker wel zeggen, dat zoolang de eenheid van Groot Nederland bestaat het streven moet zijn naar centralisatie. Vooral in deze tijden van economische depressie moet de saamhorigheid van de gebiedsdeelen bevorderd worden. Alleen daardoor zal het mogelijk zijn om het schip van Staat in veilige haven te brengen. Het motto in deze tijd moet zijn zooals bij de schepen in den storm: "Laat ons bij elkaar blijven tot onderlingen hulp en steun."

Wat betreft de bewering dat Aruba meer opbrengt in de koloniale kas dan aan dit eiland wordt besteed meent spreker met dergelijke uitspraken zeer voorzichtig te moeten zijn. Als wij nagaan welke nieuwe werken al niet in de laatste twee jaren hier op Aruba van Gouvernementswege zijn tot stand gekomen, om maar even aan te stippen de nieuwe weg naar San Nicolaas van f600.000, de nieuwe steiger te Oranjestad van f400.000, de verbetering en asphalteering der straten te Oranjestad f........ de aan te leggen waterleiding in totaal ver boven de millioen guldens, dan moet men tot de slotsom komen dat hetgeen Aruba in die jaren opgebracht heeft de aanleg dezer werken onmogelijk heeft kunnen dekken. Trouwens deze werken zijn alleen tot stand gekomen omdat de behoefte daaraan door de tijdsomstandigheden is ontstaan. Al was er decentralisatie hier op Aruba, dan zouden deze werken, indien de petroleum maatschappijen zich hier niet gevestigd hadden, niet zijn gekomen.

Het lid Arends daarop het woord verkrijgende heet zijn medelid hartelijk welkom in den Raad en geeft hem de verzekering dat van zijn kant steeds het streven gericht zal zijn op samenwerking. Spreker hoopt dat zijn medelid en collega zijn taak zal opvatten in den geest van het Regeerings reglement, het prestige van den Raad zal hoog houden en niet er op uit zal

Ten reeds.

zijn om misbruik makende van zijn positie persoonlijk voordeel na te jagen.

Als 2e punt van de agenda worden na een korte discussie beide Landraden aangewezen als Ambtenaar van den Burgerlijken Stand.

Als 3e punt van de agenda wordt door den Secretaris kennisgegeven van de ingekomen stukken v.l. 1229. brieven, in het papiamentsch opgesteld, door ingezetenen van het eiland Aruba aan den Raad gericht, waaronder twee zonder handteekening en verscheidene door derden namens de schrijvers geteekend, waarvan de vertalingen luiden als volgt:

1e Raad van Politie - Aruba - Wel Edele Heeren.

Ik heb hierbij de eer Uwen Raad beleefd te verzoeken middelen te beramen om Dr. Deusenbroek of Dr. Arends te bewegen, hun mandaat als Landraad, waar zij dat tegen onzen zin bekleeden, neer te leggen, opdat wij weer in de gelegenheid gesteld worden den heer J. H. Eman, die onzen vertrouwensman is, te verkiezen. - Hoogachtend.

2e Raad van Politie - Aruba - Wel Edele Heeren.

Ik heb hierbij de eer Uwen Raad beleefd te verzoeken, middelen te beramen om Dr. Deusenbroek te bewegen, zijn mandaat als Landraad neer te leggen, waar hij tegen onzen zin verkozen is, daardoor de gelegenheid openstellende tot een nieuwe verkiezing, ons zoodoende gelegenheid gevende, meneer Eman te verkiezen; die ons vertrouwensman is. - Hoogachtend. -

Welke stukken door den Raad voor kennisgeving worden aangenomen.

Bij de rondvraag bepleit het lid Deusenbroek de gewenschtheid van een begraafplaats in de buurt van San Nicolaas.

De Voorzitter zegt naar aanleiding hiervan toe om met de katholieke kerkbesturen de noodige besprekingen ~~te~~ houden, ten einde in deze behoefte te kunnen voorzien.

Het lid Arends het woord verkrijgende vraagt den Voorzitter eenige inlichtingen te willen geven omtrent den aan te leggen waterleiding. ~~waarop~~

Waarop de Voorzitter, zegt dat er hard gewerkt wordt aan de voorbereidende maatregelen; dat er eerst sprake was van aanvoer van drinkwater uit de Vereenigde Staten, doch dat dit plan is losgelaten eensdeels doordien de Petroleum Maatschappij niet meer voldoende tankschepen uit Amerika krijgt die als ballast water kunnen aanbrengen; zoodat een geregelde aanvoer niet verzekerd is, anderdeels omdat de proeven tot het reukloos maken ~~van~~ dat water geen bevredigende resultaten heeft opgeleverd, zoodat besloten is ook hier een distillatie inrichting te bouwen - en wel op de hoogte bij Balashi zoodat eventueel de voorziening welke voorloopig alleen voor Oranjestad geprojecteerd is, uitgebreid zal kunnen worden voor de districten.

Het lid Arends zegt verder dat bij het bouwen van de diverse gouvernements gebouwen ramen en kozijnen uit Curaçao worden aangevoerd, hetgeen niet billijk is ten opzichte van de inheemsche werkkrachten, waarvan velen thans werkloos zijn.

De Voorzitter antwoordt hierop dat het Gouvernement contracten heeft loopen met timmerlui op Curaçao, die ~~uitgezonden~~ uitgezonden zijn. Nu er weinig werk is worden deze arbeiders te werk gesteld bij het bouwen van deze onderdeelen om hun niet geheel zonder werk te laten, dus uit een economisch oogpunt.

Het lid Arends constateert dat zulks niet billijk is tegenover Aruba. -

Genoemde lid, Arends, terugkomende tot zijn voorstel in de voorgaande vergadering welke †afgekeurd. toe† ~~gelaten~~ werd, zegt dat het hier geen voorstel van hem betreft, maar de plicht van den Raad is volgens art 46 van de keurverordening P.B. 1869 #24, ~~om zelve op of tien~~ een beredeneerd verslag uit te brengen ~~omtrent de orde~~ of door toe- of afname ~~van~~ van de bevolking of ~~de stoffelijke~~ welvaart van het eiland het bij art 5 van die verordening ~~P.B.~~ Fgenoemd bedrag. verhoogd of wel verlaagd dient te ~~worden~~ worden.

Na een korte discussie wordt besloten ~~in~~ dit punt op de agenda van de eerstvolgende vergade-

ring te plaatsen.

Niemand meer het woord verlangende en niets meer te behandelen hebbende, sluit de Voorzitter de vergadering.

Aldus voorgelezen, goedgekeurd en gearresteerd in de Vergadering van Maandag den 9e November 1931.

De Voorzitter.
Wagemaker

De Landraden:
J. R. Arends
A. F. Dussenbroek

De Secretaris
H. Oduber

N°. 6.

Vergadering van den Raad van Politie op Maandag den 9e November 1931.

Aanvang 8 uur 's avonds.

Tegenwoordig: de heeren S. Wagemaker, Gezaghebber-Voorzitter, Hrn. J. R. Arends en A. F. Dussenbroek, leden en H. Oduber, Secretaris.

De Voorzitter opent de vergadering en stelt den Secretaris in de gelegenheid de notulen van de vorige vergadering voor te lezen, die ongewijzigd worden goedgekeurd en gearresteerd.

Bij het 1e punt van de agenda, licht de Voorzitter de voorgestelde wijziging van art. 30 van de plaatselijke keuren voor het eiland Aruba, opgenomen in P. B. 1919. #6, op de volgende wijze toe;

Daar bij windkeeringen het Dorp San Nicolaas veel last en hinder van de gassen die verspreid worden door de acid-plant van de aldaar gevestigde petroleum maatschappij, ondervindt, die volgens medici schadelijk voor de gezondheid zijn en alle mogelijke naslepen kunnen hebben, is spreker, na gepleegd overleg met den Gouverneur, ertoe overgegaan om Uwen Raad een aanvulling van de politiekeur van 26 Maart 1918 voor te leggen, die de politie in staat stelt om bij onwilligheid van de Lago petroleum maatschappij om aan dit euvel tegemoet te komen, met de wet in de hand daaraan paal en perk te stellen.

Spreker wenscht gaarne de zienswijze van de leden omtrent het concept van dit artikel te vernemen.

Het lid Arends, het woord verkrijgende, zegt dat hij voornemens was over dit onderwerp te spreken, maar aangezien het Bestuur zelf ingezien heeft, dat tegen dit euvel werkelijk dient opgetreden te worden en hem thans de gelegenheid wordt gegeven om maatregelen te treffen waardoor er een einde aan gemaakt kan worden, ziet spreker daarvan af, echter wenscht spreker dit te releveeren: Vooraanstaande menschen bij die maatschappij beweren dat zij gedurende een langen tijd in deze gassen gewoond hebben, zonder eenigen last of hinder, hoegenaamd, hiervan ondervonden te hebben. Dit betwijfelt spreker ten sterkste, en

de gebeurtenissen van de laatste dagen hebben spreker nog meer versterkt in zijn geloof, immers de vraag rijst bij hem op, indien het door bovengenoemde heeren beweerde werkelijk waar was, waarom moest dan de acid-plant op 1, 8 en 9 November j.l. stopgezet worden, toen n.l. de wind uit het zuidwesten en westen begon te waaien, waardoor de gassen door deze inrichting verspreid over de kolonie der maatschappij dreven en die kolonie onder die gassen bevuild te liggen? Wil dat soms zeggen dat de Arubanen wel de last en schadelijke gevolgen mogen ondervinden, maar de Amerikanen daarvan bevrijd moeten blijven?

Wanneer dat voor de Amerikanen gedaan wordt, meent spreker, dat als de maatschappij consequent wil blijven, zulks ook het geval moet zijn voor de Arubanen. Zij zouden allicht willen aanvoeren dat zij juist op die bewuste dagen geen zwavelzuur noodig hadden, maar dan zou het een hoogst merkwaardige toeval zijn.

Het lid Dussenbroek, het woord verkrijgende, zegt dat hem genoegen doet te zien, dat er eindelijk stappen in deze richting ondernomen wordt en zegt daarbij zijn volle medewerking toe.

Het lid Arends het woord weder nemende, zegt dat hij hoopt dat de Gouverneur zonder dralen zijn goedkeuring aan de aan te brengen wijziging van art. 30 zal hechten.

Het lid Dussenbroek en de Voorzitter sluiten zich hierbij aan.

Na eenige discussie wordt de wijziging van art. 30 aangenomen, zoomede een nieuw artikel 30a.F

De Voorzitter stelt hierop voor, om het 2e punt van de agenda in een voortgezette vergadering met gesloten deuren te behandelen, welk voorstel met algemeene stemmen wordt aangenomen.

Bij de rondvraag, zegt het lid Dussenbroek het woord verkrijgende, dat Pastoor Hendriks hem over de werkeloosheid gesproken heeft en dat deze de toestand zoo ernstig inziet en de ontevredenheid onder de arbeiders zoo groot acht, dat hij niet langer voor rust en orde durfde instaan. Dat zooals 't den Voorzitter wel bekend zal zijn, zijn reeds bedreigingen tot uiting gekomen, tegen het vreemde werkvolk, de maatschappij en zelfs den Gezaghebber, in den vorm van aanplakbiljetten. Spreker weet dat de Gezaghebber van goeden wil is zooveel mogelijk Arubanen te laten werken bij de maatschappij - maar wanneer nog alle plaatsen door Arubanen bezet werden dan nog blijft er een groot aantal werkloozen over. Spreker vraagt of het Gouvernement niet iets hiervoor zou kunnen doen. Hij gelooft dat een arbeidsbeurs veel te bereiken zou zijn, waardoor men ook een betere kijk op zaken zou kunnen krijgen.

Spreker verder gaande geeft het volgende staaltje: Aruba heeft in 1928 f 721.000 opgebracht, terwijl de uitgaven f 280.000 beliepen, zoodat er een bedrag van f 441.000 overgehouden werd; in 1929 f 1.183.000 en f 654.000, dus een overschot van f 539.000; in 1928 en 1929 dus ruim een millioen gulden; kan de werkeloosheid hieruit niet bestreden worden?

De Voorzitter hierop antwoordende, zegt dat de financieele stand van zaken van de kolonie zeer problematisch is, verder dat de inkomsten op het eiland Curaçao geweldig zijn gedaald, zoozelf dat de meest optimistisch gestemden nu pesimistisch zijn.

Er bestaat een bouw- en leeningsfonds van f 3.000.000 waarmede ook op Aruba gebouwd is, een schuld die de kolonie heeft aan Rijksschatkist, voor de aflossing waarvan voorzien zal moeten worden. De kwestie nu is of het goede politiek zal zijn in dezen tijd van malaise grootere bedragen op te nemen of een gereserveerd politiek te voeren. Volgens spreker kan thans de richtsnoer niet anders zijn dan: de kolonie geve niet meer uit dan zij heeft, daar wij reeds een schuld van f 3.000.000 hebben, welks aflossing niet zonder aanboring van nieuwe bronnen, die het heele gebiedsdeel zullen treffen, kan geschieden. Met dit voor oogen, denkt spreker dat de tegenwoordige financieele positie gehandhaafd dient te worden.

Hoe grooter de schuld, hoe meer er naar aanboring van nieuwe bronnen gestreefd zal moeten worden en hoe grooter de lasten. Of het een of het ander.

Het lid Dussenbroek, repliceert hierop, dat Aruba genoeg geld opbrengt dan dat wij machteloos tegenover de werkeloosheid zouden staan en vraagt waar die een millioen gulden, zooals uit voormeld staat als overschot blijkt te zijn, gegaan zijn.

De Voorzitter zegt hierop dat bij de aanstaande bouw van de waterleiding er een werkgelegenheid zal komen voor 100 man gedurende eenige maanden, waardoor eenige verlichting in de werkeloosheid zal komen. Verder wordt ter bestrijding van de kwade gevolgen van werkeloosheid thans te San Nicolaas onder het vreemde element nauwkeurig nagegaan, wie geen werk heeft en deze personen uitgewezen.

Spreker releveert vervolgens hoe de bevolking van Aruba, dat vroeger uitsluitend leefde van landbouw en vischvangst, gedurende de laatste jaren zich is gaan aanpassen aan de hier gevestigde petroleum industrie, hetzij als arbeider, hetzij als vrachtrijder of leverancier van steenen, zand en grint. Thans krijgt men deze menschen er haast niet meer toe terug te keeren tot den landbouw. Wat te betreuren is. Want niet uit het oog mag verloren worden dat de petroleum industrie slechts temporaire is. Daarom moeten wij er naar streven onder de bevolking liefde te kweeken voor den landbouw.

Spreker vindt het idee van de oprichting van een arbeidsbeurs zeer goed.

Het lid Arends verklaart zich eveneens voor de oprichting van een arbeidsbeurs en zegt verder dat het op den weg van het Bestuur ligt ernstige maatregelen te nemen ter voorkoming van het verder uitbreiden van deze werkeloosheid, ter voorkoming van de groote ontevredenheid die onder de bevolking heerscht en stelt den Raad voor, om den Gouverneur te verzoeken de gelden voor het onderhoud van wegen enz. voor 1932, nu reeds ter beschikking te stellen, teneinde het Bestuur van Aruba in staat te stellen, eenigermate de werkeloosheid hier het hoofd te bieden.

Het lid Dussenbroek stemt met dit voorstel in en op zijn beurt ~~stelt~~ voor dat de Raad zulks radiographisch zou doen, welk voorstel met meerderheid van stemmen wordt aangenomen.

† stelt.

Na eenige discussie wordt met algemeene stemmen aangenomen het voorstel van het lid Dussenbroek tot oprichting van een algemeene begraafplaats in de buurt van San Nicolaas.

Niemand meer het woord verlangende sluit de Voorzitter deze openbare vergadering en gaat de Raad over tot een geheime vergadering.

Aldus voorgelezen, goedgekeurd en gearresteerd in de Vergadering van Vrijdag den 18e December 1931.

De Voorzitter.

[signature]

De Landraden:

[signature]

[signature]

De Secretaris.

[signature]

No. 7. Vergadering van den Raad van Politie op Maandag den 9e November 1931, met gesloten deuren.

Voortzetting van de vergadering aangevangen te 8 uur des 's avonds, met de bij voornoemde vergadering aanwezige leden.

De Voorzitter leidt deze vergadering op de volgende wijze in: Het doel dezer vergadering met gesloten deuren is, om de leden in de gelegenheid te stellen, hunne meening omtrent het tweede punt van de agenda van de voorgaande vergadering, nijvelijk uit te spreken, waarna overgegaan wordt tot de behandeling dier punt.

Het lid Arends het woord verkrijgende, zegt dat hij zou willen voorstellen om het verslag uit te brengen in den geest dien artikel 46 van de Kiesverordening ademt, door er op te wijzen dat de norm van f500.- gesteld voor de kiesbevoegdheid in den tegenwoordigen tijd eenige malen is vermeerdert zoodat om deze norm vast te houden op de juiste wijze, het geldelijk bedrag bepaald bij art 5, lit. a. dient verhoogd te worden.

Het lid Dussenbroek het woord verkrijgende, zegt meer te gevoelen voor handhaving van het vijgeerend artikel, om zooveel mogelijk ingezetenen gelegenheid te geven, door stemming medezeggenschap in den gang van zaken op dit eiland te hebben.

De Voorzitter spreekt zich hierop uit, in den geest van het lid Dussenbroek.

Hierop verzoekt de Voorzitter den Secretaris het beredeneerd verslag samen te stellen.

Niemand meer het woord verlangende en niets meer te behandelen hebbende, sluit de Voorzitter de vergadering.

Aldus voorgelezen, goedgekeurd en gearresteerd in de vergadering van 22e Januari 1932.

De Landraden: J R Arends, A. F. Dussenbroek

De Voorzitter: Wagemaker

De Secretaris: J. Oduber

No 8. Vergadering van den Raad van Politie op Vrijdag den 18e December 1931.

Aanvang 8 uur 's avonds.

Tegenwoordig: de heeren I. Wagemaker, Gezaghebber Voorzitter, Hrn. J. R. Arends en A. F. Dussenbroek, leden en H. Oduber, Secretaris.

De Voorzitter opent de vergadering en stelt den Secretaris in de gelegenheid de notulen van de vorige vergadering voor te lezen, die nadat het lid Dussenbroek opgemerkt en op de wenschelijkheid gewezen had, dat de tekst van de aangehaalde wijziging van de keur van den 26e Maart 1918 P.B. 1919 No 6, houdende bepalingen omtrent de straatpolitie en andere politievoorschriften, in deze notulen opgenomen zouden worden en besloten wordt dit alsnog te doen, worden goedgekeurd en gearresteerd.

Aan het slot van den zin, in de notulen van de voorgaande vergadering, luidende: Na eenige discussie wordt de wijziging van art 30 aangenomen, zoomede een nieuw art 30a, wordt alsnog toegevoegd: "zoodat de tekst hiervan luiden zal: Ontwerp-keur tot wijziging en aanvulling van de keur van de keur van den 26e Maart 1918. (P.B. 1919. No 6.) houdende bepalingen omtrent de straatpolitie en andere politievoorschriften op het eiland Aruba.

Artikel I: De keur van den 26e Maart 1918 (P.B. 1919 No 6.) houdende bepalingen omtrent de straatpolitie en andere politievoorschriften op het eiland Aruba, wordt gewijzigd en aangevuld als volgt:

Artikel II In artikel 30 worden de woorden "in het stadsdistrict" benevens de woorden "of schadelijke en walgelijke lucht verspreidt, indien zulks op de nabijgelegen erven of op den openbaren weg waargenomen kan worden;" uit dit artikel weggelaten.

Artikel III. Tusschen de artikelen 30 en 31 wordt een nieuw artikel ingevoegd, luidende:

Art 30a. Het is verboden, zonder voorafgaande toestemming van het plaatselijk Hoofd van Politie, in een bedrijf eenige inrichting in werking te hebben, welke voor derden gevaar, schade of kwalijke ri-

kende gassen of lucht uitlaat of verspreidt. De bestuurders van het bedrijf is verplicht op eerste aanzegging door en namens het plaatselijk Hoofd van Politie deze inrichting buiten werking te stellen."

Als punt 1 der agenda is aan de orde het voorlezen der ingekomen stukken n.l. een schrijven van Z. E. den Gouverneur waarin deze, aan de hand van toegezonden notulen der vorige vergadering, de Raad ter betere informatie omtrent de in de laatste jaren voor Aruba uitgegeven gelden, inlichtingen verstrekt over het bedrag dat uit het leeningsfonds Aruba is ten nutte gekomen en er verder op wijst dat op de begrooting de voornaamste bedragen altijd zijn begrepen in de artikelen voor alle eilanden. Na voorlezing vraagt de Voorzitter of iemand daaromtrent het woord verlangd. Waarop het lid Dussenbroek opmerkt dat hij op de vorige vergadering gesproken heeft over het overschot van f1000 000.- over de jaren 1928 en 1929, terwijl in den brief van den Gouverneur inlichtingen worden verschaft over de jaren 1930 en 1931, welke inlichtingen niet gevraagd waren, zoodat voor hem nog steeds onbeantwoord is gebleven de vraag waar dit millioen gebleven is.

De Voorzitter antwoordt hierop dat deze beantwoording is te vinden in het tweede deel van het schrijven, waar er op gewezen wordt dat een groot bedrag van de begrooting voor Aruba is aangewend onder de posten uitgaven voor alle eilanden en die als zoodanig niet in het oog springen.

Het lid Dussenbroek meent dat het deel der begrootingsposten aan Aruba besteed, niet in evenredigheid is met hetgeen Aruba opbrengt. Het is hem niet te doen om critiek te oefenen op het Bestuur van Curaçao of den Kolonialen Raad, doch hij meent het recht te hebben te weten waar het geld afkomstig van Aruba's opbrengsten heengaat.

De Voorzitter vraagt hierop krachtens welke bepalingen het lid Dussenbroek dit recht meent te kunnen ontleenen; waarop dit lid antwoordt, dat dit recht aan den Raad van Politie als een wetgevend lichaam toekomt.

De Voorzitter verwijst daarop naar artikel 101 van het Regeerings reglement van Curacao, waarin ~~duidelijk~~ uitdrukkelijk wordt bepaald dat de Gouverneur de begrooting ontwerpt en ter goedkeuring doorzendt naar den Kolonialen Raad; verder wordt niemand het begrootingsrecht toegekend of opgedragen, zoodat de begrooting opgemaakt door den Raad van Politie moet worden beschouwd als een opgave van de verlangens en behoeften van dit onderdeel van het gebiedsdeel, die den Gouverneur als leidraad dient bij de opmaking der Koloniale begrooting.

Beiden leden zijn daarop van oordeel dat het dan geen zin heeft om een begrooting op te maken.

Verder bestrijdt de Voorzitter de meening als zoude de Raad van Politie uit hoofde van zijn bevoegdheid tot het maken van plaatselijke keuren, daaruit het recht verkrijgen medezeggingschap te hebben over de begrooting, ten opzichte van de besteding der gelden. Hij wijst er op dat b.v. de gemeenten in Holland slechts het beschikkings- dus ook begrootingsrecht hebben over inkomsten uit eigen middelen en de rijksinkomsten daarbuiten vallen en volgens spreker heeft Aruba slechts koloniale inkomsten, die gelijk te stellen zijn, met rijksinkomsten, zoodat de Politie Raad daarop geen uitsluitend recht voor besteding in zijn ressort kan gronden.

Het lid Arends het woord verkrijgende, zegt dat dit voorbeeld van den Voorzitter een slecht gekozen is en wijst daarbij op de gemeente Kampen, die alleen Rijksbelasting moet betalen en geen gemeentelijke en zegt verder zich geheel te stellen op het standpunt van het lid Dussenbroek, ten aanzien van het recht om te weten hoe de door Aruba opgebrachte gelden worden aangewend en wel op grond van hun positie van vertegenwoordigers van de belasting betalers, die toch zeker mogen weten hoe de belastinggelden worden besteed.

De Voorzitter antwoordt hierop dat het lezen van verhandelingen in den Koloniale Raad tijdens de bespreking en vaststelling der begrooting ieder belangstellende gelegenheid geeft om kennis te nemen van de bestemming die aan de gelden gegeven worden.
Nogmaals wenschte spreker er op te wijzen dat de vaststelling der cijfers voor het gebiedsdeel voor ieder zijn na te gaan, maar dat het onmogelijk is om voor ieder onderdeel van het gebiedsdeel daarvan kennis te nemen. Zijns inziens heeft Aruba niet te klagen gezien hetgeen in de laatste 3 jaren tot stand gekomen zijn, terwijl bijna 2/3 van het bouwfonds van f 3000.000.- voor Aruba is aangewend geworden.

Het lid Arends het woord verkrijgende, zegt dat er wel een leening voor Curaçao, het zoogenaamde bouwfonds is gesloten, waarvan Aruba 2/3 gekregen heeft, doch dat voor wat Aruba betreft een leening niet noodig was, aangezien Aruba over deze jaren een overschot van f 2000.000.- heeft gehad.

Bij de algemeene beschouwing op punt 2 der agenda n.l. Ontwerp begrooting van uitgaven voor het dienstjaar 1933 zegt het lid Dussenbroek, dat het geen zin heeft een begrooting van uitgaven vast te stellen, terwijl men niet weet op hoeveel de opbrengst der middelen geraamd wordt.

De Voorzitter antwoordt daarop dat de begrooting der uitgaven niets anders is als een overzicht van de behoeften in 1933 die altijd om dezen tijd moet worden ingediend, terwijl de begrooting van inkomsten is gebaseerd op de uitkomsten van de voorafgaande jaar, zoodat die raming niet kan worden opgemaakt voor het nieuwe jaar is begonnen.

Het lid Arends merkt daarop nog op, dat om een juiste begrooting van uitgaven te kunnen maken men eerst moet weten de inkomsten die daartegenover zullen staan.

Het lid Dussenbroek het woord verkrijgende, meent dat het geen zin heeft een begrooting van de loopende uitgaven vast te stellen, daar deze geheel gewijzigd kan worden door het Bestuur op Curaçao en er altijd uitgaven op gebracht kunnen worden die men op Aruba niet wenscht, zooals bijvoorbeeld de watervoorziening ad f 400.000.-

Hierop antwoordt de Voorzitter, dat deze post in 1931 door den Politie Raad op de begrooting is gebracht.

Het lid Dussenbroek zegt daarop dat de oplossing van het watervraagstuk door den Raad in die dagen anders is gedacht.

Hierna komt het ontwerp begrooting in behandeling en worden na eenige discussie de navolgende posten gewijzigd:
Art. 3 b. wordt verhoogd met f 250.- ter aanschaffing van vakliteratuur voor het Kantongerecht.
Art. 17 b. wordt verhoogd met f 360.- om dat meer in overeenstemming te brengen met de aangevraagde gelden voor den Protestantsche Predikant.
Art. 38 d. worden gelden aangevraagd om de huur van het gerechtsgebouw daaruit te kunnen bestrijden.
Art 60 b. wordt verhoogd met f 960.- om de toelagen van deze ambtenaren in overeenstemming met die op Curaçao te brengen.
Art. 109 b. wordt verhoogd met f 500.- ter aanschaffing van meubilair voor de gerechtszaal tevens trouwzaal.
Art. 118. wordt een bedrag van f 60.000 uitgetrokken om de tuberculose te kunnen bestrijden. Het lid Dussenbroek dat dit voorstel doet, wijst op het reeds behaalde succes in het San Pedro Hospitaal, waar twee kleine kamers voor dit doel gebruikt worden.
Bij de behandeling van den post reinigingsdienst, zegt het lid Dussenbroek van den gouvernements-geneeskundige te St Nicolaas Dr. Robles te hebben vernomen dat de reinheidstoestand in het negerdorp St. Nicolaas weder afneemt om reden de reinigingstruck soms voor openbare werken gebruikt wordt en nu en dan voor groenten vervoer naar de stad.

De Voorzitter protesteert nadrukkelijk tegen deze uitlating van Dr. Robles tegen de Landraden en het ter tafel brengen in deze vergadering, aange-

zien hem daarvan niets is medegedeeld en hij het de plicht acht van genoemden gouvernements/gemeentedeskundige en de uitvoerende dienst allereerst daarmede op de hoogte te stellen, om deze gelegenheid te geven daarnaar een onderzoek te kunnen instellen.

Het lid Arends is het met de zienswijze van den Voorzitter eens.

Waarna de begrooting in haar geheel wordt aangenomen.

Bij de rondvraag verlangde niemand meer het woord en had ook niemand eenig voorstel te doen, waarop de Voorzitter de vergadering sluit.

Aldus voorgelezen, goedgekeurd en geaccordeerd in de vergadering van Vrijdag den 22e Januari 1931.

De Voorzitter

Wagemaker

De Landraden:

J.R. Arends

A.F. Dussenbroek

De Secretaris.

H.J. Oduber

N°1. Vergadering van den Raad van Politie op Vrijdag den 22e Januari 1932.

Aanvang 8 uur 's avonds.

Tegenwoordig: de heeren I. Wagemaker - Gezaghebber-Voorzitter, Drs. J.R. Arends en A.F. Dussenbroek, leden en H. Oduber, Secretaris.

De Voorzitter opent de vergadering en stelt den Secretaris in de gelegenheid de notulen van de vorige vergadering voor te lezen, die ongewijzigd worden goedgekeurd en gearresteerd.

Als 1e punt der agenda is aan de orde de behandeling van de navolgende ontwerp-keur:
Keur van den .... tot wijziging en aanvulling van de keur van den 26sten Maart 1918 (P.B. 1919. #6), houdende bepalingen voor de straatpolitie en andere politievoorschriften op het eiland Aruba, zooals gewijzigd en aangevuld bij de verordening van den 6e November 1923. (P.B. 1924. #2.) en bij de keur van den 4den Mei 1925 (P.B. #29.).

Artikel 1: De keur van den 26sten Maart 1918 (P.B. 1919 #6), houdende bepalingen voor de straatpolitie en andere politievoorschriften op het eiland Aruba, zooals gewijzigd en aangevuld bij de verordening van den 6den November 1923 (P.B. 1924 #2.) en bij de keur van den 4den Mei 1925 (P.B. #29.), wordt gewijzigd en aangevuld als volgt:

I. In artikel 30 vervallen de woorden "in het stadsdistrict" benevens de woorden en het leesteeken "of schadelijke of walgelijke lucht verspreidt, indien zulks op de naburige erven of op den openbaren weg waargenomen kan worden".

II Tusschen de artikelen 30 en 31 wordt een nieuw artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 30a: Het is verboden, zonder voorafgaande toestemming van het plaatselijk Hoofd van Politie, in een bedrijf eenige inrichting in werking te hebben, welke voor derden gevaar, schade of hinder kan veroorzaken of voor de gezondheid nadeelige of kwalijk riekende gassen of lucht uitlaat of verspreidt.

De bestuurder van het bedrijf is verplicht op eerste aanzegging door of namens het plaatselijk Hoofd van Politie deze inrichting buiten werking te stellen.

Artikel 2: Deze keur treedt in werking met ingang van den dag na dien harer afkondiging.

Welke keur zonder hoofdelijke stemming wordt aangenomen en vastgesteld.

Bij de behandeling van het 2e punt der agenda, vinden de leden aanleiding om de navolgende aan- en opmerkingen te maken:

Het lid Dussenbroek stelt voor om met de behandeling te wachten tot na de komst van Zijne Excellentie den Gouverneur, om hem tijd te geven om het ontwerp-begrooting in studie te kunnen nemen.

De Voorzitter wijst er op dat zulks niet mogelijk is, daar de indiening reeds den 15n. dezer, bij den Gouverneur had moeten geschieden, zoodat niet langer ermee gewacht kan worden.

Bij den post "overdrachtsbelasting" zegt het lid Dussenbroek; dat het hem bekend is, dat er soms belasting wordt geheven over een hooger bedrag dan de werkelijke verkoopwaarde der onroerende goederen, hij wenscht te weten krachtens welke bepaling dit geschiedt.

De Voorzitter zegt hierop; dat deze afwijking van de verkoopwaarde geschiedt, krachtens wettelijke bepaling, wanneer vermoed wordt; dat de verkoopwaarde lager is gesteld dan de werkelijke waarde van het onroerend goed. Verder dat in dergelijke gevallen de aanslagwaarde beschouwd wordt als een meer reëele waarde te zijn en de heffing naar die waarde geschiedt.

Bij den post "inkomstenbelasting", zegt het lid Arends, dat deze geraamd is op f 300.000, terwijl hij meent dat de Maatschappij alleen een half millioen aan deze belasting moet betalen.

De Voorzitter antwoordt hierop, dat de heffing op de Maatschappij geschiedt; over de gemiddelde winsten gemaakt over de twee voorafgaande jaren. Spreker meent, dat waar deze winsten nu reeds met een groot bedrag gedaald zijn, verwacht kan worden, gelet op de malaise die thans in deze industrie heerscht; en waar nog geen sporen zijn waar te nemen, dat eene opleving spoedig zal intreden, nog meer zullen dalen.

Bij den post "hondenbelasting" vraagt het lid Dussenbroek of er de hand streng aan gehouden wordt; waarop de Voorzitter antwoordt, dat dit met alle gestrengheid geschiedt.

Bij den post "dienstverleening van de ambtenaren en hulpambtenaren van den Burgerlijken Stand" zegt het lid Arends, dat wanneer verwacht wordt, dat aan vergoeding aan die ambtenaren in 1933, een bedrag van f 400.- zal moeten worden uitgekeerd, dat dan op een inkomen van dit middel van het dubbele gerekend zal kunnen worden, immers die ambtenaren krijgen 50% van deze inkomen.

Waarop de Voorzitter antwoordt, dat dit bedrag de juiste ontvangsten in 1931 aanwijst; tenwijl alle posten in deze begrooting zijn getoetst aan de werkelijke ontvangen bedragen in 1931. Zou dit middel hooger gesteld worden en blijkt het achteraf dat deze post minder opgebracht heeft dan zou dat z.i. een schade post worden van het verschil in de raming en de werkelijke ontvangen bedragen. Verder dat de uitgaven wegens vergoeding aan die ambtenaren zoo genomen zijn, om bij geval veel huwelijken na bezette tijd gesloten zouden worden, geen vrees zou hoeven te ontstaan voor overschrijding van dezen post op de begrooting van uitgaven, dus om voor alle eventualiteit klaar te staan.

Het lid Dussenbroek aan het eind der begrooting, zegt dat hij benieuwd is, waar die f 700.000 welke Aruba in 1933 over zal houden, naar toe zal gaan. En vraagt verder of men op Curaçao nog niet voldoende mooie weg te hebben heeft. Hij wenscht niet dat de ups. voor Aruba en de downs voor Curaçao zouden komen.

Waarna de begrooting in haar geheel wordt aangenomen zooals zij ter tafel is gebracht.

Bij het 3e punt der agenda n.l. Vragenlijsten van de Commissie van eventueele sociale wetgeving, stelt het lid Dussenbroek voor om dit onderwerp in eene gesloten vergadering te behandelen, om de Commissie niet vooruit te loopen.

De Voorzitter antwoordt hierop, dat dit geschiedt op verzoek zelf en het dus geen kwaad kan, waar die Commissie gesteld is op de zienswijze van dezen Raad.

Beide leden stellen hierop voor, om de behandeling uit te stellen tot aanstaande Vrijdag den 29e dezer, daar zij nog niet voldoende voorbereid zijn om zich over dit onderwerp uit te spreken; welk voorstel aangenomen wordt.

Bij de rondvraag zegt het lid Dussenbroek, het woord verkrijgende, dat hij uit de Couranten gelezen heeft over verlaging der duurtetoeslag of bijslag voor ambtenaren en merkt daarbij op dat z.i. de levenstandaard op Aruba van dien aard is, dat de ambtenaren op Curacao en Aruba niet over eenzelfden kam geschoren kunnen worden, aangezien de levenstandaard op het laatste wel 2 @ 3 maal zoo duur is als het eerste. Spreker wenscht voor te stellen, om de bestaande maatstaf voor Aruba te handhaven.

De Voorzitter antwoordt hierop, dat de salarieering van de ambtenaren een materie is die door het Hooge Bestuur bij koloniale verordening geregeld wordt. Verder dat dit onderwerp niet voor den Raad van Politie ter tafel gebracht kan worden, daar het geheel buiten het kader zijner werkzaamheden valt; de Raad kan alleen op de wenschelijkheid daarvan wijzen. Spreker geeft verder toe dat de levenstandaard op Aruba geensins gedaald is.

Het lid Arends terugkomende tot wat in de vorige vergadering gesproken is over bowfonds, waarbij gezegd werd dat Aruba 2/3 van dit fonds gekregen heeft, meent dat zulks niet juist is, daar de werken in den brief van Z.E. den Gouverneur genoemd, met uitzondering van het voorste gedeelte van de pier en de waterleiding geheel door Aruba betaald zijn geworden en de uitgaven gedaan voor die werken, geheel voorkomen op de begrooting van uitgaven van Aruba, zoodat het bedrag dat voor die werken is uitgegeven, niet gezegd kan worden te zijn verkregen uit het bowfonds.

De Voorzitter antwoordt hierop, dat het lid Arends hem verkeerd begrepen heeft, dat hij bedoeld heeft dat Aruba, behalve wat op zijn begrooting gestaan heeft, nog die werken gedaan heeft gekregen en dat die werken beloofd hebben bij de ƒ 2000.000, welks uitvoering uit dit fonds bekostigd zijn.

Het lid Arends vraagt den Voorzitter of hem iets naders bekend is van de waterleiding, waarop deze antwoordt, dat hem nog niets bekend is.

Verder vraagt het lid Arends, hoe het met de telefoon voor de buitendistricten gesteld is.

De Voorzitter antwoordt, dat alle nummers op het schakelbord bezet zijn en dat voorloopig de buitendistricten zonder verbinding zullen moeten blijven, zoolang er niet over een grooter aantal nummers op het schakelbord beschikt kan worden.

Het lid Dussenbroek vraagt den Voorzitter of hij gemerkt heeft dat gesprekken zeer duidelijk afgeluisterd kunnen worden. Waarop de Voorzitter antwoordt dat zulks aan de bediening te wijten is, waarover overigens niet te klagen valt.

Het lid Arends merkt hierop, dat vroeger toch de bedoeling was, dat er ook op St. Nicolaas een schakelbord zou komen, zoodat belanghebbenden zich op de telefoon zouden kunnen laten aansluiten.

De Voorzitter zegt hierop, dat dit plan losgelaten is, daar er niet veel liefhebbers voor te vinden zouden zijn, nu de toestand niet meer zoo rooskleurig als vroeger is.

Het lid Arends meent dat er toch een voldoende aantal liefhebbers voor te vinden zal zijn, waardoor het toch loonend zou zijn.

De Voorzitter zegt hierop toe, de noodige be-

na eerst de kunne-lijke bus te hebben opgemaakt, bevonden wordt in 's handen een bedrag van f189.59; welk bedrag aan den Administrateur van de Armenkas wordt afgedragen.

[signature] [signature]

sprekingen met het Hoofd van de taak van dienst te zullen voeren, om te zien in hoeverre dit plan uitvoerbaar is.

Hierna gaat de Raad op verzoek van het lid Dussenbroek over tot een gesloten vergadering.

Aldus voorgelezen goedgekeurd en gearresteerd in de vergadering van Vrydag den 29e Januari 1932.

De Voorzitter.

[signature]

De Landraden

[signature]

[signature]

De Secretaris.

[signature]

No 2. Vergadering van den Raad van Politie op Vrydag den 22e Januari 1932, met gesloten deuren.

Voortzetting van de vergadering aangevangen te 8 uur 's avonds, met de bij voornoemde vergadering aanwezige leden.

Het lid Dussenbroek, die deze vergadering verzocht heeft, zegt, na het woord verkregen te hebben, dat hij deze vergadering verzocht heeft eenerzijds omdat hij niet weet of hij wel indiscreet zou wezen en tweedens om den Voorzitter de gewenschte vrijheid te verzekeren om op zijne te stellen vragen te kunnen antwoorden. Waarop spreker den Voorzitter de vraag stelt, of er wel iets aan de hand is of verwacht wordt; naar aanleiding van de groote bedrijvigheid van de defensie macht op het eiland.

De Voorzitter antwoordt hierop, dat hy het lid Dussenbroek het antwoord hierop schuldig zal moeten blijven, daar hij hieromtrent niet bevoegd is eenige inlichtingen te verschaffen, evenmin de Raad deze omtrent dit aangelegenheid te vragen. wel kan spreker zeggen dat de praatjes die rondgaan, zooals bewaking zijner woning, ongegrond zijn.

Niemand meer het woord verlangende en niets meer te behandelen hebbende, sluit de Voorzitter deze vergadering.

Aldus voorgelezen, goedgekeurd en gearresteerd in de vergadering van den 29e Januari 1932.

De Voorzitter.

[signature]

De Landraden

[signature]

[signature]

De Secretaris.

[signature]

No. 3. Vergadering van den Raad van Politie op Vrijdag den 29e Januari 1932.

Aanvang 8 uur 's avonds.

Tegenwoordig: de Heeren I. Wagemaker, Gezaghebber-Voorzitter, Drs J. R. Arends en A. F. Dussenbroek, leden en H. Oduber, Secretaris.

De Voorzitter opent de vergadering en stelt den Secretaris in de gelegenheid de notulen van de vorige vergadering voor te lezen, die ongewijzigd worden goedgekeurd en gearresteerd.

Bij de behandeling van het eerste punt der agenda n.l. vragenlijst omtrent de wenschelijkheid om een regeling voor Zondagsrust te treffen, zegt het lid Dussenbroek, het woord verkrijgende, dat de handel zoo weinig mogelijk aan banden gelegd moet worden en de neringdoenden vooral in deze tijden van malaise, in de gelegenheid gesteld moeten worden hun brood te verdienen; dat echter gedurende de kerkuren de winkels gesloten behooren te zijn.

Het lid Arends het woord verkrijgende, zegt dat hij het standpunt van het lid Dussenbroek te liberaal vindt; dat hij van oordeel is dat deze materie wettelijk geregeld behoort te worden en niet overgelaten mag worden en niet overgelaten mag worden aan individueele religieuse opvattingen.

De Voorzitter wijst er op, dat de bedoeling van het treffen van wettelijke voorzieningen op Zondagsarbeid hoofdzakelijk in het belang van den werknemer voorziet, opdat deze ook een rustdag bekome.

Wat de beantwoording der vragen betreft, wordt besloten deze als volgt te doen geschieden:
Ad vraag a. Is het volgens U noodzakelijk of wenschelijk, dat er in het gebiedsdeel Curaçao eene regeling voor Zondagsrust wordt getroffen? Antwoord. Ja.
Ad vraag b. Zoo ja, wat voor regeling denkt U zich dan in? Antwoord. Algemeene regeling, met uitsluiting van die bedrijven, waarvan stopzetting storend werken zou op het sociale leven.
Ad vraag c. Wenscht U bij die regeling een of meer bedrijven of takken van dienst uit te sluiten, en zoo ja, welke en waarom? Antwoord. Olie-industrie onder beperkende bepalingen, benzine-verkoop, personenvervoer, ijsfabriek, lichtbedrijf en scheepvaartbedrijf; om reden zooals reeds beantwoord in vraag b.
Ad vraag d. Is het U bekend, dat er Zondagsrust wordt gehouden (behalve dan bij het Gouvernement) en zoo ja, in welke bedrijven? Antwoord. Op Aruba wordt in het algemeen Zondagsrust gehouden.

Ten aanzien van de sociale wetgeving zegt het lid Dussenbroek, dat de behoefte hieraan groot is en hij een voorstander van het invoeren van voorzieningen zoowel van preventieven als van repressieven aard is, doch den nadruk zou willen leggen op het treffen van voorzieningen van preventieven aard. Volgens spreker geldt ook hiervoor het gezegde dat voorkomen beter is dan genezen.

Het lid Arends is het wel met het lid Dussenbroek eens doch meent dat voorloopig de nadruk gelegd moet worden op de voorzieningen van repressieven aard, aangezien immers de maatschappijen in hun eigen belang reeds zooveel mogelijk preventieve maatregelen treffen zullen.

De Voorzitter zegt hierop, dat hij wel voor beide voelt, maar gezien de nog betrekkelijk geringen omvang der industrie in de kolonie en de groote financieele kosten verbonden aan de uitvoering van eventueele preventieve arbeidswetgeving, hiet nu reeds tot een dergelijke maatregel, die aan de koloniale kas groote eischen zal stellen, durft te adviseeren, derhalve zou spreker met zeer veel bevrediging zien, de in het leven roeping van wettelijke maatregelen die den arbeider financieel te hulp komen, bij ongeval in het bedrijf hem overkomen. Niet mag vergeten worden, dat de moderne bedrijven hier opgericht of op te richten, hun materialen uit landen betrekken, waar door de preventieve wetgeving op den arbeid de fabrikanten reeds zijn genoopt, die materialen zoodanig te construeeren dat zij aan die wetgeving aldaar voldoen, waarvan hier mede de voordeelen worden genoten. Bovendien heeft een werkgever op wiens bedrijf wettelijke repressieve maatregelen van toepassing zijn, er belang bij, om de noodige preventieve maatregelen te treffen teneinde.

de kosten voortvloeiende uit nalatigheid daarvan, te reduceeren.

Aangenomen wordt de beantwoording der vragen ten aanzien van de sociale wetgeving als volgt te doen geschieden:

Ad vraag. 1. Is het volgens U noodzakelijk of wenschelijk dat er in het gebiedsdeel Curaçao eene regeling voor bedrijfsongevallen, voor werknemers in loondienst, wordt getroffen? Zoo ja, wat voor regeling denkt U zich dan in:

a. een van preventieven aard, dus ter voorkoming daarvan,

b. een van repressieven aard, dus ter leniging van de gevolgen,

c. beide. Antwoord. Voor die van repressieven aard.

Het lid Arends stelt hierop voor, aan de beantwoording der vragen toe te voegen, dat de invoering van sociale wetgeving zeer urgent is, welk voorstel met algemeene stem wordt aangenomen.

Aan de orde is het tweede punt der agenda n.l. opmaking der kiezerslijsten, zooals bepaald in de verordening van den 28/30 November 1869. (P.B. #24.); hiertoe overgegaan zijnde, worden deze lijsten opgemaakt met een aantal van 407 kiesbevoegden.

Daarna wordt besloten dat gemelde lijsten zullen worden afgekondigd, aangeplakt en gedurende veertien dagen ter inzage van belanghebbenden nedergelegd ten kantore van den Gezaghebber, zooals bepaald bij evengemeld artikel.

Bij het derde punt van de agenda, de rondvraag, zegt het lid Dussenbroek, het woord verkregen hebbende, dat hij gaarne ingelicht zou willen worden, omtrent het feit dat de hulpambtenaar van den Burgerlijken Stand alhier een huwelijk gesloten heeft, terwijl de betrokkenen bij hem waren geweest en na eerst afgesproken te hebben op Woensdag te trouwen, twee dagen van te voren, hem kwamen vragen in plaats van Woensdag, Dinsdag te mogen trouwen, als reden opgevende dat zij geen auto's konden krijgen om in de stad te komen. Spreker vondt dat geen motief om de afspraak te veranderen, waarop hem achteraf bleek, dat belanghebbenden zich met hun verzoek tot den hulpambtenaar hadden gewend en die daaraan heeft voldaan. Voor zoover spreker bekend is had deze ambtenaar ook niet de bevoegdheid tot het sluiten van huwelijken en zoo dit wel het geval mocht zijn, zou hij gaarne vernemen hoe deze benoeming is tot stand gekomen.

De Voorzitter antwoordt daarop dat de politieraad met deze benoemingen niets van doen heeft en een degelijke bespreking niet tot de bevoegdheden van den Raad behoort.

Het lid Dussenbroek verzoekt daarop den Secretaris dit antwoord in de notulen te willen opnemen.

De Voorzitter verduidelijkt dit door erop te wijzen dat ambtenaren en hulpambtenaren van den burgerlijken stand een gouvernementsambt is, waarvoor Z.E. de Gouverneur van Curaçao de personen aanstelt naar eigen goed vinden in verband met de behoeften.

Het lid Dussenbroek is van oordeel dat de politieraad z.i. wel degelijk bevoegd is om in de al of niet aanstelling van deze functionaris mede te spreken.

De Voorzitter vraagt daarop aan het lid Dussenbroek of hij bedoeld te zeggen dat de politieraad in deze aangelegenheid den Gouverneur zou kunnen corrigeeren of het recht heeft op diens beslissingen invloed uit te oefenen.

Het lid Dussenbroek zegt daarop dat hij inderdaad van meening is dat de politieraad die bevoegdheid heeft.

De Voorzitter zegt verder dat de hulpambtenaar van den Burgerlijken Stand op Aruba inderdaad onlangs van den Gouverneur de bevoegdheid heeft gekregen huwelijken te sluiten. En wat het aangevoerde bezwaar tegen de onderhavige huwelijksluiting betreft, wijst hij erop dat de inwoners het recht hebben te trouwen wanneer zij willen en door den bevoegden ambtenaar te hunner keuze.

Het lid Arends vraagt hierop den Voorzitter

wat aanleiding gegeven heeft tot deze nieuwe regeling en of de Landraden als ambtenaren van den Burgerlijken Stand hunne plichten niet naar behooren vervullen.

De Voorzitter geeft hierop ten antwoord dat deze benoeming geen gevolg is van minder goede plichtsbetrachting der vorige functionarissen, doch daar het lid Arends bij zijne benoeming als Landraad te kennen had gegeven, naar aanleiding van zijne drukke werkzaamheden, hij zich niet belasten kon met het trouwen van menschen en spreker van meening was dat de nieuw verkozen Landraad Dussenbroek, in hetzelfde geval zou kunnen komen te verkeeren, hij ertoe overgegaan is, den Gouverneur het voorstel te doen den hulpambtenaar de bevoegdheid te verleenen ook huwelijken te mogen sluiten; dit voorstel is van hem uitgegaan eenigen tijd vóór de aanwijzing van de Landraden als ambtenaren van den Burgerlijken Stand, zoodat er geen sprake kan zijn van niet-nakoming hunner verplichtingen als zoodanig.

Het lid Arends het woord weder verkrijgende zegt van den handel vernomen te hebben dat bij het leggen van beslag vertraging is ondervonden en vraagt in verband hiermede of de deurwaarder op dit eiland niet overbelast is en of het geen aanbeveling verdient, een tweede titularis erbij te benoemen.

De Voorzitter zegt toe een onderzoek in deze te zullen instellen.

Niemand meer het woord verlangende en niets meer te behandelen hebbende, sluit de Voorzitter de vergadering.

Aldus voorgelezen, goedgekeurd en gearresteerd in de vergadering van Vrijdag den 18e Maart 1932

De Voorzitter
I. Wagemaker

De Landraden
J. R. Arends
A. F. Dussenbroek

De Secretaris
H. Oduber

No. 4. Vergadering van den Raad van Politie op Vrijdag den 18e Maart 1932.

Aanvang 4 uur 's namiddags.

Tegenwoordig: de heeren, I. Wagemaker, Gezaghebber-Voorzitter, Dr. J. R. Arends en Dr. A. F. Dussenbroek, leden en H. Oduber, Secretaris.

De Voorzitter opent de vergadering en stelt den Secretaris in de gelegenheid de notulen van de vorige vergadering voor te lezen, die ongewijzigd worden goedgekeurd en gearresteerd.

Vervolgens zegt de Voorzitter dat deze zitting belegd is, om de opgemaakte lijsten van kiezers, ingevolge artikel 18 van de Verordening van den 22e November 1869. (P.B. No 24). af te sluiten en vast te stellen, maar aangezien bij de opmaking ervan geen rekening gehouden kon worden met den uitspraak van den Raad van Bestuur, omtrent het bezwaar van den heer Geronimo Rafael, tegen de lijsten door dezen Raad in 1931 opgemaakt, welke uitspraak intusschen dezen Raad bereikt heeft, stelt spreker voor, om gevolg te geven aan den door genoemden Raad van Bestuur in genoemden uitspraak geuitte wensch, om de door hem als kiesbevoegden aangenomen personen, die nog niet op deze lijsten zijn gebracht, alsnog daarop te brengen en vermits er verder tegen deze lijsten geen bezwaar is ingebracht, deze te sluiten en vast te stellen.

De overige leden gaan met dit voorstel accoord en overeenkomstig bovenbedoeld art. 18 wordt besloten, dat de lijsten met een aantal van vierhonderd en acht kiesbevoegden, opnieuw zullen worden afgekondigd, zooals bij art. 8 der gemelde verordening is voorgeschreven.

Bij de rondvraag, vraagt het lid Dussenbroek, het woord verkrijgende, den Voorzitter of het nieuwe ontwerp-regeeringsreglement door den Raad (f Koloniën.) of ter bevoegde plaats reeds in behandeling is genomen en spreekt daarbij den wensch uit, dat de Raad van Politie ook in deze zaak gehoord zal worden of wel desnoods inzage ervan zou kunnen bekomen, om te zien hoe de regeering

zich het voortbestaan van dezen Raad voorstelt.

De Voorzitter antwoordt hierop dat het hem nog niet bekend is of het ontwerp reeds in behandeling is gebracht; spreker zegt verder dat volgens zijn meening, aan den Raad van Politie zeker ook in het gewijzigde regeeringsreglement aandacht geschonken zal worden.

Op voorstel van het lid Dussenbroek wordt besloten zich te wenden tot Zijne Excellentie den Gouverneur van Curaçao om inlichtingen te verzoeken te dien aangaande.

Het lid Arends, het woord verkrijgende, vraagt de aandacht van het Bestuur voor het feit dat deze dagen honden door de politie opgepakt en doodgeschoten worden, soms zelfs honden voorzien van een voorgeschreven belastingpenteeken ~~en de bedeeling~~.

De Voorzitter antwoordt hierop, dat van verscheidene inwoners van verschillende gedeelten van Oranjestad klachten zijn ingekomen over de overlast die men 's nachts van losloopende honden ondervindt; naar het opvangen van een hond voorzien van een kenteeken, zal spreker een onderzoek doen instellen.

Vervolgens vraagt het lid Arends den Voorzitter of het waar is dat een schip met een diepgang van 20 voet vlak voor den steiger te Oranjestad is blijven vastzitten, waarop de Voorzitter antwoordt dat een schip, dat hier binnenviel, inderdaad voor een korten tijd aan den grond geloopen is; dat bij onderzoek gebleken is, dat zich daar ter plaatse (F) een bult uit los zand bestaande, ter lengte van 8. M. ter breedte van 5 M. en ter hoogte van 80 c. M. op den bodem bevindt. Hoogst waarschijnlijk is deze zandmassa daar bij het baggerwerk terechtgekomen, namelijk door het opengaan van een onderlosser. Intusschen wordt er aan gewerkt om deze bult te verwijderen.

Niemand meer het woord verlangende en niets meer te behandelen hebbende, sluit de Voorzitter de vergadering.

(F) Aldus vastgesteld, goedgekeurd en geteekend in de vergadering van Donderdag den 29e December 1932.-

De Landraden: De Voorzitter (F)

J. R. Arends. I. Wagemaker

A. F. Dussenbroek

De Secretaris H. Oduber

No. 5. Vergadering van den Raad van Politie op Donderdag den 29e December 1932.-

Aanvang 8 uur 's avonds.

Tegenwoordig: de heeren I. Wagemaker Gezaghebber-Voorzitter, Dr. J. R. Arends en Mr. A. F. Dussenbroek, leden en H. Oduber Secretaris.

De Voorzitter opent de vergadering en stelt den Secretaris in de gelegenheid de notulen van de vorige vergadering voor te lezen, die ongewijzigd worden goedgekeurd en geteekend.

Hierna zegt de Voorzitter dat aan de orde is het 1e punt van de agenda n.l. Behandeling van de ontwerp begrooting van uitgaven voor het dienstjaar 1934, en vraagt den leden of zij alvorens tot het artikelsgewijze behandelen hiervan over te gaan, in eene algemeene beschouwing wenschen te treden.

Het lid Dussenbroek van het woord gebruik makende, zegt dat hij bij deze gelegenheid zal moeten herhalen wat hij bij de behandeling van de ontwerp-begrooting van het vorig jaar reeds heeft gezegd, omtrent begrootingsrecht en dergelijke. Volgens spreker hoort het begrootingsrecht aan dit wetgevend lichaam, dat voor de belangen van Aruba dient te waken en stelt daarom voor, deze ontwerp-begrooting krachtig onder handen te nemen en die dan aan Z.E. aan te bieden.

Het lid Arends het woord verkrijgende, vraagt den Voorzitter of het hem reeds bekend is, hoeveel de middelen dit jaar hebben opgebracht.

Deze repliceerende, zegt dat de eindcijfers hem nog niet bereikt hebben, maar dat er op een anderhalf millioen gerekend kan worden.

Waarna de ontwerp-begrooting artikelsgewijs in behandeling wordt genomen.

Ad. Afd. I. art. 2. Stellen de leden voor deze post te verminderen, aangezien in het jaar 1932 maar een bedrag van f100.- is uitgegeven; de Voorzitter gaat met dit voorstel accoord en dienovereenkomstig wordt deze post verlaagd tot f200.-

Ad. Armenzorg: Voor dit doel achten de leden f2000.- niet voldoende en stellen voor dit bedrag te verhoogen tot f2500.-; de Voorzitter vereenigt zich met dit-

voorstel.
Ad. Afd. II art. ... 6. Stelt het lid Duyfenbroek voor om het bedrag van de tegemoetkoming aan de R.K. Geestelijken te verhoogen, om dit meer in overeenstemming te brengen met dat welke voor de Protestantsche Predikant is uitgetrokken. De overige leden vereenigen zich met dit voorstel en dien overeenkomstig wordt dit bedrag verhoogd tot f320.-
Ad. art. 20b: Op voorstel van beide leden wordt het bedrag dat op de begrooting van het vorig jaar was uitgetrokken gehandhaafd.
Ad. art. 21. Stelt het lid Duyfenbroek voor een post pro-memorie uit te trekken voor het oprichten van een ambachtschool.
Ad. Afd. III art. 38a: Op voorstel van het lid Duyfenbroek wordt zoowel de bezoldiging van den griffier bij het Kantongerecht als die van den ambtenaar bevoegd verklaard tot het waarnemen van het Openbaar Ministerie verhoogd, aangezien de arbeidsprestaties niet in evenredigheid staat met de thans genoten salarissen. Spreker maakt eene vergelijking van de prestaties van een politie-agent en het daaraan verbonden traktement en zegt daarbij dat het prestige van eerstgenoemde ambtenaren eischt, dat zij beter worden betaald. Dit voorstel wordt met meerderheid van stemmen aangenomen en worden deze posten onderscheidenlijk met f900.- en f 475. verhoogd.
Ad. art. 63.d. Wordt op voorstel van beide leden een bedrag van f600.- uitgetrokken voor vergoeding van verbeterkosten aan het Hoofd van dezen post, voor het maken van dienstreizen enz. De Voorzitter acht het aangevraagde bedrag zeer billijk en dien overeenkomstig wordt deze post op de begrooting gebracht.
Ad. art. 108b: Deelt de Voorzitter mede dat hoogstwaarschijnlijk in 1934 - de technisch - ambtenaar niet meer op Aruba zal zijn en geeft als zijn meening te kennen dat het met het oog op het groote bedrag dat hier jaarlijks door het departement van openbare werken verwerkt wordt, beslist noodzakelijk is, dat een praktisch zoowel als theoritisch terdege deskundig persoon aan het hoofd van dit departement blijft staan. Teneinde dezen ambtenaar te kunnen behouden, zou volgens spreker, de opzichter van den reinigingsdienst te San Nicolaas verzoberd kunnen worden.

Beide leden gaan hiermede accoord en wordt dien overeenkomstig besloten.
Ad. Nieuwe werken: Stelt het lid Duyfenbroek voor om de weg op de westelijke stadgrens naar het haven emplacement te doen asphalteeren, daar de staat waarin dit gedeelte van de stad verkeert, een groote belemmering voor den handel en het verkeer vormt.

Zoowel de Voorzitter als het lid Arends vereenigen zich met dit voorstel, te meer daar nu zoo goedkoop gewerkt kan worden en deze verbetering zeer urgent geacht wordt; voor dit doel wordt een bedrag van f6000.- voldoende geacht en dien overeenkomstig op de begrooting gebracht.

Het lid Duyfenbroek stelt verder voor een post ad f20.000.- uit te trekken voor den bouw van een of meer barakken voor t.b.c. lijders, als eerste termijn op het bedrag van f60.000.- welke spreker voldoende acht om de tuberculose met goed gevolg te kunnen bestrijden.

De Voorzitter stelt voor dit onderwerp op een aparte vergadering te behandelen en te overzien wat daarvoort benoodigd is om aan de hand van die gegevens nogmaals de kosten te berekenen; dit voorstel wordt aangenomen.
Ad. art. 124a. Wordt op voorstel van voornoemd lid Duyfenbroek aangenomen om een post pro-memorie op deze begrooting te brengen om nog een tweede vroedvrouw aan te kunnen stellen voor de buitendistricten. (Savaneta en San Nicolaas.)
Ad art. 124c. Stelt meergenoemd lid voor om een post pro-memorie op deze begrooting uit te trekken om een schooltandarts aan te stellen.

Op de vraag van den Voorzitter of dit niet een luxe zal zijn, antwoordt het lid Arends, dat dit zeer zeker geen grootere zal zijn dan het hebben van een veearts op Curaçao; dit voorstel wordt met meerderheid van stemmen aangenomen.

~~Het~~ ontwerp begrooting wordt daarna met algemeene stemmen aangenomen.

Bij de rondvraag, vraagt het lid Duyfenbroek of het niet mogelijk is dat de Raad eveneens ge-

kend zou worden bij het vaststellen van suppletoire-begrootingen, aangezien werken worden uitgevoerd, waarvoor niet geoorloofd zijn geworden op de jaarlijksche begrooting.

De Voorzitter antwoordt hierop, dat tengevolge van zuinig beheer er op het eind van het jaar van de toegestane gelden een gedeelte overbleef, welke gelden gebruikt zijn kunnen worden voor werken welke tengevolge van de groote regenval van de laatste maanden urgent zijn geworden, zooals b.v. het aanleggen van een riooleering van een gedeelte van Oranjestad.

Het lid Dussenbroek vraagt verder den Voorzitter inlichtingen omtrent het feit dat de keur die door dezen Raad gemaakt is om de gasverspreiding te San Nicolaas tegen te gaan, nog niet in de publicatiebladen is verschenen.

De Voorzitter antwoordt hierop dat die keur aan den Gouverneur ter bekrachtiging is opgezonden maar dat nog geen bericht van bekrachtiging ontvangen is.

Het lid Dussenbroek zegt hierop dat dit dan een reglementaire fout is.

Niemand meer het woord verlangende en niets meer te behandelen zijnde, sluit de Voorzitter de vergadering.

Aldus voorgelezen, goedgekeurd en geaccordeerd in de vergadering van Donderdag den 26e Januari 1933.

De Voorzitter
Wagemaker

De Landraden
J. Arends
A.F. Dussenbroek [illegible]

De Secretaris
Oduber

No 1. Vergadering van den Raad van Politie op Donderdag den 26e Januari 1933.

Aanvang 8 uur 's avonds.

Tegenwoordig: de heeren I. Wagemaker, Gezaghebber-Voorzitter, Dr. J.R. Arends en Dr. A.F. Dussenbroek, leden en H. Oduber, Secretaris.

De Voorzitter opent de vergadering en stelt den Secretaris in de gelegenheid de notulen van de vorige vergadering voor te lezen, die nadat het lid Dussenbroek opgemerkt had, dat de woorden door hem bij de algemeene beschouwing gesproken niet juist zijn opgenomen en besloten wordt die te rectificeeren, worden goedgekeurd en geaccordeerd.

De woorden door het lid Dussenbroek gesproken bij de algemeene beschouwing van de begrooting, zooals opgenomen in de notulen van de vorige vergadering, vervallen en daarvoor in de plaats zal ~~de navolgende woorden~~ komen te staan:

"Het lid Dussenbroek van deze gelegenheid gebruik makende, zegt dat hij heden avond herhalen moet wat hij het vorig jaar gezegd heeft, n.l. dat het begrootingsrecht in het algemeen berust bij de wetgevende macht en dat dit staatsrechtelijk juist is.

Verder dat ook juist is dat de Gouverneur elk jaar de Koloniale-Begrooting ontwerpt (na den Raad van Bestuur gehoord te hebben) ter aanbieding bij den Kolonialen Raad in Maart. Dat spreker daarom zijn volle medewerking verleenen zal bij het behandelen van deze ontwerp-begrooting van Aruba, opdat alles tijdig in de groote begrooting verwerkt kan worden."

Aan de orde is thans het 1e punt der agenda n.l. Opmaking van de lijsten der kiezers, zooals bepaald in de verordening van den 28/30 November 1869 (P.B. No 24); hiertoe overgegaan zijnde, worden deze lijsten opgemaakt met een aantal van drie honderd en acht en twintig kiesbevoegden.

Daarna wordt besloten dat gemelde lijsten zullen worden afgekondigd, aangeplakt en gedurende veertien dagen ter inzage van belanghebbenden nedergelegd ten kantore van den Gezaghebber, zooals bepaald bij evengemelde verordening.

Bij de rondvraag, verzoekt het lid Arends den

Omtrent.

Voorzitter eenige inlichtingen te willen verstrekken ~~betreffende~~ de lichtprijzen, die volgens spreker bij wijze van kersteenvassing verhoogd zijn geworden; Spreker acht deze inlichtingen noodig met het oog op de toekomstige verlichting van het dorp San Nicolaas, hij betwijfelt of de bevolking van dat dorp licht zou gaan nemen, indien de mogelijkheid bestaan zou, dat dit in den beginne tegen een lage prijs aangeboden wordt, om later verhoogd te worden. Spreker zegt verder dat hij naar de kostprijzen van meters bij kenners geinformeerd heeft en toen te weten is gekomen dat de meters die hier in de stad gebruikt worden, niet meer dan ƒ6.00 per stuk kosten – zoodat men in den tijd van tien of vijftien jaren wel de prijzen van 30 meters zou hebben betaald.

De Voorzitter repliceert hierop dat nadat de gevoerde besprekingen met den Directeur der Arend Petroleum Maatschappij, omtrent de mogelykheid van stroomlevering door genoemde Mij beeindigd waren, het Gouvernement ter wille van de hooge exploitatiekosten (trouwens het is algemeen bekend, dat deze bij particuliere bedrijven minder bedragen, dan bij het gouvernement) hiervan afgezien heeft en de gelegenheid voor particuliere exploitatie heeft opengesteld.

Toen nu de tegenwoordige concessionaris zich bereid verklaard had zich met die exploitatie te belasten, heeft het gouvernement een contract met de Arend Petroleum Mij, voor den tijd van 5 jaren aangegaan waarbij bepaald werd dat het gouvernement zich het recht behield, de exploitatie door derden te doen plaats hebben en aan de hand van de toenmaals concessionaris opgemaakte staat van kosten enz. werden de stroomprijzen door den Gouverneur vastgesteld.

Concessionaris is onlangs naar Curacao gegaan en heeft bij die gelegenheid Zijne Excellentie, aan de hand van de uitkomsten van het bedrijf gedurende de twee jaren dat het in gang is, aangetoond dat deze uitkomsten hoogstens de rente van het bedrijfskapitaal dekten en aangezien er maar een korte termijn van drie jaren overbleef van het loopend contract met de Arend Petroleum Mij, in welken tijd minstens een deel van het in het bedrijf gestoken kapitaal moest worden afgeschreven, verzocht de prijzen te willen verhoogen, opdat het bedrijf rendabel zou kunnen worden en met die afschrijving een begin gemaakt zou kunnen worden. Spreker zegt verder dat de voor dit bedrijf gemaakte winsten ver beneden die welke de heer Van Meeteren met zijn oude "plant" maakte, zijn.

Het lid Arends zegt hierop, dat hij geen bezwaar zou hebben gehad, als alleen de stroomprijzen verhoogd waren geworden; maar de weg die hier gevolgd is kan spreker's goedkeuring niet wegdragen – hij protesteert tegen de wijze waarop deze zaak toegegaan is – daar iedereen zich nu van hun gasoline-lampen en dergelijke ontdaan heeft en een dure installatie heeft aangelegd, zoodat men eenigzins verplicht is op de leiding aangesloten te blijven, wil men niet in het donker blijven noch het geld betaald voor die installatie verliezen.

De Voorzitter antwoordt hierop, dat vroeger in doorsnee meer betaald werd dan nu en dat de toestand zooals het vroeger was zeker penibel te noemen was en heelemaal geen veiligheid aanbood. Spreker zegt verder dat hier de aangewezen weg van stroomprijs verhooging niet gevolgd had kunnen worden, daar dan het verbruik versoberd zou worden en men dan even ver zou zijn; hier moest dus den weg gevolgd worden die de meeste zekerheid bood dat zoowel interest als kapitaal verhaald zouden kunnen worden. Indien het gouvernement de exploitatie op zich zou hebben genomen, dan zouden de prijzen, terwille van de hoogere exploitatiekosten, veel hooger zijn geweest.

Het lid Arends zegt hierop, dat met dit voorbeeld voor oogen nooit electrisch licht op San Nicolaas zal komen.

Het lid Dussenbroek het woord verkrijgende, zegt dat het een schitterend voorbeeld voor andere bedrijven is, om te gaan verhoogen b.v. de waterleiding en ijsfabriek, zonder dat de bevolking er vooruit iets van weet.

Het lid Arends, zegt dat nu men alles weggedaan heeft, men gedwongen is, de stroom tegen elken prijs te blijven afnemen.

Zoowel het lid Dussenbroek als het lid Arends zijn van meening dat dit een les voor het gouvernement

moet zijn, om in den vervolge bij het aangaan van contracten, bepalingen te stellen, als maximum prijzen enz.

De Voorzitter antwoordt hierop dat de vroegere verlichting zeker minderwaardig was en dat de tegenwoordige ontegenzeggelijk een betere verlichting is en zeer zeker niet duurder, men kan thans immers met minder licht volstaan.

Het lid Arends repliceert dat stroom overal goedkooper is – zelfs bedrijven die hun stroom niet zoo goedkoop krijgen, leveren die aan afnemers goedkooper dan dit bedrijf.

De Voorzitter repliceert hierop, dat elders waar andere groote bedrijven zijn die electrisch gedreven worden, wel degelijk mogelijk is dat de verlichtingsprijzen lager gesteld kunnen worden, aangezien het electrisch bedrijf dan niet alleen op afname van stroom voor verlichtingsdoeleinden aangewezen is.

Spreker zegt, dat hij zich nog duidelijk herinneren kan, dat een soortgelijk bedrijf te Palembang, met zijn 10.000 zielen, eerst toen de groote houtzaggerijen, koffiepelmolens en dergelijke electrisch gedreven bedrijven, opgericht werden, rendabel werd; hier bestaan dergelijke bedrijven niet en is het vanzelfsprekend dat de stroomafnemers voor verlichtingsdoeleinden, de kosten van het bedrijf zullen moeten dragen.

De concessionaris de heer John G. Eman in de zaal aanwezig, verzoekt het woord om den Raad van inlichtingen te kunnen dienen en na dit verkregen te hebben, zegt met gegevens te kunnen toonen dat thans veel minder dan vroeger voor lichtpunten betaald wordt. Spreker zegt verder dat de meters die hij in zijn bedrijf in gebruik heeft, hem van f40.- tot f50 en van f18.- tot f30.- kosten, dat hij in zijn bedrijf geen enkel heeft die hem minder heeft gekost – en dat hij genegen is zijne boeken aan den Raad over te leggen, opdat die zich overtuigen kan, dat in de twee jaren dat het bedrijf in gang is, het hoogstens de rente van het bedrijfskapitaal heeft kunnen betalen; dat gezien de korte termijn waarover het tegenwoordige contract met de Arend Petroleum Mij nog loopt, het middel van prijsverhooging aangegrepen moest worden teneinde tot een noodige afschrijving te kunnen geraken. Immers indien om een of andere reden het bedrijf plotseling stopgezet zou moeten worden, zou spreker's maatschappij voor groote verliezen komen te staan daar in thans in verband met de bedrijfsresultaten, nog weinig is kunnen worden afgeschreven. Dat zijn de redenen die hem gedreven hebben om tot de verhooging van de meterhuur en stroom over te gaan; in de verhooging van de eerste moet het principe van een minimum gezocht worden, trouwens deze verhooging geldt niet voor degenen die meer dan f40.- in de maand betalen.

Het lid Arends antwoordt hierop, dat de grieven van den Raad niet tegen het bedrijf zijn, maar tegen de wijze waarop de zaak zijn beloop heeft gehad; hij bedankt den heer Eman, voor diens bereidwilligheid om zijne boeken over te leggen, daar hij diens woord voldoende acht en het trouwens, nu het reeds een voldongen feit betreft, geen zin meer heeft.

Waarna de Voorzitter, genoemde heer Eman eveneens voor de verstrekte inlichtingen bedankt.

Het lid Dussenbroek het woord verkrijgende zegt, dat hij een onderwerp dat in dezen Raad reeds besproken is geworden, ter tafel wenscht te brengen n.l. Nieuwe regeeringsreglement – waarvan een ontwerp door den Gouverneur en de Koloniale Raad, het vorig jaar is gemaakt. Spreker zegt verder zich met de zienswijze van den Gouverneur en den Kolonialen Raad niet te kunnen vereenigen, vooral wat betreft het bestuur der eilanden. Spreker zou wenschen, dat de Raad van Politie zich in deze aangelegenheid wende tot de Koningin en de Staten Generaal.

Volgens spreker gaat het in hoofdzaak over het principe, dat de wijze waarop de eilanden bestuurd zouden worden, vastgelegd dient te worden in het regeeringsreglement, dus in de grondwet en niet zooals in het ontwerp gedacht wordt; bij koloniale verordeningen; gaarne zou spreker de opinie van den Raad van Politie daarover vernemen.

Het lid Arends het woord verkrijgende, zegt dat het dan de bedoeling van het medelid Dussenbroek is,

dat de Raad den wensch te kennen zal geven dat de indeeling zal blijven vastgesteld in het regeeringsreglement. Spreker heeft geen bezwaar hiertegen, alleen dat hij in dat geval voor zou stellen, dat de Raad zich dan tot alle in het regeeringsreglement genoemde autoriteiten zou wenden.

De Voorzitter antwoordt hierop, dat slechts de grondbepalingen, die alleen in Holland veranderd kunnen worden, in de grondwet worden opgenomen. Spreker is van oordeel dat door het aan de Kolonie zelf overlaten om bij koloniale verordeningen te regelen de indeeling van het bestuur, grootere vrijheid aan haar gelaten wordt, hierdoor zal veranderingen die door tijdsomstandigheden wenschelijk zijn, in veel korteren tijd mogelijk zijn, dan wanneer zulks in Holland geschieden moet, wat het geval zal zijn, zoo de indeeling in het regeeringsreglement, zou worden vastgelegd. Spreker acht het aan de kolonie zelf overlaten om bepalingen te treffen voor haar huishoudelijk bestuur een principe van decentralisatie, en daarmede de toekenning van uitgebreidere bevoegdheid aan het gebiedsdeel zelf.

Spreker raadt aan, af te wachten hoe de zaak verder zal afloopen en zegt daarbij dat hij persoonlijk adviseeren zou, deze zaak op haar beloop te laten.

Het lid Duyfjebrock het woord verkrijgende, zegt dat alvorens te komen tot de werkzaamheden van den Raad te spreken over het principe, dat deze Raad zijne rechten niet bij Koloniale verordening wenscht vastgelegd te zien, maar in het regeeringsreglement en stelt weder voor dat de Raad zich te dienenden wende tot hooger hand.

Spreker zegt verder, dat zelfs nu ~~met~~ de rechten van dit college in het regeeringsreglement vastgelegd zijn geen rekening ermee gehouden wordt, als voorbeeld diene de zoo even behandelde kwestie van verlichting die toch een zaak is van algemeen belang. – verder dat gedurende de periode dat hij in dezen Raad zit, de keeren dat om 's Raads advies gevraagd is, nul te noemen zijn.

De Voorzitter geeft hierop aan de hand van het regeeringsreglement eenige korte inlichtingen.

Hierna verzoekt het lid Duyfjebrock den Voorzitter, zijn voorstel in stemming te brengen, daarbij zeggende dat de Staten Generaal blij zal zijn, dat de Raad van Politie zijne wenschen aan haar kenbaar maakt en formuleert zijn voorstel als volgt: dat de Raad van Politie zijn wensch ter kennis zal brengen van de Koningin, de Staten Generaal, den Gouverneur van Curaçao en Kolonialen Raad, dat de wijze waarop hij het eiland geregeerd wenscht te zien, opgenomen zou worden in het regeeringsreglement.

Dit voorstel in stemming gebracht wordt aangenomen met meerderheid van stemmen; de Voorzitter stemt hiertegen.

Hierna wordt besloten dat het lid Duyfjebrock zijn voorstel verder zal uitwerken en dit dan in de eerstvolgende vergadering aan de goedkeuring van den Raad onderwerpen.

Niemand meer het woord verlangende en niets meer te behandelen zijnde, sluit de Voorzitter de vergadering.

Aldus voorgelezen, goedgekeurd en geaccordeerd in de vergadering van Maandag, den 13e Februari 1933.

De Voorzitter
[signature]

De Landraden.
[signature]
[signature]

De Secretaris.
[signature] Oduber

N° 2. Vergadering van den Raad van Politie op Maandag den 13e Februari 1933.

Aanvang 8 uur 's avonds.

Tegenwoordig: de heeren I. Wagemaker, Gezaghebber Voorzitter, Dr. J. R. Arends en Dr. A. F. Duijfjesbroek, leden en H. Oduber, Secretaris.

De Voorzitter opent de vergadering en stelt den Secretaris in de gelegenheid de notulen van de vorige vergadering voor te lezen, die ongewijzigd worden goedgekeurd en geteekend.

Hierna geeft de Secretaris kennis van de ingekomen stukken t.w. een bezwaarschrift van de heeren P. Verbunt en W. W. M. van Hoek en een van den heer S. van der Wey, tegen de door dezen Raad in zijne vergadering van den 26e Januari j.l. opgemaakte lijsten van kiezers.

De Raad overgegaan zijnde tot het behandelen dezer bezwaren, bevindt dat het bezwaar van de heeren P. Verbunt en W. W. M van Hoek gegrond is en besluit derhalve dat hunne namen alsnog op genoemde lijsten zullen worden gebracht, terwijl het bezwaar van den heer S. van der Wey naar 's Raads meening ongegrond is en om die reden van de hand dient te worden gewezen.

De Raad wijst dit bezwaar af om reden dat de militaire politie beschouwd kan worden, als een onderdeel van de landmacht (art. 5c P.B. 1869 #24) en om een principieele beslissing uit te lokken.

Op verzoek van het lid Arends worden de volgende personen, die vaste goederen in eigendom hebben, op deze lijsten alsnog gebracht, A. G. Th. Arends van Oranjestad en Juan Vos van St Nicolaas.

Thans is aan de orde het 2e punt der agenda n.l. Behandeling van de ontwerp-begrooting van inkomsten voor het dienstjaar 1934., die in haar geheel zooals zij ter tafel is gebracht, zonder hoofdelijke stemming wordt aangenomen.

Bij de rondvraag verzoekt het lid Duijfjesbroek den Voorzitter inlichtingen te willen verschaffen omtrent het feit dat aan den brievenbesteller alhier geen dienstkleeding wordt verstrekt, terwijl dit wel het geval is met de telegrambestellers en de bemanning van de loodsbooten.

De Voorzitter antwoordt hierop dat bij koloniale verordening vastgesteld is aan welke ambtenaren en beambten, van gouvernementswege, een dienstuniform verstrekt wordt, verder dat hij niet begrijpt waarom dit wel het geval is met eene categorie terwijl het met een andere niet is, waar die categorieën soms toch gelijk staan.

Het lid Duijfjesbroek verder aan het woord, vraagt of het niet mogelijk zou zijn dat de Raad eene toelage voor genoemde beambte aanvraagt, voor het onderhoud van zijn fiets, welke hoofdzakelijk voor dienst wordt gebruikt.

De Voorzitter antwoordt hierop, dat hij zich over deze aangelegenheid reeds met Curaçao in verbinding heeft gesteld; sprekers inziens is, dat de toekenning van deze toelage zeer billijk zal zijn.

Het lid Duijfjesbroek het woord weder verkrijgende, zegt dat er over het gemis van een postkantoor te St. Nicolaas geklaagd wordt; dat als spreker zich niet vergist, de gelden voor den bouw hiervan, reeds op de begrooting hebben gestaan, de reden waarom tot nu toe hiertoe niet is overgegaan is hem echter onbekend.

De Voorzitter antwoordt hierop, dat dat plan werkelijk bestaan heeft, maar dat daarvan tijdelijk is afgezien, om reden de middelen het op het oogenblik niet toelaten; spreker zegt verder de toezegging van den Gouverneur te hebben gekregen, dat zoodra het eenigszins mogelijk zal zijn, tot dien bouw over zal worden gegaan, alsmede van een gebouw in Oranjestad, waarin alle takken van dienst zouden kunnen worden ondergebracht.

Het lid Duijfjesbroek vraagt, of het geen tegemoetkoming aan de bevolking van St Nicolaas zou zijn als er een brievenbus daar geplaatst werd.

De Voorzitter wijst op het bezwaar der groote afstand tusschen die plaats en de stad, waardoor groote moeilijkheden zouden kunnen ontstaan voor de geregelde lichting en de groote kosten die hiermede gepaard zullen gaan, terwijl er dan geen of weinig contrôle hierop gehouden zal kunnen worden.

Daarna wordt nog de weg van St Nicolaas

Hierna wordt overgegaan tot het openmaken van de heimelijke bus; die bevonden wordt in te houden een bedrag van f195.83, welk bedrag aan den Administrateur van de Armenkas wordt afgedragen.

naar de oventoren te Cerro Colorado besproken, waarop de Voorzitter zegt, dat hij zal afwachten, wat de groote heeren van de Standard, die hier binnen kort verwacht worden, hierover beslissen zullen, aangezien deze weg, volgens overeenkomst, door die Mij onderhouden moet worden; dat indien men daarna nog niet tot een afdoende beslissing zal zijn gekomen, hij dan ertoe over zal gaan, van de gelden die voor gewoon onderhoud van wegen beschikbaar zijn gesteld, het gedeelte van die weg leidende tot de poort van de Lago Mij, dat is Lago kampement, te laten asphalteeren.

Niemand meer het woord verlangende en niets meer te behandelen zijnde, sluit de Voorzitter de vergadering.

Aldus voorgelezen, goedgekeurd en gearresteerd in de vergadering van den 3e Juli 1933.

De Voorzitter.

J. Wagemaker.

De leden.

J. R. Arends

A. F. Dussenbroek

De Secretaris.

No. 3. Vergadering van den Raad van Politie op Dinsdag, den 14e Februari 1933, met gesloten deuren.

Aanvang 10.30 uur 's voormiddags.

Tegenwoordig: de heeren J. Wagemaker, Voorzitter, Dr. J. R. Arends en Dr. A. F. Dussenbroek, leden en H. Oduber, Secretaris.

De Voorzitter opent de vergadering en stelt het lid Dussenbroek in de gelegenheid zich omtrent het aan de Koningin, de Staten Generaal, den Gouverneur van Curaçao en den Koloniale Raad, te richten adres, uit te spreken.

Genoemd lid doet hierop voorlezing van een door hem opgesteld adres, zooals hij zich uitdrukt, dat het zal moeten luiden, o.a. dat de Raad uit de historie en uit praktische overwegingen, de gronden put, om dit adres aan genoemde autoriteiten te richten, 's Raads wensch te kennen gevende en verder dat de artikelen van het regeeringsreglement, die de Raad graag gewijzigd zou wenschen te zien, genoemd zouden kunnen worden, met de wijziging dier artikelen zooals de Raad die wenschelijk acht.

De Voorzitter merkt hierbij eerstens op, dat in genoemd adres de motieven waarom de Raad tot dezen stap overgaat niet genoemd zijn geworden, spreker acht dit het kardinale punt; tweedens dat de Raad zijne bevoegdheden te buiten zou gaan, zoodra hij met geformuleerde wenschen bij de Kroon zou komen, met verzoek die in het regeeringsreglement op te nemen.

Het lid Dussenbroek is van meening dat de Raad wel degelijk bevoegd is, zijne inzichten voor te dragen en geen vertrouwen te hebben in de komende regeling zooals die door den Gouverneur aan de Landraden is bekend gesteld.

De Voorzitter zegt hierop, dat indien de Raad van dit standpunt uitgaat, deze dan zijn wantrouwen zal moeten motiveeren, hetgeen spreker heelemaal niet voor zijn rekening zal nemen.

Het lid Arends is het hiermede eens en daarom van oordeel dat de Raad alleen in breede trekken zal moeten aangeven wat zijne wenschen

zijn
Aangezien verder geen overeenstemming kon worden bereikt omtrent de redactie van het adres, wordt de verdere behandeling van dit onderwerp, uitgesteld tot ~~aanstaande Maandag a.s. te 8 uur~~ een nadere te bepalen datum.

Aldus voorgelezen, goedgekeurd en geaccepteerd in de vergadering van Dinsdag, den 2e Mei 1933.

De Voorzitter.

Wagemaker

De Landraden

J.R. Arends

A.F. Dussenbroek

De Secretaris

Oduber

N°4. Vergadering van den Raad van Politie op Dinsdag den 2e Mei 1933, met gesloten deuren.

Aanvang 11 uur 's voormiddags.

Tegenwoordig: de heeren J. Wagemaker - Gezaghebber-Voorzitter, Dr. J.R. Arends en Dr. A.F. Dussenbroek, leden en H. Oduber, Secretaris.

De Voorzitter opent de vergadering en na den Secretaris in de gelegenheid te hebben gesteld de notulen van de vorige vergadering voor te lezen, welke notulen ongewijzigd worden goedgekeurd en geaccepteerd, zegt dat deze vergadering belegd is, om het onderwerp "Adres aan H.M. de Koningin en regeering inzake vaststelling nieuwe regeeringsreglement", te kunnen afhandelen.

Het lid Dussenbroek het woord verkrijgende, zegt dat nadat de heer Gouverneur, hem spreker, bij Zijne Excellentie's jongste bezoek aan het eiland, toegelicht heeft op dit onderwerp, spreker grootendeels van inzicht is veranderd, doch dat hij aan het principe van vastlegging van de bevoegdheden van dezen Raad in het regeeringsreglement, blijft vasthouden.

Het lid Arends zegt ook na de gehouden besprekingen met Z.E. den Gouverneur, van inzicht te zijn veranderd, maar dat hij toch, in breede trekken wenscht vastgelegd te zien, de bevoegdheden van dezen Raad.

De Voorzitter zegt hierop, dat hiermede juist het tegenovergestelde van wat men zoozeer wenscht, n.l. decentralisatie, zou worden verkregen. Spreker ziet in het nieuwe regeeringsreglement zooals het door den Gouverneur en Koloniale Raad is voorgesteld, toekenning van grootere bevoegdheid aan het gebiedsdeel zelf.

Aangezien over dit onderwerp geen overeenstemming te verkrijgen was, wordt dit punt in stemming gebracht en is het voorstel Arends-Dussenbroek met meerderheid van stemmen aangenomen, de Voorzitter stemt tegen.

Bij de rondvraag, zegt het lid Dussenbroek, na het woord verkregen te hebben, dat naar geruchten de Pan Am. Petroleum Corp. voornemens is

hare employees, dat is geconhacteerde, in Amerikaansche dollars te gaan uitbetalen; spreker vraagt den Voorzitter, of dat wel mag.

De Voorzitter antwoordt hierop, dat hij zich over deze zaak met Curaçao in verbinding heeft gesteld en het antwoord hierop luidt dat er geen wettelijke bepalingen hiertegen zijn, en verder dat alleen de circulatie van vreemde munt is verboden.

Het lid Duijsenbosch zegt hierop dat dit dan een groote strop voor den handel zal zijn, aangezien de Amerikanen hunne inkoopen niet meer in het dorp zullen doen, gezien de lage koers van den dollar.

Niemand meer het woord verlangende en niets meer te behandelen zijnde, sluit de Voorzitter de vergadering.

Aldus voorgelezen, goedgekeurd en gearresteerd in de vergadering van den 3e Juli 1933.

De Voorzitter.
[signature] Wagemaker

De leden.
[signature] J. R. Arends
[signature] A. F. Duijsenbosch

De Secretaris.
[signature] Oduber

No. 5. **Vergadering van den Raad van Politie op Maandag den 3e Juli 1933.**

Aanvang 8 uur 's avonds.

Tegenwoordig: de heeren I. Wagemaker, Gezaghebber-Voorzitter; Dr. J. R. Arends en Dr. A. F. Duijsenbosch, leden en H. Oduber Secretaris.

De Voorzitter opent de vergadering en stelt den Secretaris in de gelegenheid de notulen van de vorige vergadering voor te lezen, die ongewijzigd worden goedgekeurd en gearresteerd.

Hierna geeft de Secretaris kennis van de ingekomen stukken o.a. een afschrift van het radiogram van den Gouvernements-Secretaris, waarbij den Gezaghebber in kennis wordt gesteld met het afwijzen, door den Raad van Bestuur, van het beroep van den heer Van der Wey c.s. tegen de door dezen Raad genomen beslissing inzake kiesgerechtigheid van de militaire Politie, en een afschrift van de uitspraak van dien Raad in voornbedoeld beroep.

De Voorzitter deelt den Raad hierop mede, dat nu aan artikel 8 der kiesverordening van den 22 November 1869 (P.B. #24) is voldaan en vermits er verder geen bezwaren tegen de lijsten bedoeld bij artikel 6 dier verordening zijn ingebracht, deze lijsten overeenkomstig voornbedoeld artikel dienen te worden gesloten.

Dienovereenkomstig worden de lijsten met een aantal van vierhonderd en acht en zestig kiesbevoegden gesloten en wordt besloten dat deze lijsten overeenkomstig meergenoemd artikel op nieuw zullen worden afgekondigd.

Bij de rondvraag verkrijgt het lid Duijsenbosch het woord en vraagt den Voorzitter of er reeds plannen ontworpen zijn voor de verbetering van den weg in het dorp San Nicolaas en indien zulks het geval is, het niet aan den Raad ter bestudeering voorgelegd zou kunnen worden.

De Voorzitter antwoordt hierop dat die plannen reeds ontworpen zijn en dat met de Lago Mij. reeds overeengekomen is hoeveel haar aandeel in de kosten zal bedragen. Wat betreft het voorleggen

daarvan aan den Raad ter beoordeeling, acht spreker dit ongewenscht, waar hij alleen met den technisch-ambtenaar verantwoordelijk wordt gesteld voor de goede uitvoering van het werk. Indien spreker principieel van alle verantwoordelijkheid ontheven zou worden en de landraden mede verantwoordelijk zouden worden gesteld, dan pas zou z.i. medezeggingschap van den Raad logisch zijn, maar waar dit nu niet het geval is, kan aan dien wensch niet worden voldaan. Volgens spreker voteert de Raad de gelden die voor het werk benoodigd zijn en het bestuur zorgt voor de uitvoering ervan en is daarvoor verantwoordelijk.

Het lid Dussenbroek het woord verkrijgende, vraagt of het niet eens mogelijk zal zijn, alvorens het plan naar Curaçao ter goedkeuring wordt opgezonden, het met de landraden te bespreken, daar zij misschien een betere kijk op plaatselijke toestanden hebben en beter daarover kunnen oordeelen.

Het lid Arends zegt dat naar hij meent het oppertoezicht over deze werken onder de competentie van dezen Raad valt.

De Voorzitter antwoordt hierop, dat de landraden volgens het regeeringsreglement het recht hebben om schouw te doen over wegen, putten, waterwerken enz, maar dat er nergens sprake is van toezicht.

Het lid Dussenbroek aan het woord, vraagt den Voorzitter of de door dezen Raad in November 1931 gemaakte wijziging van de politie-keur; om het verspreiden van pamfletten tegen te gaan, nog niet door den Gouverneur goedgekeurd is?

De Voorzitter antwoordt hierop, dat hij hierover geschreven heeft, maar geen antwoord daarop gekregen heeft. Verder dat in de nieuwe politie-keur, die over anderhalve maand aan de leden ter beoordeeling voorgelegd zal worden, bedoeld gewijzigd artikel is opgenomen.

Het lid Dussenbroek aan het woord, vraagt of er eenig plan bestaat voor het oprichten van een waterleiding voor het dorp San Nicolaas.

De Voorzitter antwoordt hierop, dat het plan bestaat om de leiding door te trekken naar genoemd dorp, alwaar eenige hydranten zullen komen, waarmede dit dorp van goed drink- en spoelwater kan worden voorzien; alhoewel hij hierin weer een strop ziet voor de begrooting, aangezien degenen die bij de Mij werken, allen daar gratis water krijgen van de pont dier Mij; dagelijks wordt er zes tot tien ton water uitgedeeld. Indien het plan tot stand komt; zal dit gratis verstrekken van water stopgezet moeten worden.

Het lid Arends aan het woord, vraagt den Voorzitter of het hem bekend is, hoeveel water aan de watertrucks per maand verkocht wordt.

De Voorzitter verzoekt hierop, den Administrateur van de Waterleiding, die in de zaal aanwezig is, de gevraagde inlichtingen te willen geven. Waarop deze antwoordt, dat er wekelijks voor een bedrag van f200.- aan water aan die trucks geleverd wordt.

Het lid Arends vraagt, of indien het plan voor de watervoorziening van San Nicolaas door zou gaan, het niet mogelijk zal zijn de leiding tot het heuveltje bij de tankfarm van de Mij door te trekken, waardoor de bewoners van de huisjes langs dezen weg in de mogelijkheid worden gesteld, zich daarop te laten aansluiten; spreker meent dat het wel rendabel zal zijn.

Het lid Dussenbroek vraagt den Voorzitter waarvoor de nieuwe tank op Balashi gebouwd is.

Waarop deze antwoordt, dat die dienen moet om het water (zuiver zoetwater) van eenige daar in de buurt aangetroffen natuurlijke putten, te pompen, om daarmede door vermenging met het gedistilleerd water, de hardheid van deze laatste, een beetje te neutraliseeren.

Het lid Dussenbroek vraagt verder hoe het met het te bouwen postkantoor op San Nicolaas staat; of er reeds een plan bestaat en of de gelden daarvoor reeds beschikbaar zijn gesteld.

De Voorzitter antwoordt hierop, dat nog geen vast plan bestaat; de gelden voor dit doel zijn reeds op de begrootingen van eenige jaren terug.

gebracht, maar tengevolge van de malaise is van de uitvoering ervan tijdelijk afgezien moeten worden.

Het lid Dussenbroek vraagt verder of er geen mogelijkheid bestaat een vluggere verbinding met het vasteland te verkrijgen, door aansluiting op de vliegdienst te Maracaibo.

De Voorzitter antwoordt hierop, dat zooals het wel bekend zal zijn, het plan bestaan heeft bij de Pan American Airways, om ook Aruba in haar vliegplan op te nemen, maar daar zelfs het aandeel van Curaçao voor die Mij niet loonend was, zij dit eiland uit haar vliegplan heeft moeten uitschakelen - dat daarna bij de [illegible] het plan bestaan heeft Curaçao, eventueel Aruba, in haar vliegplan op te nemen - dat toen nu de heer Viana onlangs vergunning gevraagd heeft, om een vliegdienst in te stellen, aan genoemde Mij geschreven is, vragende of haar plan nog doorging, maar dat daarop nooit eenig antwoord is ontvangen. Spreker meent dat dit plan losgelaten is, om reden het venezolaansch gouvernement, hoogstwaarschijnlijk om politieke redenen, geen vergunning wilde verleenen om Maracaibo en La Guaira aan te doen; voor deze moeilijkheid zal ook de heer Viana komen te staan; waarom spreker ook geen kans van slagen ziet in het project van den heer Viana.

Het lid Dussenbroek vraagt hierop, of het niet mogelijk is dat de mail naar Maracaibo aan de Laketankers van de A.P.M. meegegeven werd, waardoor eene betere aansluiting op de vliegdienst aldaar, verkregen zou kunnen worden.

De Voorzitter zegt toe deze aangelegenheid met het Hoofd van het Postkantoor te zullen bespreken.

Het lid Arends het woord verkrijgende, zegt dat er een paar zich bij hem hebben vervoegd, met het verzoek hen thuis te willen trouwen, uit hoofde van onvermogen; daar zij geen geld hadden om naar de stad te gaan om te trouwen en vraagt of het wel mag.

De Voorzitter antwoordt hierop, dat alleen bij wettelijke verhindering van een der partijen om zich naar de Raadzaal te kunnen begeven, een huwelijk ten huize voltrokken mag worden en in dat geval tegen betaling of overlegging van een bewijs van onvermogen; volgens spreker is het door het lid Arends aangehaald geval geen van wettelijke verhindering.

Het lid Dussenbroek het woord verkrijgende zegt, dat zich thans een mooie gelegenheid aanbiedt, bij het bouwen van het postkantoor op San Nicolaas, om in dat gebouw een lokaal in te richten als kantoor van den Burgerlijken Stand, alwaar men dan aan alle formaliteiten daar ter plaatse zelf zou kunnen voldoen en waar ook huwelijken op bepaalde dagen voltrokken kunnen worden; met deze werkzaamheden kan een op dat postkantoor werkzaam te stellen ambtenaar tevens belast kunnen worden.

De Voorzitter antwoordt hierop; dat dit eene uitbreiding van den dienst zou beteekenen, waarvan hij de noodzakelijkheid nog niet inziet.

Het lid Arends aan het woord, zegt dat hij meent dat er vroeger zoogenaamde spreekkamers voor den Gezaghebber in de buitendistricten bestonden, waar men zich op bepaalde dagen kon laten trouwen.

De Voorzitter zegt hierop toe, naar een paar huisjes uit te zullen zien, waar deze ceremonie op San Nicolaas en Savaneta plaats zou kunnen vinden.

Nadat de leden te kennen hadden gegeven niets meer te hebben voor deze openbare vergadering, gaat de Raad over tot eene vergadering met gesloten deuren.

Aldus voorgelezen, goedgekeurd en gearresteerd in de vergadering van Maandag den 23e October 1933.

De Voorzitter

Wagemaker

De leden.

J. Arends

A. Dussenbroek

De Secretaris.

Oduber

No. 6.

Vergadering van den Raad van Politie op Maandag den 3e Julie 1933; met gesloten deuren.

Afschriften verzonden [illegible]

Voortzetting van de vergadering aangevangen te 8 uur 's avonds, met de bij die vergadering aanwezige leden.

De Voorzitter stelt den Secretaris in de gelegenheid de notulen van de vorige vergadering voor te lezen, die ongewijzigd worden goedgekeurd en gearresteerd.

Waarna deze kennis geeft van de ingekomen stukken w.l. antwoord van het lid Dussenbroek op een hem toegezonden begeleidend schrijven met het concept-adres aan de Regeering enz; waarbij genoemd lid te kennen geeft noch met den vorm noch met den inhoud van het concept in te stemmen.

Het lid Arends het woord verkrijgende, zegt, dat hij de gevoelens van het lid Dussenbroek deelt.

Het lid Dussenbroek licht daarop den Raad toe, waarom hij daarmede niet instemt en brengt het navolgend door hem gemaakt concept ter tafel, luidende: "Aan Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden – 't Loo. – Majesteit.

Geeft met verschuldigden eerbied te kennen de Raad van Politie op het eiland Aruba,

– dat in zijn vergaderingen dd. 14 Februari en 2 Mei j.l. besloten is, om gebruikmakende van het recht hem toegekend by art. 125 van het regeeringsreglement, zich tot den Koning te wenden om de belangen van het eiland Aruba voor te staan, met het oog op de herziening van het regeeringsreglement;

– dat hij na rijp beraad en in aanmerking genomen hetgeen in de tusschen de Regeering en het bestuur van Curaçao, voor zoover gepubliceerd – gewisselde stukken, omtrent dit punt naar voren gebracht is, de meening is toegedaan, dat de bevoegdheden van de raden van politie op de eilanden van het gebiedsdeel Curaçao, in de nieuwe regeling niet bij koloniale verordening dienen vastgesteld te worden;

– dat hij overwegende het praktisch belang eener meerdere mate van eene van het hoofd-eiland Curaçao onafhankelijke bevoegdheid, in het nieuwe regeeringsreglement zulks wenscht opgenomen te zien;

– dat hij hierbij denkt, aan de rechten en bevoegdheden toegekend aan Burgemeesters en Wethouders in Nederland;

– dat hij van meening is, dat zulks op de eilanden van het gebiedsdeel Curaçao door het nieuwe regeeringsreglement, in dien geest en op die wijze geregeld en vastgesteld zeer tot meerdere opbloei dezer eilanden zal strekken en tot dieper gevoelde gelijkvormige eenheid met Nederland;

– dat de eilanden alsdan hun byzondere belangen effectiever kunnen behartigen. (behartigen);

– dat de eilanden op die wijze geen bloote onderhoorigheden blyken te zijn van het hoofd-eiland Curaçao;

Redenen waarom de Raad van Politie zich eerbiedig tot Uwe Majesteit wendt, met het eerbiedig verzoek dat het Hare Majesteit moge behagen, de belangen van Aruba voor te staan in den geest als in dit request bedoeld. Met eerbiedige hoogachting. De Raad van Politie op Aruba.

Na een korte discussie, waarbij de Voorzitter aan het standpunt door hem genomen in de vorige vergaderingen, blijft vasthouden, wordt bedoeld concept-adres, in stemming gebracht en wordt hetzelve met meerderheid van stemmen aangenomen; de Voorzitter stemt tegen.

Besloten wordt, zich daarmede tot H.M. de Koningin en de Staten Generaal te wenden en een afschrift daarvan met begeleidend schrijven aan de Tweede Kamer, de Minister van Kolonien, de Gouverneur van Curaçao en de Koloniale Raad te doen toekomen.

Verder wordt nog besproken het geval Mackay en het uitzetten van den venezolaan Hernandez.

Niemand meer het woord verlangende en niets meer te behandelen zijnde, sluit de Voorzitter de vergadering.

Aldus voorgelezen, goedgekeurd en gearresteerd in de vergadering van Donderdag den 2e November 1933.

De Landraden | De Voorzitter.

J. Arends | [signature]

A. v. Dussenbroek

De Secretaris

J. Odiels

No. 7. Vergadering van den Raad van Politie op Maandag den 23e October 1933.

Aanvang 8 uur 's avonds.

Tegenwoordig de heeren: I. Wagemaker, Gezaghebber-Voorzitter en Dr. J. R. Arends en Dr. A. F. Dussenbroek, leden en H. Oduber, Secretaris.

De Voorzitter opent de vergadering en stelt den Secretaris in de gelegenheid de notulen van de vorige vergadering voor te lezen, die ongewijzigd worden goedgekeurd en gearresteerd.

Hierna brengt de Voorzitter ter tafel het ontwerp nieuwe algemeene politiekeur 1933 inhoudende voorschriften ter bevordering van openbare orde, rust, veiligheid en reinheid; de Voorzitter vraagt den leden hierop of zij alvorens tot de artikelsgewijze behandeling hiervan over te gaan, in eene algemeene beschouwing wenschen te treden en na van beide leden een ontkennend antwoord te hebben gekregen, wordt hiertoe overgegaan.

Bij art. 20. luidende: "Het is verboden anders dan voegzaam gekleed in het openbaar te zwemmen of te baden" wordt op voorstel van het lid Dussenbroek bijgevoegd: "of te loopen", als toelichting hierop acht spreker zulks gewenscht, om de mogelijkheid van zich op straat vertoonen in pajamas van dames, zoo mogelijk onder het bereik van den strafrechter te brengen.

Bij art. 21: Wenscht dezelfde spreker het woord "secreten" te zien vervangen door "privaten"; waartegen, geen bezwaar wordt ingebracht.

Bij art. 23 sub. 9. Opperde het lid Arends tegen het verbod van het spelen op den openbaren weg met dominosteenen, daar bij het spelen met deze steenen tot een onschuldige vermaak rekende, zooals kino enz.; tegen de weglating hiervan bestond bij de Raad geen bezwaar.

Bij art. 38. sub. 2e Achtte het lid Arends het gewenscht, daaraan toe te voegen "het kenmerk als in sub. 1e van dit artikel vastgelegd." en werd dientengevolge, daar de Raad zich hiermede kon vereenigen, achter artikel 38 ten 2e eerste alinea achtergevoegd: "als in sub. 1e bedoeld.

Bij art. 45 onder a. werd het woord "goffen" bijgevoegd benevens aan het einde van deze alinea toegevoegd: "de bestuurder van het bedrijf, waarin zoodanige werk wordt verricht, is verplicht op eerste aanzegging door of namens het plaatselijk Hoofd van Politie, deze inrichting of dit bedrijf buiten werking te stellen."

Bij art. 55: Merkte het lid Arends op; dat de aanvang van dit artikel u.l.: "De bewoners der verschillende districten" beter kan worden vervangen door: "Eenieder is" aangezien voor Aruba de indeeling in districten niet meer geldt.

Bij art. 59. sub. 2.: luidende: Vee op den openbaren weg binnen de grenzen van Oranjestad of St. Nicolaas losloopende gevonden, wordt door de politie opgevangen of zoo de opvanging te moeilijk is, afgemaakt." had het lid Arends bezwaar om voor St. Nicolaas het laatste deel dezer bepaling toe te passen, op grond van de veel moeilijke omstandigheden waaronder de veehouders daar verkeeren, ten opzichte van het vasthouden van veestapel, liever zag hij in dit geval hooge boete toegepast dan afmaking; de Raad kan zich met het bezwaar van het lid Arends vereenigen, en dientengevolge wordt de woorden "of St. Nicolaas" uit dit artikel gelicht.

Na de behandeling van dit artikel wordt het lid Arends, voor een zijnde in het hospitaal liggend patient geroepen en gezien het vergevorderde uur wordt besloten de verdere behandeling van dit ontwerp uit te stellen tot Donderdag den 26e d.a.v. te 8 uur 's avonds zonder nadere oproeping.

Hierop sluit de Voorzitter deze vergadering.

Aldus voorgelezen, goedgekeurd en gearresteerd in de vergadering van Dinsdag den 7e November 1933.

De Voorzitter
Wagemaker

De leden.
J. Arends
A. Dussenbroek

De Secretaris.
H. Oduber

N°. 8.

Vergadering van den Raad van Politie op Donderdag den 26e October 1933.

Aanvang 8 uur 's avonds.

Voortzetting van de vergadering aangevangen op Maandag den 23 dezer, met de daarbij aanwezige leden.

De Voorzitter opent de vergadering en stelt den Raad in de gelegenheid met de verdere behandeling van de keur aangevangen in de vorige vergadering, door te gaan.

Hiertoe overgegaan zijnde wordt:

bij art. 64. sub. g. Door den Voorzitter het voorstel gedaan, om achter de woorden "bij het maken van een tocht" nog te voegen "of het opzijden van een hoogte"; waarmede de Raad accoord gaat.

bij art 94 Door het lid Arends voorgesteld, sub. d. van dit artikel geheel te doen vervallen, op grond van het feit dat er Oranjestad geen verkeerswegen worden aangetroffen, die zoo smal zijn, dat zij een dergelijke bepaling noodzakelijk maken; waarmede de Raad accoord gaat.

bij art. 104. ten 3e. luidende: "Dat de aanvrager niet lijdende is aan tuberculose, besmettelijke syphilis, toevallen absences, ruggemergs- of hersenziekten, krankzinnigheid, hartziekte of duizeligheid" door het lid Dupenbroek het voorstel gedaan, om dit heele lid te laten vervallen en daarvoor in de plaats te stellen: "Dat de gezondheidstoestand van den aanvrager van dien aard is, dat hij geacht kan worden geschikt te zijn om als chauffeur op te treden"; uit een oogpunt van medicus vindt spreker deze differencieering minder juist; welke gezichtspunt door het lid Arends werd gedeeld; waarna ook dit artikel in dien vorm bij meerderheid van stemmen werd gewijzigd.

bij art. 106. ten 1e. luidende: "Geen rijbewijs wordt afgegeven, aan hem die den leeftijd van vijf en zestig jaar bereikt heeft, tenzij hem door den Gouverneur dispensatie is verleend, op grond van een verklaring van den gouvernements-geneeskundige, dat hij ten volle geschikt is een motorrijtuig te besturen enz, door het lid Dupenbroek voorgesteld, deze dispensatie over te wijzen naar den Gezaghebber en de woorden "van den gouvernements-geneeskundige" te vervangen door: "een tot de uitoefening der geneeskunde op het eiland Aruba bevoegd persoon"; spreker beoogt deze wijziging ter voorkoming van bevoorrechting van een of meer gouvernements-geneeskundige, die voor dit onderzoek zullen worden betaald door belanghebbende, en waarbij in de oorspronkelijke tekst de particuliere doktoren zijn uitgesloten. De Raad kan zich met dit voorstel vereenigen en dien tengevolge worden deze wijzigingen aangebracht.

Het bepaalde bij art. 106. ten 2e. luidende: "Geen rijbewijs wordt gegeven aan hem van wien blijkt, dat hij in een krankzinnigengesticht opgenomen is geweest", wordt door het lid Dupenbroek overbodig geacht; aangezien er menigmaal in een krankzinnigengesticht patienten worden opgenomen waarvan tevoren door medische ervaring bekend is, dat de abnormale verschijnselen slechts van voorbijgaanden aard zijn en de patient na eenigen tijd zelfs weder geheel normaal wordt. Bovendien achtte spreker dat de redactie van art. 104 ten 3e. 4. voldoende waarborgen biedt aan het publiek belang.

Het lid Dupenbroek maakt bezwaar tegen het bepaalde in art. 163. luidende: "Zij wien bij deze keur bevoegdheid is gegeven tot het verleenen van vergunningen, kan daaraan voorwaarden verbinden", spreker achtte dit een te groote bevoegdheid leggen in de handen van het plaatselijk Hoofd van Politie en vreesde hij dat alle mogelijke bepalingen en extra maatregelen daarvan het gevolg zullen worden.

Nadat de beteekenis van dit artikel uitvoerig was besproken, werd het in zijn bestaande redactie gehandhaafd.

Nadat de bovengemelde wijzigingen waren aangebracht, werd het ontwerp met algemeene stemmen goedgekeurd en aangenomen.

Hierna komt in behandeling het 2e punt der agenda n.l. nazien der bewijsstukken van de benoembaarheid van den heer Eman tot landraad.

Bij het onderzoek ontstaat een korte discussie over het al of niet in orde zijn dezer papieren, waarop de Raad de secretaris der opdracht geeft den heer Eman per brief te verzoeken, als een bewijs van inschrijving van vestiging of hernieuwde vestiging nog over te leggen.

Besloten het over genoemde uur wordt besloten de

behandeling van de verdere op de agenda voorkomende punten uit te stellen tot a.s. Donderdag den 2e November ~~bij~~ te 8 uur 's avonds, zonder nadere oproeping.

Waarna de Voorzitter deze vergadering sluit.

Aldus voorgelezen, goedgekeurd en gearresteerd in de Vergadering van Dinsdag den 7e November 1933.

De Voorzitter.
[signature]

De leden
[signature]
[signature]

De Secretaris.
[signature]

No. 9. Vergadering van den Raad van Politie op Donderdag den 2e November 1933.

Aanvang 8 uur 's avonds.

Voorzetting van de vergaderingen van den 23e en 26e October d.j. met de bij die vergaderingen aanwezige leden.

De Voorzitter opent de vergadering en, na de leden voor hunne opkomst bedankt te hebben, wordt overgegaan tot het behandelen van de verdere punten voorkomende op de agenda van de voorgaande vergaderingen.

Alvorens tot het nazien der bewijsstukken van den heer Eman over te gaan, geeft de Secretaris den Raad kennis van het door hem namens den Raad aan genoemden heer Eman gericht schrijven, waarop hij echter geen antwoord heeft gekregen; verder deelt hij den Raad mede dat volgens P.B. 1906 #10, het in bedoeld schrijven omschreven stuk alleen van vreemdelingen vereischt kan worden.

De Raad hierop overgaande tot het onderzoeken van bedoelde stukken, bevindt deze stukken in orde en wordt besloten den heer Eman te verzoeken de zijnerzijds schrijven dd. 27 October j.l. als niet geschreven te willen beschouwen en hem tevens de in orde bevinding ~~bijz~~ de door hem overgelegde stukken te berichten en hem verder uit te noodigen den vereischten eed in handen van den Gezaghebber te willen afleggen.

Hierna geeft de Secretaris kennis van de ingekomen stukken o.a. een schrijven van den heer J.G. de Castro, waarin hij bezwaar maakt tegen het, door het plaatselijk bestuur, op advies van de Kamer van Koophandel, afwijzen van het verzoek van Witt Bros Inc. om eenige voorstellingen op Aruba te geven.

De Voorzitter licht den Raad hierop toe, de gronden waarop de K.v.K. zich baseert, om tegen de inwilliging van genoemd verzoek te adviseeren.

Het lid Dussenbroek is van meening dat in deze eerder de Raad van Politie bevoegd is advies te geven dan de K.v.K.; spreker wenscht verder van den Voorzitter te vernemen of deze een bestuursbeslissing is of wel een politioneele beslissing.

Na van den Voorzitter vernomen te hebben dat in dit geval van een zuiver politioneele beslissing sprake is, zegt spreker dat het oordeelen over deze beslissing dan buiten de bevoegdheid van den Raad valt en de brief van den heer de Castro gevoegelijk voor kennisgeving kan worden aangenomen, met welk voorstel de Raad zich wel kan vereenigen.

Daarna komt in bespreking het schrijven van Z.E. den Gouverneur van Curaçao, waarin Z.E. de wenschelijkheid uitspreekt van het op particulier initiatief oprichten van een ambachtschool op Aruba.

Hierop geeft de Voorzitter in breede trekken zijn meening te kennen, er op neer komende dat de op te richten ambachtschool op Aruba, z.i. zich ~~speciaal~~ hoofdzakelijk zal moeten toeleggen tot metaalbewerking als bankwerken, draaien enz.

waarvan afschrift bij de notulen is gevoegd. [paraaf]

Het lid Dussenbroek het woord verkrijgende zegt dat hij voor een ambachtschool veel voelt en dat hij dit onderwerp reeds eerder in dezen Raad ter sprake heeft gebracht; Spreker zag gaarne dat hier gelegenheid gegeven werd voor het volgen van onderwijs zooals op de industrieschoolen gegeven wordt, omvattende industrie, landbouw, vijverheid en ambacht.

De Voorzitter is van meening dat de opzet

zooals het lid Desfembroeck dit wenscht, te kostbaar zal worden en voort tot stand zou kunnen komen; spreker ziet meer heil in het onderwijs geven in metaalbewerking, immers de jongens die in deze vakken hun diploma behalen, zullen door de Pan Am. Mij. die zich bereid verklaard heeft gelegenheid tot praktisch onderwijs in hare machineshops open te stellen, geabsorbeerd kunnen worden, terwijl degenen die andere vakken leeren niet zoo gemakkelijk in betrekking bij de Mij zullen kunnen komen.

tot praktisch onderwijs

W ypr aso D.

Het lid Arends zegt dat hij accoord gaat met den Voorzitter, te meer daar hij principieel voor eigen ambachtschool is en niet gaarne zou willen zien, dat onze jongens naar Curaçao moesten gaan om aldaar onderwijs te genieten.

Eenstemmig is de Raad van oordeel dat het wenschelijk is op Aruba een ambachtschool tot stand te doen komen, en dat indien zulks niet gelukken mocht, de daartoe in aanmerking komende jongelieden op Curaçao opgeleid behooren te worden in die vakken waarvoor op Aruba bij de alhier gevestigde industrie maatschappijen de meeste vraag bestaat.

Bij de rondvraag vraagt het lid Desfembroeck na het woord verkregen te hebben aan den Voorzitter, of op 9 September j.l. een felicitatiebrief door Aruba aan H.M. de Koningin gezonden is en indien zulks niet het geval is of de Voorzitter soms weet of Curaçao het wel gedaan heeft.

De Voorzitter zegt hierop dat zulks door Aruba niet gedaan is en voor zoover hem bekend ook niet door Curaçao en dat door het Hoog Bestuur of Curaçao geen [illegible]

'taanvragen is gegeven [illegible] officieele viering van deze dag.

W ypr aso D.

Waarop genoemd lid zijn verwondering uitspreekt, dat het zoo onopgemerkt laten voorbijgaan van dezen jubileumdag en spreker betreurt het dat het volk niet in de gelegenheid is gesteld om zijne aanhankelijkheid aan Hare Maj. de Koningin te betuigen.

Niemand meer het woord verlangende en niets meer te behandelen zijnde, gaat de Raad over tot een vergadering met gesloten deuren, om de notulen van de vergadering van den 3e Juli j.l. voor te lezen en te arresteeren.

Hieraan voldaan zijnde sluit de Voorzitter deze vergadering.

Aldus voorgelezen, goedgekeurd en gearresteerd in de vergadering van Dinsdag den 7e November 1933.

De Voorzitter
Wagemaker

De leden
[illegible]
[illegible]

De Secretaris
Oduber

N°. 10. Vergadering van den Raad van Politie op Dinsdag den 7e November 1933. –

Aanvang 8 uur 's avonds.

Tegenwoordig de heeren I. Wagemaker, Gezaghebber-Voorzitter, Dr. J. R. Arends (aftredend lid) en Dr. A. F. Desfembroeck, lid en H. Oduber, Secretaris.

De Voorzitter opent de vergadering en stelt den Secretaris in de gelegenheid de notulen van de voorgaande vergaderingen voor te lezen, die ongewijzigd worden goedgekeurd en gearresteerd.

Hierop deelt de Voorzitter den Raad mede dat hem door den heer Eman, mondeling kennis gegeven is, dat hij verhinderd is, deze vergadering bij te wonen, en dat daardoor het eerste punt der agenda n.l. installatie van dit lid, komt te vervallen.

Hierop richt de Voorzitter een kort afscheidswoord tot het aftredend lid Arends, daarbij genoemd lid dank zeggend voor de samenwerking, die hij van hem in dezen Raad, altijd heeft mogen ondervinden. Spreker memoreert dat in de laatste vier jaar, zaken van groot belang voor het eiland, behandeld zijn geworden in dezen Raad. Spreker drukt tevens den wensch uit, dat wanneer straks, uitbreiding van de volksvertegenwoordiging, iets waarvoor dezen Raad zoo hard gevochten heeft; tot

stand moge komen, zij, Dr. Arends weer in hun midden zullen mogen tellen.

Het lid Dussenbroek, hierop het woord verkrijgende, zegt dat waar de Voorzitter, datgene wat hij zou hebben willen zeggen, in zulke wel gekozen woorden, heeft weten uit te drukken, hij maar volstaan wil, met diens woorden te onderschrijven, ook hij wenscht het aftredend lid Arends in dezen Raad terug te zien.

Het lid Arends neemt hierop het woord en dankt, zoowel den Voorzitter als het lid Dussenbroek, voor ~~de~~ hunne woorden van waardeering, en zegt daarbij dat alvorens afscheid te nemen van dezen Raad, hij als volksvertegenwoordiger, den Voorzitter den dank van het volk wil betuigen, voor al de belangrijke en nuttige werken, die onder zijn bestuur tot stand zijn gekomen, en zegt verder dat bij mogelijke uitbreiding van de volksvertegenwoordiging alhier, hij zich beschikbaar zal stellen, om de belangen van het volk weer te behartigen, zooals hij steeds gedaan heeft.

Waarop de Voorzitter het lid Arends dank zegt voor deze dankbetuiging die door hem zeer op prijs wordt gesteld.

Bij de rondvraag wenscht niemand het woord en niets meer te behandelen zijnde, sluit de Voorzitter deze vergadering.

Aldus voorgelezen, goedgekeurd en gearresteerd in de vergadering van Vrijdag den 1e December 1933.

De Voorzitter
I. Wagemaker

De leden.
A.A. Dussenbroek

J.H. Eman

De Secretaris.
H. Oduber

No 11. Vergadering van den Raad van Politie op Vrijdag den 1e December 1933.

Aanvang 8 uur 's avonds.

Tegenwoordig: de heeren I. Wagemaker, Gezaghebber Voorzitter, Dr. A.T. Dussenbroek en J.H. Eman, leden en H. Oduber, secretaris.

De Voorzitter opent de vergadering en richt een hartelijk welkomsgroet tot het lid Eman, die voor het eerst, na zijn verkiezing, zitting neemt in dezen Raad.

Het lid Dussenbroek sluit zich aan bij de woorden van den Voorzitter.

Het lid Eman, na beide heeren voor hunne woorden van waardeering te hebben bedankt, leest de navolgende rede voor:

"Mijnheer, de Voorzitter
Als Volksvertegenwoordiger koester ik een ideaal;
De overheid geeft aan deze eerebetrekking de benaming van Landraad, doch wat ik eigenlijk ben, ben en ook zich in hart te zijn, is Volksvertegenwoordiger.
De overheid spreekt van benoeming tot Lid van den Kolonialen Raad, tot Landraad enz., doch wat deze benoeming betreft, beschouw ik zulks als bijzaak, als een officieele zaak, voor mij van ondergeschikt belang, maar wat mij innerlijk vereert en verheerlijkt is de altruistische keuze van het Volk op mij, door mij met zijn stem, Vox Populi Vox Dei, tot zijn vertegenwoordiger te hebben gekozen.
Het ideaal, dat ik koester is, mij waardig te maken deze hooge onderscheiding, dit persoonlijk vertrouwen van het Volk in mij gesteld en richt ik mijn streven daartoe, door mij persoonlijk in oprechte betrekking te stellen met het Volk, teneinde steeds op de hoogte te zijn van zijn wensch, met het doel zulks naar mijn best vermogen te trachten te realiseeren.
Wanneer ik in voldoende mate dit bereikt heb, beschouw ik, voor mij, ook het hoogste aardsche goed te hebben bereikt.
Door zitting en bevoegden stem te mogen hebben in dezen Raad wordt ik vergemakkelijkt in de uitoefening van mijn mandaat, en U kunt, geachte Collega's vast rekenen op mijn intensieve medewerking tot de verwezenlijking van alle voorstellen en initiatieven in het Volksbelang gedaan in het milieu van dezen Raad"

Hierna stelt de Voorzitter den secretaris in de gelegen-

-heid. de notulen van de vorige vergadering voor te lezen, die ongewijzigd worden goedgekeurd en gearresteerd.

Aan de orde komt thans het 1e punt der agenda n.l. Behandeling Ontwerp-Begrooting 1935.

Alvorens tot artikelsgewijze behandeling hiervan over te gaan, vraagt de Voorzitter den leden of zij in een algemeene beschouwing hierover wenschen te treden en na hierop van beide leden een ontkennend antwoord te hebben bekomen, wordt daartoe overgegaan.

Bij art. 6: Zegt het lid Eman, het woord verkrijgende, dat de inheemsche bevolking van Aruba, heden meer dan ooit, het ten zeerste op prijs stelt, op demonstratieve wijze, dan op dit eiland gevestigde vreemdelingen te kunnen toonen, hare verknochtheid aan het Koninklijke Huis. Volgens spreker, ziet zij daartoe in Hare Majesteit's verjaarsdag een geschikte gelegenheid, door dezen dag op enthousiaste wijze te herdenken, echter is het gebleken, dat f1000.- niet toereikend is voor een passend Volksfeest; redenen waarom spreker voorstelt deze post te verhoogen met f1000.-

Het lid Dussenbach gaat met dit voorstel niet accoord, spreker acht f1000.- wel degelijk voldoende, zelfs in den boomtijd heeft men met dit bedrag een behoorlijk feest kunnen vieren; hij ziet er geen bezwaar in, dat de hier gevestigde vreemdelingen ook mede feest vieren, immers trekken zij ook profijt van dit gebiedsdeel en het is niet meer dan billijk, dat zij bijdragen tot opluistering van dit nationale feest.

De Voorzitter gaat accoord met de zienswijze van het lid Dussenbach, en wordt het bedrag van f1000.- gehandhaafd.

Bij art. 9.: Zegt het lid Eman, het woord verkrijgende, dat betreffende artikel 9, bij hem ook reden bestaan om te kunnen verwachten, dat meer onderstand verleend zal moeten worden en waar spreker, bij persoonlijke ondervinding weet, dat het plaatselijke bestuur, lang niet voldoende kan aan staat ten opzichte van den armenzorg op dit eiland, stelt hij voor, deze post te verhoogen met f2000.- teneinde in deze beter te kunnen voorzien. Volgens spreker zijn er zeker twee maal zooveel behoeftigen op het eiland, dan die als zoodanig aangemerkt staan. Verder dat er rekening gehouden dient te worden met de omstandigheid, dat alhoewel vele behoeftigen, een plaats hebben in het huis van hunne menschen, zij in zekere mate toch vergeten worden. Dat het wel een moreele plicht is van een kind om voor zijn oude moeder te zorgen, ook dat het van het bestuur, behalve een moreel, tevens een principieel zakelijke plicht is.

De Voorzitter hierop antwoordende, zegt dat hij het verwijt van het lid Eman, aan het adres van het plaatselijke bestuur gedaan afwijst. Dat er meer behoeftigen zijn dan die welke thans onderstand genieten, betwijfelt spreker niet. Echter gaat het onderhoud van behoeftigen in huisgezin of familiekring boven Staatszorg. De behoeftigen zooals wij die hier kennen komen dan ook meestal om steun bij het gouvernement indien zij geen nabestaanden meer hebben of deze zelf in een zoodanigen toestand zijn, dat zij niet meer steunen kunnen. Ten opzichte van kinderen tot de ouders, acht spreker het onderhoud een voorname plicht van eerstgenoemde. En dit beginsel wordt zoowel hier als overal elders op de wereld gehuldigd. Verder dat in geval deze plicht te zwaar zou gaan drukken, het bestuur ten allen tijde bereid zal zijn voor onderstand te zorgen. Spreker verklaart verder dat [illegible] aand die bij het bestuur voor
ond[illegible] geblehen is, dat
hij [illegible] is geweigerd.

[illegible] verkrijgende, zegt dat het
een [illegible], dat tot nog toe aan
nie[illegible] spreker ziet de nood-
zak[illegible] f2000.- te verhoogen.
Ver[illegible] niet vergist; eenige
tijd [illegible] geld is onder de ar-
men [illegible], waar dit geld af-
kom[illegible]

[illegible] som gelds afkomstig
is u[illegible] van den Gouver-
neu[illegible] huizen onder de ko-
ven[illegible]; dit geld is door mid-
del [illegible] idsvereeniging Helpt
elle[illegible] e leden dusverre ni-
gen [illegible] deden schade op de hoog-
te [illegible] te gaan, om zoodoende
de [illegible] ontig zouden zijn, om
ze [illegible]

[illegible] stemming was te
ver[illegible] en met meerder-
heid van stemmen aangenomen.

EVER READY
PRINTED IN U. S. A.

THIS MONTH						
JULY						
S	M	T	W	T	F	S
..	..	..	..	..	..	1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31	..	..	..	..	..

TUESDAY
11
JULY
1939

NEXT MONTH						
AUGUST						
S	M	T	W	T	F	S
..	..	1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31	..	..
..	..	..	..	..	..	..

Tuesday, July 11

-heid de notulen van de vorige vergadering voor te lezen, die ongewijzigd worden goedgekeurd en geaccepteerd.

Aan de orde komt thans het 1e punt der agenda n.l. Behandeling Ontwerp-Begrooting 1935.

Alvorens tot artikelsgewijze behandeling hiervan over te gaan, vraagt de Voorzitter den leden of zij in een algemeene beschouwing hierover wenschen te treden en na hierop van beide leden een ontkennend antwoord te hebben bekomen, wordt daartoe overgegaan.

Bij art. 6: Zegt het lid Eman, het woord verkrijgende, dat de inheemsche bevolking van Aruba, heden meer dan ooit, het ten zeerste op prijs stelt, op demonstratieve wijze, door op dit eiland gevestigde vreemdelingen te kunnen toonen, hare verknochtheid aan het Koninklijk Huis. Volgens spreker, ziet zij daartoe in Hare Majesteit's verjaardag een geschikte gelegenheid, om dezen dag op enthousiaste wijze te herdenken, echter is het gebleken, dat f 1000.- niet toereikend is voor een passend Volksfeest; redenen waarom spreker voorstelt deze post te verhogen met f 1000.-

Het lid Dussenbach [illegible] woord, spreker acht f 1000 [illegible] boom-tijd heeft men [illegible] kunnen vieren; hij ziet er [illegible] tijde vreemdelingen bo[illegible] zij ook profijt van d[illegible] billijk, dat zij bijdragen [illegible].

De Voorzitter [illegible] het lid Dussenbach, [illegible] houd-haafd.

Bij art. 9: Zegt [illegible], dat betreffende arti[illegible] kunnen verrichten, [illegible] moeten worden en waar [illegible] weet, dat het plaatselijk [illegible] staat ten opzichte [illegible], stelt hij voor, deze post [illegible] in deze taken te kunn[illegible] twee maal zoover [illegible] als zoodanig aangemerkt [illegible] houden dient te worden [illegible] vele behoeftigen, een [illegible] menschen zij in zekere mate [illegible] een moreele

Dr. Dussenbach treedt af Nov. 1939
J.C. Jansen Nov. 1941
dus juli '41 [illegible]
A.F.D. treedt af Nov → 1943
1945
1947
1949.

plicht is van een kind om voor zijn oude moeder te zorgen, ook dat het van het bestuur, behalve een moreel, tevens een principieel zedelijke plicht is.

De Voorzitter hierop antwoordende, zegt dat hij het verwijt van het lid Eman, aan het adres van het plaatselijk bestuur gedaan afwijst. Dat er meer behoeftigen zijn dan die welke thans onderstand genieten, betwijfelt spreker niet. Echter gaat het onderhoud van behoeftigen in huisgezin of familiekring boven Staatszorg. De behoeftigen zooals wij die hier kennen komen dan ook meestal om steun bij het gouvernement indien zij geen nabestaanden meer hebben of deze zelf in een zoodanigen toestand zijn, dat zij niet meer steunen kunnen. Ten opzichte van kinderen tot de ouders, acht spreker het onderhoud een voorname plicht van eerstgenoemde. En dit beginsel wordt zoowel hier als overal elders op de wereld gehuldigd. Verder dat in geval deze plicht te zwaar zou gaan drukken, het bestuur ten allen tijde bereid zal zijn, voor onderstand te zorgen. Spreker verklaart verder dat nooit of te nimmer aan iemand die bij het bestuur voor ondersteuning aangeklopt heeft en arm was gebleken is, dat hij werkelijk arm [illegible] was, onderstand is geweigerd.

Het lid Dussenbach, het woord verkrijgende, zegt dat het een vreugde voor hem is te constateeren, dat tot nog toe aan niemand onderstand is geweigerd; spreker ziet de noodzakelijkheid niet in om deze post met nog f 2000.- te verhoogen. Verder zegt spreker, dat als hij zich niet vergist, eenigen tijd geleden een som gelds uitgedeeld is onder de armen, hij zou gaarne willen vernemen, waar dit geld afkomstig van is.

De Voorzitter antwoordt hierop, dat deze som gelds afkomstig is uit de Antillenfonds en met toestemming van den Gouverneur aangewend om de menschen wier huizen onder de novemberstorm geleden hadden te helpen; dit geld is door middel van de alhier opgerichte liefdadigheidsvereeniging Helpt elkander voor dat doel aangewend. De leden dier vereeniging hebben zich persoonlijk van de geleden schade op de hoogte gebracht, door van huis tot huis rond te gaan, om zoodoende de sommen te kunnen bepalen, die noodig zouden zijn, om ze weer op te knappen.

Aangezien over deze post geen overeenstemming was te verkrijgen, wordt zij in stemming gebracht en met meerderheid van stemmen aangenomen.

Bij art 13: Zegt het lid Eman, het woord verkrijgende, dat alhoewel de bezoldiging van dit bestuurspersoneel niet door dezen Raad geregeld wordt en dus geheel buiten de competentie van dezen Raad ligt, hij het advies wil geven, om de ambtenaren in het algemeen voldoende te bezoldigen, opdat zij zich op financieel gebied middellijk en onmiddellijk onafhankelijk kunnen handhaven, hetgeen op dit eiland in het bijzonder, een vereischte factor moet zijn in het ambtenaren-corps. Volgens spreker dienen bovendien hunne bezoldiging z.i. in evenredigheid te staan met den particulieren levensstandaard, die veel hooger staat

De doorhaling: g.g.k.

dan die van het ~~publiek op Aruba te dienen~~ gouvernement terwijl het lang niet een makkelijke affaire is het publiek op Aruba te dienen, waarbij tact en doorzicht geen oogenblik kunnen ontbreken. Een overdreven bezuiniging, zal z.i. op dit gebied hoogstwaarschijnlijk de wijsheid bedriegen, zoo goedkoop in de meeste gevallen duurkoop blijkt te zijn; teneinde geschikte krachten te krijgen moeten er geschikte gelden beschikbaar gesteld worden.

Het verminderen van de bezoldiging der betrekking van Gezaghebber, nadat deze reeds stabiel was gemaakt op f 12000.- sluit z.i. in, eene geringschatting van de beteekenis van deze gemeenschap. En waar er op het eiland, aan den Gezaghebber ondergeschikten zijn, die meer uit de koloniale kas krijgen, zooals b.v. de geneesheer Robles op St. Nicolaas, ook een wanverhouding teweeg brengt. De gewichtige stelling der betrekking van Gezaghebber van Aruba, welk eiland in haar ontwikkelings- en overgangsperiode zit, dient ingezien te worden en dat deze betrekking niet terecht is, dan in handen van zoodanig personen, die reeds leidende betrekkingen bekleed hadden bij gemeenschappen niet kleiner dan Aruba en hij betwijfelt het of degelijke krachten te krijgen zullen zijn voor deze bezoldiging. Spreker zegt verder dat het niet in zijn bedoeling ligt de tegenwoordige titularis te verrijken of te huldigen, al mocht hij zulks verdienen, dit is in dit verband niet ter zake, echter heeft hij op het oog een eventueele vacature van de betrekking van Gezaghebber en een behoorlijke aanvulling daarvan.

Het lid Dussenbroek hierop antwoordende, zegt dat hij wel betwijfelt of de bezoldiging van de geneesheer Robles meer zou bedragen dan die van den Gezaghebber, echter zou het kunnen gebeuren dat de titularis wegens gemis van inkomsten, een toelage geniet, waardoor zijn inkomen gelijk met diens zou komen te staan. Waar de andere gouvernements-geneeskundigen, behalve hun salaris, nog extra verdiensten hebben van hun particuliere praktijk, acht spreker het niet meer dan billijk, dat Dr. Robles, die van particuliere praktijk is uitgesloten, daarvoor een vergoeding geniet; anders zou hij in een minder gunstige positie komen te staan tegenover de anderen.

De Voorzitter, op het door het lid Eman gezegde, antwoordende, zegt dat de ambtenaren landsdienaren zijn en hun volle kracht zullen moeten geven, ook al worden zij minder bezoldigd; de ambtenaren in hun positie moeten zich daarbij neerleggen, immers de verlaging is een gevolg van de crisis. Spreker appreciëert zeer de woorden van waardeering door het lid Eman zoo even uitgesproken.

Het lid Eman zegt hierop, dat hij meent dat het medelid Dussenbroek hem verkeerd heeft begrepen, hij is niet tegen de vergoeding van extra werk, immers heeft hij van den beginne af beweerd dat de ambtenaren in het algemeen goed bezoldigd moeten worden, opdat zij zich op financieel gebied onafhankelijk kunnen voelen; spreker acht de ambtenaren op Aruba niet buitensporig betaald.

Waarop de Voorzitter het lid Eman vraagt of hij daarmede bedoelt dat zij goed worden betaald.

Het lid Eman zegt hierop dat hij zich uitgesproken heeft; hij bedoeld verre van buitensporig.

Het lid Dussenbroek zegt hierop, dat waar de bezoldiging van hooger hand worden geregeld, men deze aangelegenheid gevoeglijk over kan slaan.

Bij art 13e.: Zegt het lid Eman, het woord verkrijgende, dat hij den Gezaghebber aanraden wil, alhoewel zijn representatiegelden verlaagd zijn, te recipieeren zooals hij aanvankelijk gedaan had. Dit niet alleen uit een nationaal gezichtspunt, maar het kan ook economische strekking hebben en bevorderen de saamhoorigheid onder de klasse van de stad, alhoewel spreker zelf tot deze partij niet zal behooren, waar hij zich voorloopig uitsluitend wil binden aan de werkende klasse; desgewenscht komen zij bij een openlucht receptie. Volgens Spreker moet de Gezaghebber in de richting van sociale opheffing van het eiland, niet den moed laten zakken, ondanks zijn teleurstelling, de door hem opgerichte Heeren Sociëteit op de Roofgan-

den, heden ontaard te zien in een Restaurant.

De Voorzitter antwoordt hierop, dat hij niet de oprichter was van de Heeren Sociëteit; maar wel een van degenen die het initiatief genomen hadden.

Het lid Dussenbroek zegt hierop, dat hij het niet erg fijngevoeld van het lid Eman acht, om deze opmerkingen in eene openbare vergadering te maken, dat hij ook tegen het gebruiken van het woord "Shons. van de Playa" is; het schijnt dat het lid Eman zich alleen als voorvechter voor de belangen van de arbeidende klasse wil opwerpen, spreker meent dat een Landraad, het heele volk vertegenwoordigt en het algemeen belang voor oogen dient te houden en zich niet enkel bepalen bij de belangen van een partij; verder acht hij het gezegde van het lid Eman als een klap in het gezicht van den Voorzitter.

Het lid Eman antwoordt hierop, dat het in de bedoeling van het medelid Dussenbroek schijnt te liggen, hem een reprimande te geven en zegt verder dat hij hier heelemaal vrijstaat om de partij te kiezen die hij verkiest; de arbeiders immers hebben een collectief belang, terwijl hij den persoonlijke ondervinding zelfs bij de Shons van de Playa niet heeft kunnen maken. Wat echter het medelid Dussenbroek zit te verkondigen, acht spreker de grootste nonsense.

De Voorzitter roept hierop het lid Eman aan de orde, aangezien hij het woord nonsense, door het lid Eman tegen het lid Dussenbroek gebezigd, onparlementaire acht.

Bij artikel 66: Zegt het lid Dussenbroek, dat hij dit bedrag gaarne verhoogd zou willen zien met f 80.-, om dit meer in overeenstemming te brengen met de tegemoetkoming van de Protestansche Predikant.

Het lid Eman zegt dat hij het gaarne nog meer zou verhoogen en vraagt daarbij welke norm is gevolgd om tot dit bedrag te geraken.

De Voorzitter antwoordt hierop, dat dit bedrag van de gedrukte begrooting voor 1934 is overgenomen; dat alhoewel deze post bij de behandeling van die begrooting door dezen Raad verhoogd is geworden, men het op Curaçao weer op het oude bedrag heeft teruggebracht.

Bij art. 20e: Zegt het lid Dussenbroek het woord verkrijgende, dat hij geen aanmerking over de cijfers wenscht te maken, maar wel wat het personeel, spreker zou gaarne willen zien dat 2 mannelijke en 2 vrouwelijke leerkrachten voor de klassen zouden staan en niet zooals thans een mannelijke en drie vrouwelijke krachten, de verhouding volgens hem voorgesteld, kan het onderwijs niet anders dan ten goede komen.

De Voorzitter antwoordt hierop, dat volgens den Inspecteur van Onderwijs thans een tekort aan onderwijzers bestaat.

Bij art. 34: Vraagt het lid Dussenbroek of het geen aanbeveling zou verdienen in plaats van deze post pro-memorie te ramen, een bepaald bedrag uit te trekken.

De Voorzitter raadt deze politiek af, zeggende dat afgewacht dient te worden op de beslissing van Curaçao; eenige zekerheid van cijfers heeft de Raad niet om zich daarop te kunnen baseeren.

Het lid Eman is van gevoelen dat dit het nuttigste werk is, dat voor de bevolking van Aruba gedaan zou kunnen worden, iets waarvoor de noodzakelijkheid zeer zeker bestaat.

Bij art. 36e: Neemt het lid Eman het woord en zegt, dat hij van den Rechter vernomen heeft; dat hij als Rechter op Aruba uitgezonden is met een bezoldiging van f 9600.- 's jaars en diens salaris dus niet kan verminderd worden.

De Voorzitter antwoordt hierop, dat voor zoover hem bekend is de heer Deutz benoemd is tot Lid van het Hof van Justitie en als zoodanig als plaatselijke kantonrechter op Aruba is aangewezen, en zooals het den leden wel bekend zal zijn, wordt de bezoldigingen van de ambtenaren bij de rechterlijke macht door de Kroon geregeld.

Bij den post een deurwaarder ad f 1668.- stelt het lid Dussenbroek voor om deze post te verhoogen, daar de voorgestelde bezoldiging een verschil van een klein. f 800.- met de vroegere bezoldiging vertoont dus voor den tegenwoordigen titularis een financieele achteruitgang zou beteekenen.

Het lid Eman zegt hierop dat het medelid Dussenbroek hem vooruitgeloopen is.

De Voorzitter licht hierop toe, dat dit het gevolg is van de voorgestelde splitsing van de ambten van deurwaarder en cipier aangezien de toestand zooals het thans is, niet bestendigd kan worden. Immers de deurwaarder heeft zijn gewone kantooruren d.i. van 8-12 v.m. en 1.30-4.30 p.m., zoodat hem geen tijd overblijft om de gevangenen te bewaken enz, waardoor dit werk door de politiemannen, die tevens de wacht moeten houden, gedaan moet worden, hierdoor worden dagelijks 3 man aan de gewone politiedienst, waar reeds op volle kracht weinig of geen behoorlijke politiedienst gedaan kan worden, onthouden en de toestand verergerd.

Het lid Dussenbroek zegt, dat hij accoord gaat met den Voorzitter, dat deze toestand niet langer zoo kan blijven.

Het lid Eman is van meening dat men voor de voorgestelde bezoldigingen, geen kans rekenen op een geschikten deurwaarder en een geschikten cipier.

De Voorzitter zegt hierop, dat men nog niet weet hoe Curaçao op deze splitsing reageeren zal.

Het lid Eman stelt voor om niet over te gaan tot eene splitsing, maar de toestand te behouden zooals deze thans is, echter met ver-

stelling van twee gevangenbewaarders. Wordt men echter toch tot deze stap overgegaan, dan wil hij voorstellen, om de bewaarder naast zijn bezoldiging een standplaatstoelage te geven, zoodat hij samen een inkomen van f 3000.- 's jaars zou kunnen hebben.

Het lid Dussenbroek stelt voor om een bedrag van f 360.- als standplaatstoelage voor de titularis op de begrooting te brengen.

Aangezien geen overeenstemming te bekijken is, wordt het voorstel Dussenbroek in stemming gebracht en met meerderheid van stemmen aangenomen; het lid Eman onthoudt zich van stemming.

Bij art 54a: Zegt het lid Eman, het woord verkrijgende, dat hij hierop weer zal moeten terugkomen, hij zegt terugkomen, daar hij in de jaren dat hij reeds Landraad was, steeds gepleit heeft, om evenredigheid te brengen in de bezoldigingen van den Ontvanger en die van den Gezaghebber; spreker acht de Ontvanger een belangrijke betrekking en als zulks dient deze post te verhoogen tot f 9000.-

Het lid Dussenbroek is van oordeel dat de bezoldiging zooals het thans op deze begrooting voorkomt voldoende is.

Het lid Eman zegt dat zijn bedoeling, met het verhoogen van dezen post is, het gouvernement in de gelegenheid te stellen dezen post door iemand met representatieve vermogens te doen bekleeden, immers de Ontvanger vervangt den Gezaghebber bij diens afwezigheid van het eiland.

De Voorzitter verzoekt het lid Eman de kwestie van de ontvangers benoeming te laten rusten en dit onderwerp niet in openbare vergadering aan te roeren. De heer Eman kan zich daarmede niet vereenigen en wil doorgaan over dit onderwerp.

De Voorzitter waarschuwt daarop het lid Eman deze aangelegenheid niet in deze openbare vergadering te brengen en dat als het lid Eman geen gehoor verleent aan zijn verzoek, hij zich genoodzaakt zal zien, de zitting te schorsen.

Het lid Dussenbroek zegt hierop, dat waar reeds besloten is, dat deze aangelegenheid in eene geheime vergadering besproken zal worden, hij het lid Eman aanraadt deze bespreking te laten tot na de behandeling der begrooting.

De Voorzitter zegt hierop, dat het benoemen en ontslaan van ambtenaren het uitsluitend recht van den Gouverneur is en dat de Raad niet bevoegd is, critiek uit te oefenen over de beslissingen van den Gouverneur in dezen; dat hij als leider in dit geval geen kritiek dulden zal. Spreker zegt verder dat de Raad zijn peiltje hoog moet houden, door niet buiten zijne bevoegdheid te gaan.

Het lid Dussenbroek voegt hieraan nog toe dat het bovendien niet aangaat om een ambtenaar die nog niet heeft kunnen doen blijken van zijn capaciteiten nu reeds in het bekleede ambt te critiseeren.

Het lid Eman vraagt den Voorzitter hierop, waar hij het recht vindt om hem het woord te ontnemen.

De Voorzitter antwoordt hierop dat hij dat recht ontleent aan de bevoegdheden hem bij het reglement van orde, als leider der vergadering toegekend.

Het lid Dussenbroek stelt voor, over deze aangelegenheid aan den Gouverneur te schrijven.

Het lid Eman zegt dat hij zich dan verder onthoudt de begrooting te behandelen, daar hij uit zijn humeur is geslagen.

Bij de V. afdeeling gekomen verzoekt de Voorzitter het lid Eman, nu dit voor de bevolking van Aruba, zoo belangrijke punt aan de beurt is, deel te nemen aan de behandeling, daar hij gaarne het oordeel van het lid Eman, die met de plaatselijke toestanden goed op de hoogte is, zou willen vernemen.

Waarop genoemd lid den Voorzitter vraagt of het diens bedoeling was, om gedurende de behandeling van de begrooting geen onderwerpen aan te raken, die de vlotte behandeling derzelve stremmen zou, maar dat nu straks aan de beurt zal komen de Rondvraag, wenscht hij van den Voorzitter te vernemen of het hem dan nog niet toegelaten zal worden om bedoeld onderwerp aan te roeren.

De Voorzitter antwoordt hierop, dat hij hem niet toe kan laten dat onderwerp zelfs bij de rondvraag ter sprake te brengen.

Het lid Eman antwoordt hierop, dat het dan geen zin voor hem heeft, om de begrooting verder te behandelen en hij zich dan zal moeten verwijderen.

Het lid Dussenbroek verzoekt het medelid Eman, zich te bedaren en dat onderwerp te bespreken in de besloten vergadering.

Het lid Eman antwoordt hierop, dat hij niet op een kostschool meent te zitten, waar hem voorgeschreven kan worden wat hij wel mag of niet mag zeggen en verlaat de zaal.

Bij art: 112a: Afwerking "Willem de Zwijger Park" vraagt het lid Dussenbroek of het geen aanbeveling zou verdienen om af te wachten om te zien of met het op komst zijnde feest; geen gelden bij de burgerij zelf voor dit doel ingezameld zouden kunnen worden.

De Voorzitter is van oordeel dat indien deze oplossing gevonden kan worden, het toch geen bezwaar kan opleveren deze post op de begrooting te brengen, daar deze gelden, wanneer het park op andere wijze afgewerkt kunnen worden, vanzelf ongebruikt zullen blijven

en wanneer zulks niet het geval is, dan hoeft men hiermede niet langer te wachten.

Het lid Dussenbroek stemt in met dit voorstel en de desbetreffende post wordt gehandhaafd.

Bij art. 124a: Stelt het lid Dussenbroek voor, om bij eventueele tot standkoming van dit plan, zoo noodig een prijsvraag uit te schrijven voor een artistieke gevel, dit voorstel wordt door spreker gedaan, opdat dit gebouw een sieraad voor Oranjestad zou kunnen worden.

Op voorstel van het lid Dussenbroek wordt een bedrag van f30.000 op de begrooting uitgetrokken, als eerste termijn van de bouwkosten van een inrichting voor tuberculose bestrijding.

De begrooting wordt daarna in haar geheel aangenomen.

Bij de rondvraag wenscht niemand meer het woord en niets meer te behandelen zijnde in deze openbare vergadering sluit de Voorzitter deze en gaat de Raad over tot eene vergadering met gesloten deuren.

Aldus voorgelezen, goedgekeurd en gearresteerd in de vergadering van Maandag den 5e Maart 1934.

De Voorzitter
Wagemaker

De Landraden.
A.v.d. Wormbach
J.H. Eman

De Secretaris.
O. Odubes

No 12

Vergadering van den Raad van Politie op Vrijdag den 1e December 1933, met gesloten deuren.

Voortzetting van de vergadering aangevangen te 8 uur 's avonds, met de bij die vergadering na het verlaten van de zaal door het lid Eman, aanwezige leden.

De Voorzitter heropent deze vergadering en leest voor, het schrijven van Zijne Excellentie den Gouverneur van Curaçao, dd. 22 November 1933 No 105/11 (Geheim), als antwoord op het protest van de Landraden, tegen de benoeming van den heer Beaujon, tot Ontvanger op Aruba, door tusschenkomst van den Gezaghebber gedaan.

Het lid Dussenbroek is van oordeel, dat nu het lid Eman, die het initiatief genomen heeft, de zaal verlaten heeft, het geen zin heeft dit onderwerp te behandelen, welk inzicht door den Voorzitter wordt gedeeld.

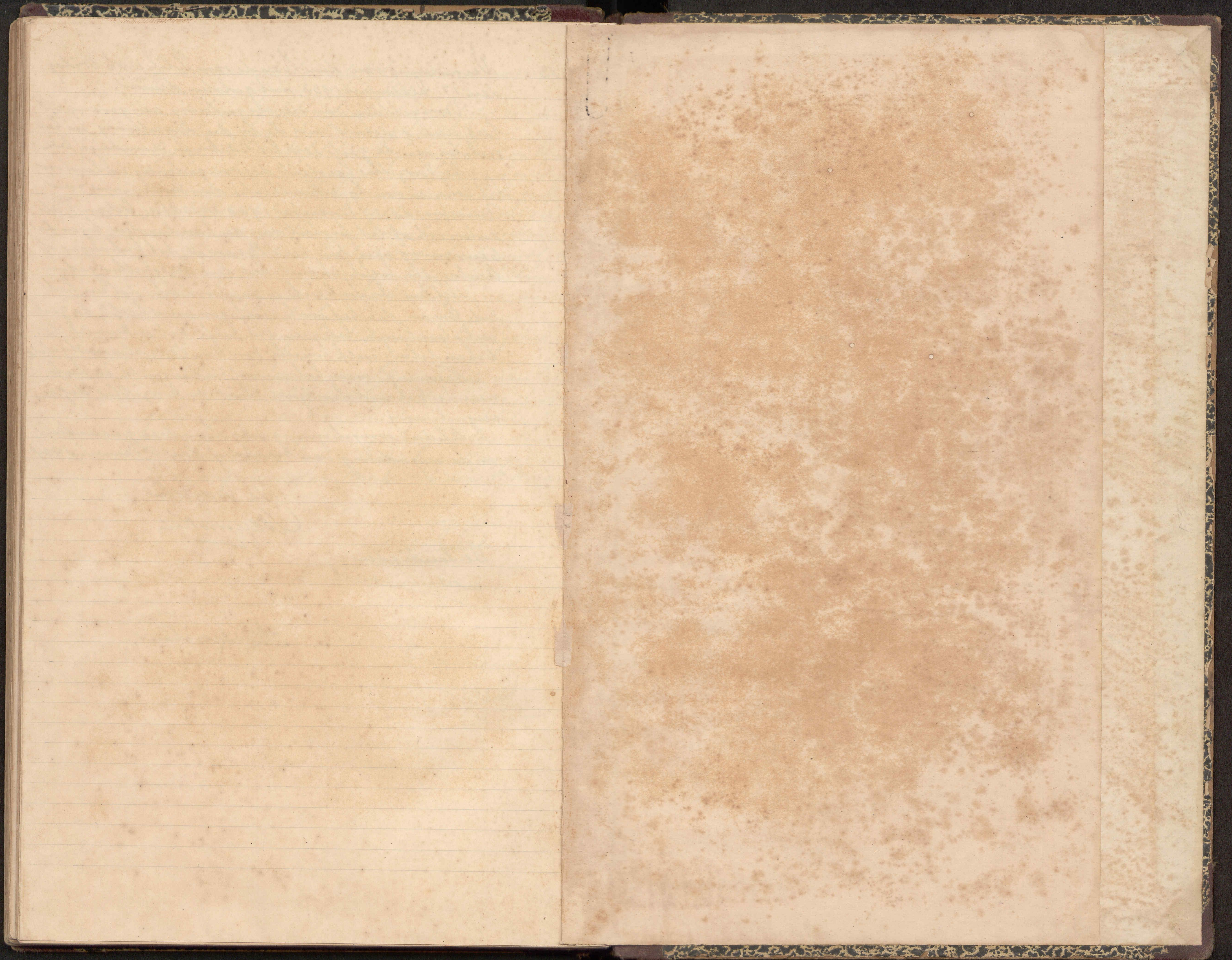
Niemand meer het woord verlangende en niets meer te behandelen zijnde, sluit de Voorzitter deze vergadering.

Aldus voorgelezen, goedgekeurd en geарresteerd in de vergadering van Maandag den 5e Januari 1934

De Voorzitter.
Wagemaker

De Landraden.
A.v.d. Wormbach

De Secretaris.

J H Emas gekozen - 19 Juli 1927 - 31.
Adriaan Hen vacature J B Arends - 1925. - 29

J. R. Arends gekozen" Juli 1929 - 1933
A. T. Duijvenbode -"- -"- 1931 - 1935
C. J. M. Henriquez -"- (J. H. Emas) -"- 1935 - 1939
J H Emas (C Arends" (J C Arends) -"- 1933 - 1937
~~C. J. M. Henriquez~~ -"- (J. C. Arends) -"- 1937 - 1941.
J. H. Emas. (Dr. A. T. Duijvenbode) 1939 - 1943
1941 - 1945
1943 - 1947

